

СЛУЖБ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧК ФЕДЕ

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски, словеначки и на македонски јазик. — Отгласи според тарифата — Жиро сметка кај Службата на општествено книговодство за претплата, посебни изданија и огласи 608-3-291-2

Сабота 13 мај 1967

БЕЛГРАД

БРОЈ 21

ГОД. XXIII

Цена на овој број е 1,80 (180) дина — Аконтацијата на претплата за 1967 година изнесува 38 (3 800) дина. — Редакција: Улица Јована Ристића бр 1. Пошт. факс 226 — Телефони: централа 50-931, 50-932, 50-933 и 51-661; Служба за претплата 51-732, Продајна служба 51-671

325.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА И РАБОТАТА НА СОЈУЗНИОТ ИЗВРШЕН СОВЕТ

Се прогласува Законот за измени и дополненија на Законот за организацијата и работата на Сојузниот извршен совет, што го усвои Сојузната скупштина, на седницата на Сојузниот совет од 10 мај 1967 година и на седницата на Организационо-политичкиот совет од 10 мај 1967 година.

П. Р. бр. 570
11 мај 1967 година
Белград

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

ЗАКОН

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ЗАКОНОТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈАТА И РАБОТАТА НА СОЈУЗНИОТ ИЗВРШЕН СОВЕТ

Член 1

Во Законот за организацијата и работата на Сојузниот извршен совет („Службен лист на СФРЈ“, бр. 19/65) во членот 2 зборовите: „во поглед на политиката на извршувањето на сојузните закони и другите општи акти на Скупштината и на своите акти,“ се заменуваат со зборовите: „и сојузните совети, како и организациите што вршат работи од интерес за федерацијата (во понатамошниот текст: сојузните организации) по прашањата од заеднички интерес за тие органи, совети и организации,“ а по зборовите: „над работата на сојузните органи на управата“ се става запирка и се додаваат зборовите: „сојузните совети и сојузните организации“.

Член 2

По членот 5 се додава нов член 5а, кој гласи: „Сојузниот извршен совет во својата работа го обезбедува остварувањето на начелото за рамноправност на јазиците на народите на Југославија и нивните писма.“

Член 3

Во членот 7 став 1 зборовите: „ги избира Сојузниот совет на Сојузната скупштина“ се заменуваат со зборовите: „ги избира Сојузната скупштина“. Ставот 2 се брише.

Во досегашниот став 3 кој станува став 2, зборовите: „Сојузниот совет го утврдува“ се заменуваат со зборовите: „Сојузната скупштина го утврдува“, а зборовите: „Сојузниот совет може да го зголеми“ се заменуваат со зборовите: „Сојузната скупштина може да го зголеми“.

Член 4

Во членот 8 став 2 зборовите: „Сојузниот совет“ се заменуваат со зборовите: „Сојузната скупштина“.

Член 5

Во членот 9 став 2 зборовите: „Сојузниот совет“ се заменуваат со зборовите: „Сојузната скупштина“. Ставот 3 се менува и гласи: „Ако е Советот во целина разрешен од должноста, тој останува на должноста до изборот на нов Сојузен извршен совет.“

Во ставот 4 зборовите: „Сојузниот совет“ се заменуваат со зборовите: „Сојузната скупштина“.

Член 6

Во членот 10 став 3 по зборовите: „сојузните органи на управата“ се става запирка и се додаваат зборовите: „сојузните совети и сојузните организации“.

Член 7

Во членот 12 ставот 4 се брише.

Член 8

Членот 13 се брише.

Член 9

Членот 15 се менува и гласи: „Во работата на Сојузниот извршен совет државните секретари учествуваат со правата и должностите на член на Советот.“

Сојузните секретари, претседателите на сојузните совети и генералниот директор на Сојузниот завод за стопанско планирање ги имаат во работата на Советот, во работите што се однесуваат на нивниот делокруг, истите права како и членовите на Советот и можат врз основа на овластување од Советот да го претставуваат Советот.

По покана од претседателот на Советот на седницата на Советот можат да присуствуваат и другите функционери што раководат со сојузен орган на управата односно сојузна организација и да го изложат своето мислење и предлози за нацртите или предлозите на акти или мерки и за други прашања што се однесуваат на област од делокругот на соодветниот сојузен орган на управата односно сојузна организација.

По покана од претседателот на Советот, на седницата на Советот можат да присуствуваат претставници на органите на потесните општествено-политички заедници, претставници на општествено-политичките организации на здруженијата на работните организации, како и претставници на други самоуправни организации, и да го изложат мислењето на соодветната општествено-политичка заедница односно организација.“

Член 10

Членот 17 се менува и гласи: „Сојузниот извршен совет има секретар. Секретарот на Советот го назначува и го разрешува од должноста Сојузната скупштина.“

Секретарот му помага на претседателот на Советот во организирањето на работите во врска со работата на Советот и со спроведувањето на заклучоците на Советот, им помага на претседателите на работните тела на Советот во организирањето на работата на тие тела се грижи за обезбедувањето на материјали потребни за работите на Советот и неговите работни тела, ја усогласува работата на стручните служби на Советот и работата на други стручни служби во вршењето на работите за потребите на Советот, ја раководи работата на службите на Советот за кои е тоа определено со деловникот на Советот и врши други работи што ќе му ги определи Советот или ќе му ги довери претседателот на Советот.

Секретарот присуствува на седниците на Советот и ги спроведува заклучоците на Советот, ако тоа не спаѓа во делокруг на определен сојузен орган на управата, сојузен совет или сојузна организација.

Секретарот во работата на Советот, во работите што се однесуваат на организацијата и начинот на работата на Советот ги има истите права како и членовите на Советот.

Секретарот може да има еден или повеќе помошници и советници на секретар. Помошникот и советникот на секретар ги назначува и ги разрешува од должност Сојузниот извршен совет.

Секретарот на Советот, во случај на отсутност или спреченост, го заменува функционерот што Советот ќе го определи од редот на функционерите што ги назначува Сојузната скупштина.

Член 11

Членот 18 се брише.

Член 12

Во членот 20 став 1 по зборовите: „сојузните органи на управата“ се става записка и се додаваат зборовите: „сојузните совети и сојузните организации“.

Во ставот 2 по зборовите: „сојузен орган на управата“ се додаваат зборовите: „или сојузна организација односно претседателот на сојузен совет“.

Член 13

Називот на одделот над досегашниот член 22 се менува и гласи:

„5. Комисии, комитети и други работни тела на Советот“, а членот 22 се брише.

Член 14

По членот 23 се додава нов член 23а, кој гласи: „Сојузниот извршен совет може да формира комитети како работни тела на Советот, со задача на Сојузниот извршен совет да му даваат мислења и предлози за прашања што се од интерес за самоуправните организации што во определена област дејствуваат во целата земја како и за повеќе сојузни органи на управата, сојузни совети и сојузни организации.“

Претседателот и членовите на комитетот ги именува Сојузниот извршен совет.

Претседателот на комитетот се именува од редот на членовите на Советот, а членовите на комитетот се именуваат од редот на членовите на Советот, функционерите на сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации од областа за која се формира комитетот и од редот на лицата што вршат функција или работат во заинтересираните самоуправни или други организации.“

Член 15

Членот 24 се менува и гласи:

„Со актот за формирање на комисии, комитети и други работни тела на Сојузниот извршен совет се определуваат нивниот состав, задачи и овластувања.“

Член 16

Во членот 25 ст. 1 и 2 се заменуваат со став, кој гласи:

„За давање стручни мислења и предлози по прашањата од определена област, Сојузниот извршен совет може да формира стручни совети.“

Досегашниот став 3 станува став 2.

Член 17

Во членот 26 став 1 зборовите: „предлог на закон“ се заменуваат со зборовите: „нацрт односно предлог на закон“.

Ставот 2 се брише.

Член 18

Членот 27 се менува и гласи:

„За секој предлог за донесување закон и нацрт односно предлог на закон или друг акт и друг предлог што Сојузниот извршен совет и го поднесува на Скупштината, Советот определува свои претставници во работата на телата на Скупштината.“

За свои претставници Советот определува членови на Советот и државни секретари, а може да го определи и функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата или со сојузната организација, односно претседателот на сојузниот совет, во чиј делокруг спаѓа прашањето на кое се однесува предлогот.“

Член 19

Членот 28 се менува и гласи:

„Одговори на прашањата на сојузните пратеници упатени до Сојузниот извршен совет, а кои се однесуваат на работата на Советот или работите од неговата надлежност, дава член на Советот што ќе го определи Советот.“

Советот може да реши на определено прашање од сојузен пратеник упатено до Советот да даде одговор функционерот кој раководи со сојузниот орган на управата или со сојузната организација, односно претседателот на сојузниот совет, во чиј делокруг е областа на која се однесува прашањето.“

Член 20

Во членот 29 став 1 зборовите: „или сојузни функционери“ се заменуваат со зборовите: „или функционери што раководат со сојузен орган на управата или со сојузна организација односно претседател на Сојузен совет“.

Член 21

Во членот 30 став 1 зборовите: „предлог на закон или друг акт“ се заменуваат со зборовите: „предлог за донесување закон, нацрт односно предлог на закон или друг акт“.

Во ставот 3 по зборовите: „во сојузните органи на управата“ се става записка и се додаваат зборовите: „сојузните совети и сојузните организации“.

Член 22

Називот на одделот над членот 31 се менува и гласи: „8. Посебни одредби за односите на Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации“.

Член 23

Во членот 32 став 1 по зборовите: „сојузните органи на управата“ се става записка и се додаваат зборовите: „сојузните совети и сојузните организации“, а на крајот на ставот наместо точка се става записка и се додаваат зборовите: „совети односно организации“.

Во ставот 2 по зборовите: „сојузен орган на управата“ се става записка и се додаваат зборовите: „сојузен совет или сојузна организација“.

Во ставот 3 по зборовите: „сојузни органи на управата“ се става записка и се додаваат зборовите: „сојузни совети или сојузни организации“.

Член 24

Во членот 33 по зборовите: „сојузните органи на управата“ се става записка и се додаваат зборовите: „сојузните совети и сојузните организации“.

Се додава нов став 2, кој гласи:

„Советот може привремено да го запре објавувањето на општ акт на функционерот што раководи со сојузен орган на управата или со сојузна организација односно на колегијалното тело на сојузен совет или сојузна организација и пред донесувањето на одлуката со која таков акт се укинува поради тоа што не е во согласност со Уставот или со сојузен закон.“

Член 25

Во членот 34 по зборовите: „сојузните органи на управата“ се става записка и се додаваат зборовите: „сојузните совети и сојузните организации“.

Член 26

Членот 33 се менува и гласи:

„Сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации по своја иницијатива или на барање на Сојузниот извршен совет му поднесуваат на Советот нацрти на прописи и други акти што ги донесува Советот.“

Сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации се должни кон нацртот на закон или предлогот на друг акт, што му ги поднесуваат на Сојузниот извршен совет врз основа на заклучок на еден од скупштинските собори или по иницијатива на Советот да му ги достават на Советот и сите начелни и други поважни забелешки од други органи и организации што не ги усвоиле и да го образложат своето мислење за тие забелешки.“

Член 27

Членот 36 се брише.

Член 28

Во членот 37 ставот 1 се менува и гласи:

„Ако е функционерот што раководи со сојузен орган на управата или со сојузна организација односно колегијалното тело на сојузен совет или сојузна организација овластено да донесе пропис во согласност со функционерот односно колегијалното тело на друг сојузен орган односно сојузна организација, па спогодба помеѓу нив не можела да биде постигната, Сојузниот извршен совет за решавање на спорните прашања ќе им ги определи насоките кон кои се должни тие да се придржуваат.“

Во ставот 2 по зборовите: „сојузните органи на управата“ се става записка и се додаваат зборовите: „сојузните совети или сојузните организации“.

Член 29

Членот 38 се менува и гласи:

„Кога на дневен ред на седница на Сојузниот извршен совет е претресување на извештај на сојузен орган на управата, сојузен совет или сојузна организација, право да учествува во расправувањето и да се изјасни за изнесените мислења и предложените заклучоци има и функционерот што ја раководи работата на тој орган или организација односно претседателот на советот.“

Член 30

Во членот 39 став 1 по зборовите: „сојузен орган на управата“ се додаваат зборовите: „сојузен совет односно сојузна организација“.

Во ставот 2 зборовите: „орган на управата“ се заменуваат со зборовите: „сојузен орган на управата, сојузен совет односно сојузна организација“, а зборовите: „Правниот совет на Сојузниот извршен совет“ се заменуваат со зборовите: „Сојузниот правен совет“.

Член 31

Поднасловот над членот 40: „а) Секретаријати во Сојузниот извршен совет“ се брише, а членот 40 се менува и гласи:

„Сојузниот извршен совет основа стручни, административни и други служби потребни за извршување на функциите на Советот, како и стручни служби за вршење на определени работи за потребите на Советот, сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации.“

На служба основана за потребите на Советот, сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации, може со актот за основање да ѝ се даде својство на правно лице.

За вршење работите за потребите на претседателот, на одделни членови на Советот и на секретарот на Советот постојат кабинети.“

Член 32

Чл. 41 до 46 и членот 49 престануваат да важат со денот на влегувањето во сила на одлуката на Сојузната скупштина со која ќе се регулираат организацијата и работата на самостојните стручни служби што вршат стручни работи за Скупштината и Сојузниот извршен совет.

Член 33

Поднасловот: „б) Други стручни и други служби на Советот“ и во членот 47 ст. 3 и 4 се бришат.

Одредбите на ст. 1 и 2 од членот 47 престануваат да важат со денот на влегувањето во сила на одлуката на Сојузниот извршен совет со која ќе се регулираат организацијата и работата на стручните служби на Советот.

Член 34

Во членот 48 зборовите: „сојузни секретари“ се бришат, а на крајот се додаваат зборовите: „Личниот доход на овие функционери им го определува Советот.“

Член 35

Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина ќе го утврди пречистениот текст на Законот за организацијата и работата на Сојузниот извршен совет.

Член 36

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

326.

Врз основа на членот 217 став 1 точка 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, издавам

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ НА УПРАВАТА, СОЈУЗНИТЕ СОВЕТИ И СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Се прогласува Законот за сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации, што го усвои Сојузната скупштина, на седницата на Сојузниот собор од 10 мај 1967 година и на седницата на Организационо-политичкиот собор од 10 мај 1967 година.

П. Р. бр. 569
11 мај 1967 година
Белград

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

ЗАКОН**ЗА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ НА УПРАВАТА, СОЈУЗНИТЕ СОВЕТИ И СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ****I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ****Член 1**

Работите на управата од надлежноста на федерацијата, со сојузен закон определените работи за потребите на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет и други работи од интерес за федерацијата ги вршат сојузните органи на управата и сојузните совети, како и организациите што вршат работи од интерес за федерацијата (во понатамошниот текст: сојузните организации).

Со сојузен закон определените стручни и други работи за потребите на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет ги вршат стручните совети и стручните и други служби на Скупштината и Советот.

Вршењето на одделни работи од ставот 1 на овој член и на јавни овластувања може со сојузен закон да им се довери на одделни работни и други организации.

Член 2

Сојузните органи на управата, во рамките на својот делокруг, го обезбедуваат спроведувањето на сојузните закони, општествениот план на Југославија и другите сојузни прописи и политиката утврдена од страна на Сојузната скупштина, ја следат состојбата и развојот во соодветната област на управата и ја известуваат Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет за појавите од значење за спроведувањето на политиката, даваат иницијатива за донесување закони и други акти на Скупштината и Советот и предлагаат преземање соодветни мерки, организираат и вршат определени служби од својот делокруг, решаваат во управни работи и вршат управен надзор кога е тоа со сојузен закон определено, соработуваат и одржуваат врски со соодветните установи и организации од други земји и со меѓународни организации, вршат стручни работи за потребите на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет и вршат други работи определени со сојузен закон.

Член 3

Сојузните совети, во рамките на својот делокруг ги вршат стручните и други работи што се однесуваат на остварувањето на правата и должностите на федерацијата и спроведувањето на политиката на Сојузната скупштина во соодветната област, разгледуваат прашања од заеднички интерес за сојузните органи на управата, сојузните организации и други организации чија дејност ја опфаќа целата земја заради усогласување на ставовите по тие прашања и вршат други работи од интерес за федерацијата во определена област, како и работи од членот 2 на овој закон во соодветната област доколку одделните од тие работи не се со сојузен закон ставени во надлежност на одделен сојузен орган на управата или сојузна организација.

Член 4

Сојузните организации, во рамките на својот делокруг, ги вршат определените со сојузен закон стручни и други работи односно стручни служби што се однесуваат на остварувањето на правата и должностите на федерацијата и спроведувањето на политиката на Сојузната скупштина, ја следат состојбата и развојот во соодветната област односно служба и предлагаат преземање на соодветните мерки, вршат стручни работи за потребите на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет, соработуваат и одржуваат врски со соодветните организации од други земји и со меѓународни организации, и вршат други со сојузен закон определени работи од интерес за федерацијата.

На сојузните организации може со сојузен закон да им се довери и вршење одделни управни работи и јавни овластувања.

Член 5

Сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации донесуваат прописи за извршување на сојузните закони и прописите на Сојузниот извршен совет кога со сојузен закон односно пропис на Советот се овластени на тоа и во границите на даденото им овластување.

Член 6

Сојузни органи на управата се: државни секретаријати, сојузни секретаријати и сојузни управи. Државни секретаријати постојат за оние гранки на државната управа што во целина стаѓаат во исклучивата надлежност на федерацијата.

Сојузни секретаријати се образуваат за вршење работи на државната управа во оние гранки односно области на управата во кои федерацијата има со сојузен закон утврдена надлежност за непосредно извршување на сојузните прописи и одговорност за спроведувањето на политиката утврдена од Сојузната скупштина.

Сојузни управи се образуваат за вршење определени управни работи што бараат посебно организирана служба и самостојност во работата.

Член 7

Сојузни совети се образуваат во областите на општествените служби и во други области во кои управната функција на федерацијата претежно или во целина опфаќа работи од интерес за унапредувањето на дејностите и обезбедувањето единство во спроведувањето на системот и политиката утврдени со сојузните закони и другите акти на Сојузната скупштина, а кои бараат прашањата од соодветната област да ги разгледува и за нив да одлучува колегијално тело составено од редовите на лица што вршат функција или работат во заинтересираните органи и организации и од редовите на стручни и јавни работници.

Член 8

Сојузни организации се: сојузни заводи, сојузни комисији и сојузни дирекции.

Сојузни заводи се образуваат за проучување и обработка на стручни и други прашања од определена област или за вршење определени стручни служби, што бараат примена на научни или посебни стручни методи на работа и самостојност во работата, за давање стручни мислења и подготовка на материјали за потребите на сојузните органи и организации и за вршење други со закон определени работи.

Сојузни комисији се образуваат за вршење стручни и други работи што бараат да решаваат за нив колегијални тела или што се од интерес за два или повеќе сојузни органи на управата, сојузни совети или сојузни организации.

Сојузни дирекции се образуваат за вршење определени стручни и со нив поврзани стопански работи што бараат посебно организирана служба.

Член 9

Сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации се основаат во рамките на правата и должностите на федерацијата.

Сојузните органи на управата и сојузните организации се основаат, се укинуваат и нивниот делокруг и надлежност се утврдуваат со сојузен закон.

Член 10

Сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации самостојно ги вршат работите од својата надлежност врз основа и во рамките на Уставот и сојузните закони.

Работите од својата надлежност сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации ги вршат во согласност со политиката утврдена од Сојузната скупштина и со општите насоки на Сојузниот извршен совет.

Член 11

Со работата на сојузен орган на управата раководи функционер.

Со работата на сојузен совет и сојузна организација, во рамките на делокругот утврден со сојузен закон, раководат колегијално тело и претседател на колегијално тело, а со работата на сојузна организација во која не постои колегијално тело — функционер.

Функционерот кој раководи со сојузен орган на управата односно со сојузна организација, како и колегијалното тело и претседателот на колегијалното тело на сојузен совет или сојузна организација се одговорни пред Сојузната скупштина за работата и за извршувањето на задачите и работите од делокругот на сојузниот орган на управата, сојузниот совет односно сојузната организација, а за извршувањето на тие задачи и работи и на задачите и работите што ќе им ги определи Сојузниот извршен совет одговараат, во рамките на овластувањата на Советот утврдени со закон, и пред Советот.

Органите на управувањето на работните и други организации на кои им е доверено да вршат определени работи од членот 1 став 1 на овој закон одговорни се за извршувањето на доверените им задачи и работи пред Сојузната скупштина, а за извршувањето на тие задачи и работи и на задачите и работите што ќе им ги определи Сојузниот извршен совет одговараат, во рамките на овластувањата на Советот утврдени со закон, и пред Советот.

Член 12

Сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации соработуваат меѓусебно во работите од заеднички интерес како и со органите на управата во републиката, со општествено-политичките организации, работните организации и нивните здруженија, здруженијата на граѓани и други организации, и во вршењето на задачите и работите од својот делокруг прибавуваат мислење од заинтересираните органи и организации за прашањата што се од интерес за нив, а во работите што бараат научни и други стручни истражувања — и мислење од соодветните научни и стручни организации.

Во остварувањето на соработка со органите на управата и организациите во републиките во извршување на сојузните закони и други акти на Сојузната скупштина, сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации разменуваат искуства и се договараат за преземање мерки за унапредување на дејноста во определена област.

Член 13

За остварување на начелото за јавност во работата, сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации се должни преку печатот и другите видови информации да ја запознаат јавноста за прашањата од својот делокруг и за мерките за нивното решавање што се од интерес за граѓаните и работните и други организации.

Сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации се должни, на барање на претставници на печатот и другите видови информации, да даваат известувања и податоци за одделни прашања од својот делокруг, како и на претставници на работните и други организации на нивно барање да им даваат известувања и податоци за одделни прашања од својот делокруг што се од непосреден интерес за тие организации.

Податоците и известувањата за работата на сојузен орган на управата, сојузен совет и сојузна организација ги дава функционерот што раководи со органот односно организацијата или претседателот на колегијалното тело односно функционерот што од него ќе биде овластен за тоа.

Сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации ќе го ускратат давањето на податоци ако податоците претставуваат државна или службена тајна.

Член 14

Сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации се должни во својата работа да се придржуваат кон начелото за рамноправност на јазиците на народите на Југославија и нивните писма.

Член 15

Меѓусебните односи на сојузните органи, сојузните совети и сојузните организации и соодветните органи на управата и организации во републиките се засноваат врз правата и должностите утврдени со сојузен закон, во согласност со Уставот.

Член 16

Во сојузните секретаријати и сојузните совети можат за вршење на инспекциските работи што бараат посебно организирана служба и самостојност во работата со сојузен закон да се образуваат инспекторати.

Член 17

Сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации самостојно ја утврдуваат својата внатрешна организација и систематизација на работните места.

Внатрешната организација сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации ја утврдуваат и согласо со општите начела за внатрешната организација на сојузните органи на управата што ги пропишува Сојузниот извршен совет.

Член 18

Политичка контрола над работата на сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации врши Сојузната скупштина.

Надзор над работата на сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации врши Сојузниот извршен совет.

Член 19

Кога со сојузен закон им е доверено на работните и други организации вршење на определени управни работи и јавни овластувања, на односите помеѓу тие организации и Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет согласо се применуваат одредбите од сојузниот закон со кои се регулираат односите помеѓу сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации и Скупштината и Советот.

Член 20

Работните органи на сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации и во стручните и другите служби на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет ги имаат правата на самоуправањето утврдени со сојузен закон.

Член 21

Распоредот на работното време во сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации го утврдува Сојузниот извршен совет.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА И ДЕЛОКРУГ

1. Сојузни органи на управата

а) Државни секретаријати

Член 22

Државни секретаријати се: Државен секретаријат за надворешни работи и Државен секретаријат за народна одбрана.

Член 23

Државниот секретаријат за надворешни работи врши работи во областа на надворешните односи на Југославија со други земји и меѓународни организации и на заштитата на интересите на Југославија и нејзините граѓани спрема странство, работи во врска со подготовки за склучување меѓународни договори и работи во врска со извршување на тие договори ако тие работи не спаѓаат во делокруг на друг сојузен орган на управата, сојузен совет односно сојузна организација и соработува со другите сојузни органи на управата, сојузни совети и сојузни организации заради усогласување на активноста во спроведувањето на политиката во областа на одржувањето на врските со странство.

Член 24

Државниот секретаријат за народна одбрана ги врши работите што се однесуваат на организацијата и мобилизацијата на одбранбените сили на земјата и изворите потребни за народна одбрана, на извршувањето на воената обврска на граѓаните и други обврски на граѓаните, државните органи, работните и други организации во областа на народната одбрана, како и работи на организацијата, мобилизацијата и пополнувањето на Југословенската народна армија, нејзиното снабдување и опремање, материјалното и финансиското работење, санитарското обезбедување, воениот сообраќај и цивилната заштита.

Државниот секретаријат за народна одбрана подготвува нацрти на прописи и планови што ги донесува Врховниот командант на оружените сили на Југославија и, согласно со одредбите на посебен закон и во рамките на овластувањата што Врховниот командант ќе ги пренесе врз државниот секретар за народна одбрана, врши определени работи во врска со командирањето во Југословенската народна армија.

б) Сојузни секретаријати

Член 25

Сојузни секретаријати се:

Сојузен секретаријат за внатрешни работи,

Сојузен секретаријат за стопанство,

Сојузен секретаријат за финансии, и

Сојузен секретаријат за надворешна трговија.

Член 26

Сојузниот секретаријат за внатрешни работи врши работи во областа на јавната безбедност, државната безбедност и работи во врска со здружувањето на граѓани, јавните собири, држењето и носењето на оружје и муниција, противпожарната заштита, државјанството и други граѓански состојби, патните исправи за преминување на државната граница, престојот на странци, личните карти, личните имиња, пријавувањето на живеалиштата и престојувалиштата, како и други работи определени со сојузен закон.

Член 27

Сојузниот секретаријат за стопанството ги врши работите што се однесуваат на сите стопански области и ги следи економските услови за стопанисување во тие области, вклучувајќи ги и работите што се однесуваат на туризмот, урбанизмот и станбената и комуналната област, освен работите од овие области што со овој или друг сојузен закон се ставени во делокруг на други сојузни органи на управата, сојузни совети и сојузни организации.

Во Сојузниот секретаријат за стопанство постои Сојузен пазарен инспекторат.

Член 28

Сојузниот секретаријат за финансии ги врши работите што се однесуваат на: формирањето и распределбата на вкупниот приход и доход на работните организации; следењето на формирањето и движењето на средствата и фондовите на работните и други организации; финансиското и материјалното работење и книговодството на работните и други организации, државните органи и фондовите; осигурувањето на имот и лица; општественото книговодство; парите и скапоцените метали; платниот промет во земјата и со странство; кредитите, банките и финансирањето на инвестициите; паритетот на домашната валута; девизниот промет, контролата на девизното работење; царините; кредитните односи со странство; заштитата на југословенскиот имот во странство; придонесите, даноците, таксите, и сл.; финансирањето на општествено-политичките заедници и државните органи и имотно-правните односи во поглед на земјиштата и зградите.

Во Сојузниот секретаријат за финансии е Девизниот инспекторат.

Член 29

Сојузниот секретаријат за надворешна трговија ги врши работите што се однесуваат на надворешната трговија, работите во врска со подготвувањето и водењето на трговски преговори и извршувањето на трговските спогодби, работите што се однесуваат на подготвувањето и учеството во работата на меѓународни економски организации по прашањата на надворешнотрговската размена, како и работите што се однесуваат на учеството во работата на мешовити меѓународни тела во врска со надворешнотрговската размена.

в) Сојузни управи

Член 30

Сојузни управи се:

Сојузна управа за царини,

Сојузна геодетска управа,

Сојузна управа за цивилна воздушна пловидба; и

Сојузна управа за радио-врски.

Член 31

Сојузната управа за царини ги врши работите што се однесуваат на царинењето на стоки и царински надзор, учествува во подготвувањето на предлози на царински тарифи и други прописи од областа на царините.

Член 32

Сојузната геодетска управа ги врши работите што се однесуваат на премерот и катастарот на земјиштата и нивното одржување.

Член 33

Сојузната управа за цивилна воздушна пловидба ги врши работите што се однесуваат на безбедноста на воздушната пловидба во воздушниот простор на Југославија и други работи во областа на цивилната воздушна пловидба определени со сојузен закон.

Член 34

Управата за радио-врски ги врши работите што се однесуваат на поставувањето и работата на радио-станиците, работите на заштита на радио-сообраќајот, како и работите што се однесуваат на предавањето и приемот на радио знаци и други видови соопштенија по пат на уреди што користат радио-бранови.

2. Сојузни совети

Член 35

Сојузни совети се:
 Сојузен совет за образование и култура,
 Сојузен совет за координација на научните дејности,
 Сојузен совет за здравство и социјална политика,
 Сојузен совет за труд, и
 Сојузен совет за правосудство.

Член 36

Сојузниот совет за образование и култура врши работи од областа на образованието, културата како и физичката култура во училиштата, освен оние работи од тие области што се со сојузен закон ставени во делокруг на други сојузни совети или сојузни организации или им се доверени на работни и други организации.

Член 37

Сојузниот совет за координација на научните дејности врши работи во областа на научните дејности, ја поттикнува соработката помеѓу научните и други организации и предлага мерки за унапредување и развој на научните дејности и врши работи на усогласување на соработката на домашните научни организации со соодветните организации во странство, освен оние работи од тие области што се со сојузен закон ставени во делокруг на други сојузни совети или сојузни организации или им се доверени на работни и други организации.

Член 38

Сојузниот совет за здравство и социјална политика ги врши работите што се однесуваат на здравствената заштита, социјалната политика, заштитата на борците и воените инвалиди од војните, снабдувањето на земјата со лекови, освен оние работи од тие области што се со сојузен закон ставени во делокруг на други сојузни совети или сојузни организации или им се доверени на работни и други организации.

Член 39

Сојузниот совет за труд врши работи во областа на трудот, работните односи, социјалното осигурување и заштитата при работата, освен оние работи од тие области што се со сојузен закон ставени во делокруг на други сојузни совети или сојузни организации или им се доверени на работни и други организации.

Член 40

Сојузниот совет за правосудство ги врши работите што се однесуваат на унапредувањето и спроведувањето на системот во областа на правосудството, управната и прекршочната постапка, на извршувањето на кривичните санкции, помилувањата, меѓународната правна помош и статистичките податоци во врска со работата на правосудните органи, како и на општите прашања по образование, стручно усовршување и одбирање на кадрите во правосудството и на материјалните услови за работа на правосудните органи.

3. Сојузни организации

а) Сојузни заводи

Член 41

Сојузни заводи се:
 Сојузен завод за стопанско планирање,
 Сојузен завод за цени,

Сојузен завод за статистика,
 Сојузен завод за меѓународна техничка соработка,
 Сојузен геолошки завод,
 Југословенски завод за стандардизација,
 Сојузен хидрометеоролошки завод,
 Сојузен завод за патенти, и
 Сојузен завод за мери и скапоцени метали.

Член 42

Сојузниот завод за стопанско планирање ги врши работите што се однесуваат на проучувањето на состојбата и развитокот на стопанството, подготвувањето на предлози на општествените планови на Југославија и следењето на нивното извршување и остварувањето на општите односи утврдени со плановите, го следи движењето во стопанството и подготвува периодични извештаи и анализи за тие движења, предлага преземање општи мерки во областа на текуштата економска политика и го следи дејството на тие мерки.

Член 43

Сојузниот завод за цени ги врши работите што се однесуваат на анализата на движењето на цените на производите и услугите и работите што се однесуваат на контролата на цените на производите и услугите определени со сојузни прописи и предлага и презема мерки за кои е овластен.

Член 44

Сојузниот завод за статистика ги врши работите што се однесуваат на: проучувањето и унапредувањето на статистичката методологија; составувањето на нацртот на планот и програмата на статистичките истражувања од интерес за целата земја и на статистичките истражувања од интерес за федерацијата; собирањето, обработувањето, објавувањето и анализата на статистичките податоци добиени со статистичките истражувања од интерес за целата земја и на статистичките истражувања од интерес за федерацијата; одржувањето на врски со соодветните установи и организации од други земји и меѓународни организации и други работи од надлежноста на федерацијата во областа на статистиката.

Сојузниот завод за статистика има својство на правно лице.

Член 45

Сојузниот завод за меѓународна техничка соработка ги врши работите што се однесуваат на меѓународната техничка соработка и помош, работите во врска со подготовките за склучување меѓународни договори, се грижи за извршувањето на склучените меѓународни договори од областа на меѓународната техничка соработка и помош, работите што се однесуваат на соработката помеѓу заинтересираните југословенски работни организации и странски партнери во оваа област, како и работите во врска со склучените меѓународни договори во поглед стипендирањето и школувањето на странски државјани во Југославија.

Сојузниот завод за меѓународна техничка соработка има својство на правно лице.

Член 46

Сојузниот геолошки завод ја проучува состојбата и развојот на геолошките истражувања; изработува биланс на минералните сировини; изработува и предлага нацрти на перспективни планови на геолошката дејност за цела Југославија, како и годишни програми на геолошките истражувања што се финансираат од средствата на федерацијата; го води и го одржува фондот на стручната документација за резултатите на геолошките истражување, се грижи за изградбата на комплексна геолошка карта.

Сојузниот геолошки завод има својство на правно лице.

Член 47

Југословенскиот завод за стандардизација донесува југословенски стандарди и прописи за квалитетот на производите и дава мислење дали производството што ќе биде засновано врз прибавена странска техничка документација или кооперација ќе биде во согласност со важечките југословенски стандарди односно со перспективниот развој на стандардизацијата.

Југословенскиот завод за стандардизација има својство на правно лице.

Член 48

Сојузниот хидрометеоролошки завод ги врши работите што се однесуваат на проучувањето и истражувањето на метеоролошките и хидролошките процеси и на обработката и објавувањето на метеоролошките и хидролошките податоци.

Сојузниот хидрометеоролошки завод има својство на правно лице.

Член 49

Сојузниот завод за патенти врши работи во врска со заштитата на пронајдоците, стоконите и услужните жигови, мострите и моделите и заштитата на правото на индустриска сопственост на национален и меѓународен план, учествува во изработката на меѓународни договори во таа област.

Сојузниот завод за патенти има својство на правно лице.

Член 50

Сојузниот завод за мери и скапоцени метали ги врши работите што се однесуваат на контролата на мерите и скапоцените метали.

Сојузниот завод за мери и скапоцени метали има својство на правно лице.

б) Сојузни комисији**Член 51**

Сојузни комисији се:

Сојузна комисија за нуклеарна енергија,

Сојузна комисија за културни врски со странство,

Сојузна комисија за верски прашања,

Сојузна комисија за прашања на иселениците,

Сојузна комисија за физичка култура, и

Сојузна комисија за преглед на филмови.

Член 52

Сојузната комисија за нуклеарна енергија ја координира работата за развој на оние нуклеарни и други научни и технолошки истражувања што се поврзани со користењето на нуклеарна енергија за енергетски цели.

Сојузната комисија за нуклеарна енергија има својство на правно лице.

Член 53

Сојузната комисија за културни врски со странство ги врши работите што се однесуваат на координирањето на активностите на органите и организациите во областа на културно-просветната соработка со странство, дава иницијатива и предлага мерки за унапредување на културно-просветната соработка со странство, работите што се однесуваат на организирањето и помагањето на културни акции во странство од општојугословенско значење; склучува општи програми за културно-просветна соработка со одделни земји и учествува во склучувањето на културни и други спогодби за соработка на Југославија со други земји.

Сојузната комисија за културни врски со странство има својство на правно лице.

Член 54

Сојузната комисија за верски прашања ги врши работите што се однесуваат до односите помеѓу државата и верските заедници.

Член 55

Сојузната комисија за прашања на иселениците ги врши работите што се однесуваат на координирањето на активностите на сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации и други органи и организации по прашањата од интерес за иселениците, и дава иницијатива за донесување прописи и преземање мерки со кои се решаваат прашања на иселениците.

Член 56

Сојузната комисија за физичка култура го следи и го поттикнува развојот на физичката култура.

Член 57

Сојузната комисија за преглед на филмови ги врши работите што се однесуваат на прегледот на филмови увезени од странство.

в) Сојузни дирекции**Член 58**

Сојузни дирекции се:

Сојузна дирекција за резерви на прехранбени производи,

Сојузна дирекција за резерви на индустриски производи, и

Дирекција на Југословенската слободна зона во Солун.

Член 59

Сојузната дирекција за резерви на прехранбени производи врши работи во врска со формирањето, чувањето и располагањето со резервите на федерацијата во прехранбени производи и сировини за производство на тие производи и работи во врска со преземањето на мерки за интервенции со тие резерви на пазарот.

Сојузната дирекција за резерви на прехранбени производи има својство на правно лице.

Член 60

Сојузната дирекција за резерви на индустриски производи врши работи во врска со формирањето, чувањето и располагањето со резервите на федерацијата во индустриски производи и работи во врска со преземањето на мерки за интервенција со тие резерви на пазарот.

Сојузната дирекција на резерви на индустриски производи има својство на правно лице.

Член 61

Дирекцијата на Југословенската слободна зона во Солун ја управува Југословенската слободна зона во Солун според одредбите од Конвенцијата склучена на 10 мај 1923 година со Кралството Грција според одредбите од Протоколот за Југословенската слободна зона во Солун од 17 март 1929 година.

4. Положба и овластувања

а) Положба и овластувања на функционерите што раководат со сојузни органи на управата

Член 62

Со работата на државен секретаријат раководи државен секретар, со работата на сојузен секретаријат — сојузен секретар, а со работата на сојузна управа — директор.

Функционерот што раководи со сојузен орган на управата го претставува органот со кој раководи, го организира вршењето на работите во органот, донесува прописи за кои е овластен, назначува работници за чие назначување е овластен и е највисок дисциплински старешина на работниците во органот со кој раководи

Член 63

Функционерите што раководат со сојузни органи на управата ги именуват и ги разрешуваат од должност Сојузната скупштина.

Член 64

Државните секретари и сојузните секретари не можат да вршат иста функција подолго од четири години, ниту можат на таква функција повторно да се именуваат за нареден период од четири години.

По исклучок, одделни државни секретари и сојузни секретари можат да бидат именувани да вршат таква функција еднопосредно најдолго за наредните четири години, ако тоа го бараат оправдани причини. За оправданоста на тие причини претходно одлучува Сојузната скупштина.

Периодот од четири години започнува да тече од денот на донесувањето на актот за именување.

Праваа и должностите на државните секретари и сојузните секретари во работата на Сојузниот извршен совет се утврдуваат со сојузен закон.

Член 66

Функционерот што раководи со сојузен орган на управата може да биде разрешен и пред истекот на четири години од денот на именувањето.

Предлог за разрешување на функционер што раководи со сојузен орган на управата може да поднесе тело на Сојузната скупштина или определен број сојузни пратеници, согласно со одредбите од Деловникот на Скупштината.

Предлог за воведување постапка за разрешување на функционер што раководи со сојузен орган на управата може да поднесе и Сојузниот извршен совет.

Член 67

Функционерот што раководи со сојузен орган на управата има право да поднесе оставка ако смета дека не е во состојба да го обезбеди извршувањето на определен акт на Сојузната скупштина или на политиката што ја утврдила Скупштината, или од други причини.

Функционерот што раководи со сојузен орган на управата што поднесол оставка останува на должност до донесувањето на одлука по повод неговата оставка.

Член 68

Во државен секретаријат и сојузен секретаријат може да се именуваат: заменик државен секретар односно заменик сојузен секретар.

Заменикот го заменува државниот секретар односно сојузниот секретар во случај на негова отсутност или спреченост со сите овластувања на државен секретар односно сојузен секретар и го застапува во работите што ќе му ги определи државниот секретар односно сојузниот секретар.

Заменикот на државен секретар односно на сојузен секретар го именуват и го разрешуваат од должност Сојузната скупштина.

Ако во државен секретаријат односно сојузен секретаријат не е именуван заменик, државниот секретар односно сојузниот секретар во случај на негова отсутност или спреченост го заменува со сите негови овластувања државниот секретар или сојузниот секретар што ќе го определи Сојузниот извршен совет.

Одредбите од членот 64 ст. 1 и 2 на овој закон важат и за заменикот на државен секретар и заменикот на сојузен секретар.

Член 69

Во државен секретаријат и сојузен секретаријат може да се назначат потсекретар.

Потсекретарот му помага на државниот секретар односно на сојузниот секретар во раководењето со работите на државниот секретаријат односно сојузниот секретаријат што ќе му ги определи тој, ја усогласува работата на одделни сектори на работата, го заменува државниот секретар односно сојузниот секретар во случај на негова отсутност или спреченост во работите од внатрешните односи во државниот секретаријат односно сојузниот секретаријат, ако во државниот секретаријат односно сојузниот секретаријат не постои заменик државен секретар односно заменик сојузен секретар, ниту е определен функционер што го заменува државниот секретар односно сојузниот секретар. Потсекретарот одговара за својата работа пред државниот секретар односно пред сојузниот секретар.

Потсекретарот го назначува и го разрешува од должност Сојузниот извршен совет.

Член 70

Во сојузните органи на управата можат да се назначат еден или повеќе помошници на функционерот што раководи со органот.

Помошникот непосредно раководи со секторот на работата што ќе му го определи функционерот кој раководи со органот, и пред него одговара за својата работа.

Помошникот го назначува и го разрешува од должност Сојузниот извршен совет.

Член 71

Во државните секретаријати и сојузните секретаријати можат за вршење на работите што бараат посебна стручност и самостојност во работата да се назначат еден или повеќе советници на државниот секретар односно на сојузниот секретар.

Советниците на државниот секретар односно на сојузниот секретар самостојно ги вршат задачите и работите од делокругот на државниот секретаријат односно сојузниот секретаријат што ќе им ги определи државниот секретар односно сојузниот секретар и пред него одговараат за својата работа.

Советниците на државниот секретар односно на сојузниот секретар ги назначува и ги разрешува од должност Сојузниот извршен совет на предлог од државниот секретар односно сојузниот секретар.

Член 72

При именување односно назначување на функционерите што раководат со сојузни органи на управата и други функционери и работници на раководни работни места на работите од основната дејност во сојузните органи на управата ќе се води сметка за националниот состав.

Член 73

Директорите на сојузните управи, како и потсекретарите и помошниците секретари во сојузните органи на управата, подлежат на повторно назначување на иста функција по истекот на четири години од денот на донесувањето на актот за назначување.

б) Положба и овластувања на колегијалните тела и на претседателите на сојузните совети

Член 74

Работите од делокругот на сојузен совет ги вршат во рамките на делокругот утврден со овој закон, советот како колегијално тело и претседателот на советот.

Претседателот и членовите на советот ги именува Сојузната скупштина на време од четири години.

Претседателот на советот може еднопосредно да биде повторно именуван и за наредниот период од четири години под условите што важат за повторно именување на сојузен секретар.

Членовите на советот можат да бидат повторно именувани.

Член 75

Членовите на сојузниот совет се именуваат од редовите на функционерите на сојузните органи и организации во соодветната област, од редот на лицата што вршат функција или работат во заинтересирани самоуправни и други организации, од редот на републичките функционери што ќе ги определи републичкиот извршен совет, како и од редот на стручните и јавните работници, ако со посебен сојузен закон не е определено поинаку.

Член 76

Сојузниот совет во седишта: претресува начелни и други важни прашања од делокругот на советот, ја утврдува програмата за работа на советот, ги утврдува насоките за донесување на финансискиот план на советот, ги разгледува прашањата од заеднички интерес за сојузните органи и организации во соодветната област и зазема ставови по тие прашања, дава иницијатива за донесување сојузни закони и други акти на Скупштината и Советот и предлага преземање мерки во соодветната област во рамките на делокругот на советот, на барање од Скупштината и Советот дава мислења по прашањата од делокругот на советот, донесува прописи и презема мерки за кои е овластен советот, го разгледува и го утврдува извештајот што за својата работа советот ѝ го поднесува на Скупштината, и врши други работи од делокругот на советот за кои е со сојузен закон или со акт на Скупштината определено да ги врши колегијално тело.

Член 77

Сојузниот совет ги донесува одлуките со мнозинство гласови на своите членови.

Советот донесува деловник за својата работа.

Член 78

Претседателот на сојузниот совет го претставува советот, ги свикнува и се грижи за подготовката на седниците на советот и претседава на нив.

Претседателот се грижи за извршувањето на заклучоците на советот, ја раководи стручната служба на советот, донесува решение во управната постапка, донесува и решение за работните односи на работниците во советот и е највисок дисциплински старешина на работниците во советот, и врши други права и должности на функционер што раководи со сојузен орган на управата, ако со овој закон не е определено поинаку.

Правата и должностите на претседателот на советот во работата на Сојузниот извршен совет се утврдуваат со сојузен закон.

Одредбите од овој закон за ограничувањето на повторното именување државен секретар и сојузен секретар (член 64) важат и за претседателот на советот.

Член 79

Во сојузен совет може да се именува заменик претседател.

Заменикот-претседател го именува и го разрешува од должност Сојузната скупштина.

Во случај на отсуственост или подолга спреченост претседателот го заменува заменикот-претседател, а ако во советот не е именуван заменик — членот на советот што ќе го определи Сојузниот извршен совет.

Член 80

Во сојузните совети можат да се назначат еден или повеќе помошници на претседателот и еден или повеќе советници на претседателот.

Одредбите од овој закон за назначувањето, разрешувањето од должност, овластувањата и должностите на помошникот и советникот на државен секретар односно сојузен секретар согласно се применуваат и на помошниците-претседатели и советниците-претседатели во сојузните совети.

Член 81

Одредбите од овој закон за овластувањата и должностите, за разрешувањето од должност и за повторното именување односно повторното назначување на функционери што раководат со сојузни органи на управата и други функционери во тие органи (чл. 62, 66, 67, 68, 72 и 73) согласно се применуваат и на претседателот на сојузен совет и другите функционери во советот.

в) Положба и овластување на колегијалните тела и функционерите што раководат со сојузни организации

Член 82

Со работата на сојузен завод раководи директор или генерален директор, ако со сојузен закон не е определено во одделни сојузни заводи определени работи да врши колегијално тело.

Кога е со сојузен закон определено со работата на сојузен завод да раководи колегијално тело, со тој закон се утврдува начинот на именувањето на претседателот и членовите на колегијалното тело и работите што ги врши колегијалното тело.

Во сојузен завод во кој постои колегијално тело директорот односно генералниот директор по положбата е член на тоа тело.

Член 83

Директорот односно генералниот директор на сојузен завод го назначува и го разрешува од должност Сојузниот извршен совет, ако со закон не е определено да го именува и да го разрешува од должност Сојузната скупштина.

Генералниот директор на Сојузниот завод за стопанско планирање го именува и го разрешува од должност Сојузната скупштина.

Правата и должностите на генералниот директор на Сојузниот завод за стопанско планирање се утврдуваат со сојузен закон.

Во одделни сојузни заводи може да се именува заменик директор односно заменик генерален директор.

Заменикот-директор односно заменикот-генерален директор го именува и го разрешува од должност органот од кој е именуван директорот односно генералниот директор на Заводот.

Член 84

Работите од делокругот на сојузна комисија ги врши комисијата како колегијално тело, а определени права и должности врши претседателот на комисијата.

Сојузната комисија се состои од претседател и определен број членови.

Претседателот и членовите на комисијата ги назначува и ги разрешува од должност Сојузниот извршен совет, ако со сојузен закон не е определено да ги именува и разрешува од должност Сојузната скупштина.

Претседателот и членовите на комисијата се именуваат на време од четири години и можат да бидат повторно именувани.

Сојузните комисии донесуваат одлуки со мнозинство гласови на своите членови.

Член 85

Претседателот на комисијата ја претставува комисијата, ги свикнува и се грижи за подготовката на седниците на комисијата и претседава на нив, се грижи за извршувањето на заклучоците на комисијата, раководи со стручната служба на комисијата, донесува решенија за работните односи на работниците во комисијата, тој е највисок дисциплински старешина на работниците во комисијата и врши други права на функционер што раководи со сојузен орган на управата, ако со овој закон не е определено поинаку.

Член 86

Со работата на сојузна дирекција раководи директор.

Директорот на дирекцијата го назначува и го разрешува од должност Сојузниот извршен совет.

Член 87

Во случај на отсутност или подолга спреченост на претседателот на сојузната комисија, го заменува член на комисијата што ќе го определи Сојузниот извршен совет.

Во случај на отсутност или подолга спреченост на старешината на сојузен завод во кој не е именуван заменик односно директор на сојузна дирекција, го заменува функционерот што ќе го определи Сојузниот извршен совет.

Член 88

Во сојузните организации можат да се назначат еден или повеќе помошници.

Во Сојузниот завод за стопанско планирање можат да се назначат еден или повеќе директори.

Одредбите од овој закон за назначувањето, разрешувањето од должност, овластувањата и должностите на соодветните функционери во сојузните органи на управата согласно се применуваат и на помошниците и директорите во сојузните организации.

Член 89

Во сојузните заводи и сојузните комисии можат да се назначат еден или повеќе советници.

Одредбите од овој закон за назначувањето, разрешувањето од должност, овластувањата и должностите на советник на државен секретар односно на советник на сојузен секретар согласно се применуваат и на советниците на директорот на заводот односно на советниците на претседателот на комисијата.

Член 90

Одредбите од овој закон за овластувањата и должностите, за разрешувањето од должност и за повторното именување односно повторното назначување на функционерите што раководат со сојузни органи на управата и функционерите во тие органи (чл. 62, 66, 67, 68, 72 и 73) согласно се применуваат и на претседателите на комисиите, функционерите што раководат со сојузни организации и други функционери во тие организации, ако со овој закон не е определено поинаку.

5. Инспекторати**Член 91**

Со работата на инспекторат раководи функционер што го назначува и го разрешува од должност Сојузниот извршен совет на предлог од сојузниот секретар односно претседателот на советот.

Функционерот што раководи со работата на инспекторатот одговара за својата работа и за работата на инспекторатот пред сојузниот секретар односно пред претседателот на советот кој раководи со сојузниот секретаријат односно со сојузниот совет во чиј состав се наоѓа инспекторатот.

Член 92

Надзор над работата на инспекторатот врши сојузниот секретар односно претседателот на советот кој раководи со сојузниот секретаријат односно со сојузниот совет во чиј состав се наоѓа инспекторатот.

Во вршењето на овој надзор сојузниот секретар односно претседателот на советот има право и должност: да ги укине поединечните акти на функционерот кој раководи со инспекторатот донесени во управната постапка, ако се во спротивност со сојузен закон или со друг сојузен пропис; да решава по жалба против акт на функционерот што раководи со инспекторатот и врши право на надзор според прописите за управната постапка, ако со сојузен закон не е определено поинаку; да издава задолжителни стручни упатства за начинот на работата на инспекторатот и да му определува одделни задачи во рамките на општите негови задачи; да бара извештаи од инспекторатот за вршењето на работите од надлежноста на инспекторатот.

III. СТРУЧНИ СОВЕТИ И СТРУЧНИ СЛУЖБИ НА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА И СОЈУЗНИОТ ИЗВРШЕН СОВЕТ**Член 93**

За вршење определени стручни и други работи за потребите на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет се образуваат стручни совети, секретаријати и други стручни служби на Скупштината односно Советот.

Сојузната скупштина со свој акт основа стручни совети на Скупштината, ја утврдува организацијата на стручните служби на Скупштината и определува кој ги именува претседателите и членовите на стручните совети и ги именува односно назначува старешините на стручните служби.

Сојузниот извршен совет со свој акт основа стручни совети и стручни служби на Советот, ги именува претседателите и членовите на стручните совети и ги назначува старешините на стручните служби на Советот.

Во Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет можат да се назначуваат советници на Скупштината односно советници на Советот, што ги назначува односно разрешува од должност Претседателството на Скупштината односно Сојузниот извршен совет.

Советниците на Скупштината односно советниците на Советот ги вршат работите што ќе им ги определи Претседателството на Скупштината односно Сојузниот извршен совет и за својата работа одговараат пред Претседателството на Скупштината односно пред Сојузниот извршен совет.

Со актот за назначување советници се определува начинот на утврдувањето и мерилата за определување на височината на нивниот личен доход.

Член 94

За вршење определени стручни и други работи за Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет можат со акт на Сојузната скупштина да се образуваат самостојни стручни совети, секретаријати и други служби. Со тој акт можат да се утврдат и начелата за внатрешната организација и работата и одговорноста на старешините на самостојните стручни и други служби.

Претседателот и членовите на самостојните стручни совети и старешините на самостојните стручни и други служби ги именува и ги разрешува од должност Сојузната скупштина, ако со актот за образување на самостојна стручна или друга служба не е определено поинаку.

Работниците во самостојните стручни и други служби сочинуваат посебна работна заедница.

Член 95

Одредбите на сојузните закони за самоуправувањето, за средствата за работа и работните односи што важат за сојузните органи на управата согласно се применуваат и врз стручните служби на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет, ако со овој закон не е определено поинаку.

Средствата за работа на самостојните стручни совети и самостојните стручни и други служби се формираат посебно за секоја од овие служби во сојузниот буџет

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 96

Сојузниот секретаријат за индустрија и трговија, Сојузниот секретаријат за земјоделство и шумарство, Сојузниот секретаријат за сообраќај и врски, Сојузниот секретаријат за здравство и социјална политика, Сојузниот секретаријат за труд, Сојузниот секретаријат за образование и култура и Сојузниот секретаријат за правосудство се укинуваат.

Досегашните сојузни органи на управата во состав на самостојни сојузни органи на управата се укинуваат, и тоа:

Сојузниот санитарен инспекторат и Управата за фармацевтска служба и медицинско снабдување, како органи на управата во состав на досегашниот Сојузен секретаријат за здравство и социјална политика;

Сојузниот сообраќаен инспекторат, како орган на управата во состав на досегашниот Секретаријат за сообраќај и врски;

Сојузниот инспекторат за труд, како орган на управата во состав на досегашниот Сојузен секретаријат за труд;

Уредот за заштита на југословенскиот имот во странство и Управата за имотно-правни работи, како органи на управата во состав на Сојузниот секретаријат за финансии.

Сојузниот комитет за туризам, како орган кој врши работи од интерес за федерацијата, се укинува.

Член 97

Работите од надлежноста на укинатите сојузни органи од членот 96 на овој закон ги преземаат и ги вршат, во рамките на својот делокруг утврден со овој закон, сојузните органи на управата односно сојузните организации, и тоа:

— работите од надлежноста на Сојузниот секретаријат за индустрија и трговија, Сојузниот секретаријат за земјоделство и шумарство, Сојузниот секретаријат за сообраќај и врски, Сојузниот комитет за туризам, Сојузниот сообраќаен инспекторат — Сојузниот секретаријат за стопанство;

— работите од надлежноста на Сојузниот секретаријат за здравство и социјална политика, Сојузниот санитарен инспекторат и Управата за фармацевтска служба и медицинско снабдување, освен работите од станбената и комуналната дејност и урбанизмот — Сојузниот совет за здравство и социјална политика;

— работите од надлежноста на Сојузниот секретаријат за здравство и социјална политика што се однесуваат на станбената и комуналната област и урбанизмот — Сојузниот секретаријат за стопанство;

— работите од надлежноста на Сојузниот секретаријат за труд и Сојузниот инспекторат за труд — Сојузниот совет за труд;

— работите од надлежноста на Сојузниот секретаријат за образование и култура — Сојузниот совет за образование и култура;

— работите од надлежноста на Сојузниот секретаријат за правосудство — Сојузниот совет за правосудство;

— работите од надлежноста на Уредот за заштита на југословенскиот имот во странство и Управата за имотно-правни работи — Сојузниот секретаријат за финансии.

Овластувањата на функционерите што раководеле со укинатите сојузни органи од членот 96 на овој закон се пренесуваат врз функционерите што раководел со сојузните органи на управата врз кои се пренесуваат работите на тие органи. Овластувањата за донесување прописи и други

општи акти на функционерите што раководеле со укинатите сојузни органи чии работи ги преземаат сојузните совети се пренесуваат врз колегијалните тела на советите, а овластувањата за донесување решенија за управна постапка и за одлучување по конкретни прашања — врз претседателите на сојузните совети.

Член 98

Ја менуваат положбата следните сојузни органи на управата и сојузни органи и организации што вршат работа од интерес за федерацијата, и тоа:

Дирекцијата за цивилна воздушна пловидба, како орган на управата во состав на досегашниот Сојузен секретаријат за сообраќај и врски, продолжува се работа како орган на управата, под назив: Сојузна управа за цивилна воздушна пловидба;

Управата за радио-сообраќај, како орган на управата во состав на досегашниот Сојузен секретаријат за сообраќај и врски, продолжува се работа како сојузен орган на управата под назив: Сојузна управа за радио-врски;

Сојузниот завод за стопанско планирање, Сојузниот завод за статистика и Сојузниот завод за цени продолжуваат се работа како сојузни организации под ист назив;

Управата за патенти продолжува се работа како сојузна организација под назив: Сојузен завод за патенти;

Управата за мери и скапоцени метали продолжува се работа како сојузна организација под назив: Сојузен завод за мери и скапоцени метали;

Дирекцијата за сировини продолжува се работа како сојузна организација под назив: Сојузна дирекција за резерви на индустриски производи;

Дирекцијата за исхрана продолжува се работа како сојузна организација под назив: Сојузна дирекција за резерви на прехранбени производи;

Сојузната комисија за преглед на филмови, како орган на управата во состав на досегашниот Сојузен секретаријат за образование и култура, продолжува се работа како сојузна организација под ист назив.

Сојузните органи на управата и сојузните организации од ставот 1 на овој член ги задржуваат овластувањата утврдени со досегашните прописи.

Член 99

Го менуваат називот, и тоа:

Комисијата за културни врски со странство — во Сојузна комисија за културни врски со странство;

Управа за царини на СФРЈ — и со Сојузна управа за царини;

Сојузниот завод за прашања на иселениците — во Сојузна комисија за прашања на иселениците.

Член 100

Стручните совети образувани врз основа на членот 70 од Законот за сојузната управа („Службен лист на СФРЈ“, бр. 7/65) во состав на сојузните органи на управата што се укинуваат со овој закон продолжуваат се работа како стручни совети под ист назив во состав на сојузниот орган на управата, сојузниот совет, сојузната организација односно секретаријатот на сојузниот извршен совет што го презема вршењето на работите од укинатиот сојузен орган на управата, според прописите за нивното основање.

Член 101

Сојузниот секретаријат за информации продолжува се работа како Секретаријат за информации на Сојузниот извршен совет.

Секретаријатот за информации ги врши работите што се однесуваат на известување јавноста за работата на Сојузниот извршен совет, сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации преку печатот и другите средства за

информирање, доколку тие работи не се ставени во делокруг на друг сојузен орган на управата, сојузен совет односно сојузна организација; се грижи за информирањето на странство за Југославија и ја следи состојбата и појавите во областа на информирањето.

Секретаријатот за информации ги врши управните работи што се со сојузни закони утврдени како надлежност на сојузните органи на управата во врска со работата на самостојни информативни установи и со работата на странски информативни установи и странски дописништва и дописници во Југославија, ако одделни од тие работи не се ставени во надлежност на одделни сојузни органи на управата.

Овластувањата на сојузниот секретар за информации за донесување прописи се пренесуваат врз Сојузниот извршен совет.

Член 102

Националните комисии за соработка со меѓународни организации, кои како организации што вршат работи од интерес за федерацијата, беа во состав на определени сојузни органи на управата, продолжуваат со работа како самостојни организации за соработка со меѓународни организации, под ист назив и со задачи и овластувања определени со прописите за нивното основање, и тоа:

Југословенската национална комисија за ООН за просвета, наука и култура (UNESCO);

Националната комисија за UNICEF;

Комисијата за соработка со меѓународни здравствени организации;

Југословенската национална комисија за меѓународна организација на трудот (MOR); и

Југословенската национална комисија за соработка со ООН за исхрана и земјоделство (FAO).

Стручните и административните работи за потребите на националните комисии од ставот 1 на овој член ги врши сојузниот орган на управата, сојузниот совет односно сојузната организација во чиј делокруг спаѓаат работите од соодветната област. Сојузниот извршен совет може да определи одделни комисии да имаат сопствена стручна и административна служба.

Со прописи на Сојузниот извршен совет можат да се основаат и други комисии за соработка со меѓународни организации и да се спојуваат или укинуваат постојните.

Член 103

На 18 мај 1967 година:

а) престануваат со работа сојузните органи на управата и сојузните органи и организации што вршат работи од интерес за федерацијата што се укинуваат со овој закон,

б) започнуваат со работа сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации основани со овој закон,

в) продолжуваат со работа со изменетата положба односно назив сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации на кои со овој закон им е изменета положбата односно називот.

Член 104

До донесувањето на прописите на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет за стручните служби на Скупштината односно Советот, Секретаријатот за законодавство и организација и Секретаријатот за сојузен буџет и општи работи во Сојузниот извршен совет и другите стручни служби на Скупштината и Советот продолжуваат со работа под ист назив, Правниот совет на Сојузниот извршен совет под назив „Сојузен правен совет“, а Економскиот совет на Сојузниот извршен совет под назив „Сојузен економски совет“.

Во поглед делокругот, овластувањата и работата на стручните совети, секретаријатите и другите стручни служби од ставот 1 на овој член, ќе се применуваат прописите што важат на денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 105

Сојузниот завод за јавна управа со 1 јануари 1968 година продолжува со работа како установа под ист назив.

Сојузниот завод за јавна управа, за потребите на сојузните органи и организации, ги проучува прашањата на организацијата на сојузната управа и работи на нејзиното унапредување, ги проучува прашањата што се однесуваат на унапредувањето на методите на работата и административното работење во органите на управата, како и прашањата на самоуправувањето и распределбата во органите на управата.

Работите на заводот од ставот 2 на овој член се работи од посебен општествен интерес.

За задачите и работите што ги врши Заводот за потребите на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет утврдени со рамковната програма за работа што Заводот го утврдува во согласност со органот што ќе го определи Сојузниот извршен совет, на Заводот му се обезбедуваат надоместоци од сојузниот буџет.

До денот означен во ставот 1 на овој член врз Сојузниот завод за јавна управа ќе се применуваат прописите што важат за сојузните организации

Член 106

Се овластува Сојузниот извршен совет да ги пренесе средствата и инвентарот од укинатите сојузни органи на управата и сојузните организации што вршат работи од интерес за федерацијата врз сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации врз кои се пренесуваат работите на тие органи, односно да определи друг начин за располагање со средствата и инвентарот на одделни укинати сојузни органи, како и да го определи начинот на примопредавањето на несвршените предмети и ги регулира другите прашања во врска со укинувањето на тие органи.

Член 107

Работниците на укинатите сојузни органи на управата и сојузни органи што вршат работи од интерес за федерацијата, до донесувањето на решението со кое врз основа на актот за внатрешната организација и систематизација на работните места во новооснованите сојузни органи на управата, сојузни совети и сојузни организации ќе се определи кои работници се преземаат а на кои им престанува работниот однос, ги задржуваат сите права и должности од работен однос во сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации што ги преземаат работите од укинатите сојузни органи на управата и сојузни органи што вршат работи од интерес за федерацијата.

Функционерите на укинатите сојузни органи на управата и сојузни органи што вршат работи од интерес за федерацијата што ги назначил Сојузниот извршен совет, до донесувањето на решението за нивното преземање односно разрешување од должност, а најдоцна за шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон, ги задржуваат правата и должностите од работен однос во сојузниот орган на управата, сојузниот совет или сојузната организација што ги презема работите на укинатиот орган.

Работниците и функционерите од ст. 1 и 2 на овој член за времето до донесувањето на решението за преземање односно за престанок на работниот однос имаат право на личен доход во просечен износ на личниот доход примен во последниот пресметковен период.

Член 108

Функционерите што раководат со сојузни органи на управата односно претседателите на сојузните совети што ги преземаат работите од надлеж-

носта на укинатите сојузни органи на управата и сојузни органи што вршат работи од интерес за Федерацијата од членот 96 на овој закон, ќе ја утврдат најдоцна за три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон внатрешната организација и систематизацијата на работните места во сојузниот орган на управата односно во сојузниот совет во согласност со задачите и работите на соодветниот орган односно совет утврдени со овој закон.

Првите општи акти за внатрешната организација и за систематизацијата на работните места во сојузните органи на управата и во сојузните совети од ставот 1 на овој член се донесуваат со согласност од Сојузниот извршен совет.

Член 109

Ако со актот за систематизација на работните места донесен во смисла на членот 108 од овој закон се врши посустествено намалување на бројот на работните места или новата систематизација бара промена на квалификационата структура на кадрите во однос на бројот и квалификационата структура на работниците од укинатите сојузни органи на управата и сојузни органи што вршат работи од интерес за федерацијата чии работи ги презел соодветниот сојузен орган на управата односно сојузен совет, функционерот што раководи со сојузниот орган на управата односно претседателот на сојузниот совет, во рок од 15 дена од донесувањето на актот за систематизација на работните места, ќе образува конкурсна комисија од редот на работниците на укинатите сојузни органи на управата и сојузни органи што вршат работи од интерес за федерацијата, а чии работи ги презема соодветниот орган односно совет и ќе распише конкурс за пополнување на работните места утврдени во актот за систематизација. Рокот за поднесување пријави за конкурсот не може да биде пократок од 15 ниту подолг од 30 дена.

На конкурсот имаат право да учествуваат и работници од укинатите сојузни органи на управата и сојузни органи што вршат работи од интерес за федерацијата чии работи ги презел соодветниот новооснован сојузен орган на управата односно сојузен совет. Функционерот што раководи со сојузниот орган на управата односно претседателот на советот може да определи на конкурсот за определени работни места да можат да учествуваат и други лица.

Член 110

На предлог од конкурсната комисија, функционерот што раководи со сојузниот орган на управата односно претседателот на советот од членот 109 на овој закон врши избор помеѓу предложените кандидати и донесува решение за тоа кои работници се преземаат на работа во сојузниот орган на управата односно сојузниот совет, а на кои им престанува работниот однос.

Ако функционерот што раководи со сојузниот орган на управата односно претседателот на советот најде дека не постојат услови од членот 109 став 1 на овој закон за распишување конкурс за пополнување на работните места, ќе донесе решение за тоа кои работници од укинатите сојузни органи на управата и сојузни органи што вршат работи од интерес за федерацијата се преземаат и за нивното распоредување на работните места утврдени со актот за систематизација на работните места, а на кои им престанува работниот однос.

На работниците на укинатите сојузни органи на управата и сојузни органи што вршат работи од интерес за федерацијата што не ќе бидат преземени на работа во новооснованиот сојузен орган на управата односно сојузен совет им престанува работниот однос по истекот на шест месеци од денот на донесувањето на решението од ст. 1 и 2 на овој член.

Ако работникот во рокот определен за учество на конкурсот не поднесе пријава за конкурс ќе се смета дека дал отказ со денот на истекот на рокот за поднесување пријави на конкурсот.

Член 111

Сојузните органи на управата, сојузните совети, сојузните организации, секретаријатите и други стручни служби на Сојузната скупштина и на Сојузниот извршен совет, освен новооснованите сојузни органи на управата и сојузни совети на кои се однесуваат одредбите од чл. 109 и 110 на овој закон се должни во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон да ја преиспитаат својата внатрешна организација и систематизација на работните места и својата организација и систематизација на работните места да ги доведат во согласност со задачите и работите на сојузниот орган на управата, сојузниот совет, сојузната организација, секретаријатот и друга стручна служба на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет што се утврдени со овој закон и со други сојузни прописи.

Врз основа на преиспитување на внатрешната организација и систематизација на работните места сојузниот орган на управата, сојузниот совет, сојузната организација, секретаријатот и друга стручна служба на Сојузната скупштина односно на Сојузниот извршен совет ќе донесе по потреба нов акт за внатрешната организација и систематизација на работните места со согласност од Сојузниот извршен совет односно Претседателството на Сојузната скупштина, а ако утврди дека нема потреба од донесување нов акт за организацијата и систематизацијата на работните места, ќе му го поднесе на Сојузниот извршен совет односно Претседателството на Сојузната скупштина постојниот акт за организацијата и систематизацијата на работните места на согласност.

За одделни сојузни органи на управата, сојузни совети, сојузни организации, како и за секретаријатите и други стручни служби на Сојузниот извршен совет и за одделни стручни служби на Сојузната скупштина, Сојузниот извршен совет односно Претседателството на Сојузната скупштина може да го продолжи рокот од ставот 1 на овој член, но не подолго од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Одредбите од овој член не важат за Државниот секретаријат за народна одбрана и Сојузниот секретаријат за внатрешни работи.

Член 112

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат Законот за сојузните органи на управата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 11/65 и 11/66), како и одредбите од чл. 1 до 19, член 20 став 1, чл. 21 до 61, чл. 76 до 78, чл. 163, 164, членот 166 и чл. 168 до 180 на Законот за сојузната управа („Службен лист на СФРЈ“, бр. 7/65).

Член 113

Овој закон влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

327.

Врз основа на членот 186 став 1 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Сојузната скупштина, на заедничката седница на сите собори од 11 мај 1967 година, донесе

ДЕЛОВНИК

НА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА

I. УВОДНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Правилата за работа на Сојузната скупштина и организацијата на Сојузната скупштина се утврдуваат со Деловникот на Сојузната скупштина, деловниците на соборите на Сојузната скупштина и деловниците на комисиите, одборите и други тела на Сојузната скупштина и нејзините собори.

Член 2

Деловникот на Сојузната скупштина содржи одредби: за остварувањето на правата и извршувањето на должностите на сојузните пратеници; за

соборите на Сојузната скупштина, нивниот делокруг и меѓусебната соработка; за функцијата на Сојузниот извршен совет и неговата одговорност спрема Сојузната скупштина; за образувањето, делокругот и начинот на работата на комисиите на Сојузната скупштина; за правата и должностите на претседателот на Скупштината и за задачите и работата на претседателството на Скупштината; за видот на актите што ги донесува Сојузната скупштина и за постапката за донесување на тие акти.

Со деловникот на Сојузната скупштина се утврдуваат начинот на работата на заедничка седница на сите собори на Сојузната скупштина и начелата за работата на соборите на Сојузната скупштина и нивните одбори.

Со деловникот на Сојузната скупштина се утврдуваат обврските на сојузните органи на управата спрема Сојузната скупштина и соработката на тие органи со соборите на Сојузната скупштина и со комисиите и одборите на Сојузната скупштина и нејзините собори.

Деловникот на Сојузната скупштина содржи одредби за начинот на вршење работи во утврдените со Уставот или закон односи помеѓу Сојузната скупштина, од една страна, и Уставниот суд на Југославија, Врховниот суд на Југославија, Врховниот стопански суд, Сојузното јавно обвинителство и Сојузното јавно правобранителство, од друга страна, како и начелата за соработката на Сојузната скупштина со собранијата на општествено-политичките заедници и со општествено-политичките организации.

Со деловникот на Сојузната скупштина се утврдуваат и други прашања во врска со работата и организацијата на Сојузната скупштина.

Член 3

Секој собор на Сојузната скупштина донесува свој деловник.

Со деловникот на соборот се утврдуваат, во согласност со одредбите од овој деловник, правилата за работа и организацијата на соборот и неговите одбори, комисии и други тела.

Член 4

Комисијата и други тела на Сојузната скупштина на работат според одредбите на овој деловник.

Комисиите и други тела на Сојузната скупштина можат, во согласност со одредбите на овој деловник, да донесат деловник за својата работа, и должни се да го донесат ако е тоа предвидено со овој деловник.

Одборите, комисиите и други тела на соборите на Сојузната скупштина работат во согласност со одредбите од овој деловник и од деловникот на соборот од кој одборот, комисијата односно друго тело е образувано.

Член 5

Сојузниот извршен совет, како орган на Сојузната скупштина, ги врши политичко-извршните работи од својата надлежност на начинот утврден со законот.

Во согласност со законот и овој деловник, Сојузниот извршен совет донесува деловник за својата работа и за својата внатрешна организација.

Член 6

Сојузната скупштина соработува со републичките собранија во разгледување на прашањата од заеднички интерес за федерацијата и републиките.

Во остварувањето на оваа соработка соборите на Сојузната скупштина, претседателството на Скупштината, комисиите, одборите и другите тела на Сојузната скупштина и нејзините собори (во понатамошниот текст: телата на Сојузната скупштина) ги консултираат републичките собранија и нивните тела, вршат со нив заемна размена на мислења и развиваат други форми на меѓусебна соработка по прашањата од заеднички интерес за федерацијата и републиките, и при одлучувањето по тие прашања ги земаат предвид нивните мислења и предлози.

Во разгледувањето на прашањата од заеднички интерес Сојузната скупштина соработува и со други општествено-политички заедници.

Член 7

Сојузната скупштина во својата работа се опира врз социјалистичките сили организирани во Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија, а соработува и со други општествено-политички организации и здруженија.

Сојузната скупштина може заедно со претставници од овие организации и здруженија, како општо собрание, да претресува прашања од општо значење за федерацијата.

Член 8

Телата на Сојузната скупштина можат од општествено-политичките, работните и други самоуправни организации и здруженија да бараат мислења за одделни прашања од својот делокруг и можат на своите седници да повикуваат претставници на овие организации и здруженија заради советување или сослушување на нивните мислења и предлози по тие прашања како и да развиваат други форми на соработка со овие организации и здруженија.

Член 9

Во Сојузната скупштина и нејзините тела се рамноправни сите јазици на народите на Југославија и нивните писма.

Во целокупната работа на Сојузната скупштина и нејзините тела се обезбедува можност да се користат сите јазици на народите на Југославија и нивните писма.

Законите, задолжителните толкувања на закони и други акти на Сојузната скупштина, како и заклучоците на нејзините тела, се донесуваат на јазиците на народите на Југославија.

Член 10

Сојузната скупштина е во постојано заседавање. Летниот одмор на Сојузната скупштина трае секоја година од 10 јули до 10 септември.

Ако тоа го бара особена потреба, претседателот на Скупштината може и за време на летниот одмор да свика заедничка седница на сите собори на Сојузната скупштина, а претседателот на собор на Сојузната скупштина — седница на тој собор.

Член 11

Работата на Сојузната скупштина е јавна.

Член 12

Сојузната скупштина ја претставува претседателот на Скупштината.

Член 13

Сојузната скупштина има печат.

Печатот на Сојузната скупштина содржи грб на Социјалистичка Федеративна Република Југославија околу кој е на српскохрватски односно хрватскохрватски, словенечки и македонски јазик натписот: „Социјалистичка Федеративна Република Југославија — Сојузна скупштина“.

II. ПРАТЕНИЦИ

1. Општи одредби за правата и должностите на пратениците

Член 14

Пратеникот ги има правата и должностите утврдени со Уставот, законот, овој деловник и деловникот на соборот чиј член е тој.

Член 15

Верификација на мандатот на пратеникот врши соборот за кој е избран пратеникот, по постапката пропишана со деловникот на тој собор.

Член 16

По одлуката на соборот за верификацијата на мандатот пратениците даваат свечена изјава со потпишување на текстот на свечената изјава, кој гласи.

„Изјавувам дека должностите на сојузен пратеник совесно и предано ќе ги вршам дека ќе се придржувам кон Уставот и законите и дека со сите свои сили ќе се залагам за остварувањето на целите на социјалистичкото општество и интересите на народите и граѓаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.“

а) Присуствување на седници и учество во работата на телата на Сојузната скупштина

Член 17

Пратеникот има право и должност да присуствува на заедничка седница на сите собори и на седници на собираите и другите тела на Сојузната скупштина чиј член е тој, и да учествува во работата и донесувањето на одлуките на тие тела.

Член 18

Пратеник — член на еден собор има право да присуствува на седници на друг собор, а со одобрение од тој собор може да учествува и во неговата работа, но без право на одлучување.

Пратеникот има право да присуствува на седници на комисиите на Сојузната скупштина и на седници на одборите и другите тела што ги образувал соборот чиј член е тој иако не е член на тие тела, како и право да учествува во нивната работа, но без право на одлучување.

Пратеник — член на еден собор има право да присуствува на седници на одборите и другите тела што ги образувал друг собор, а со одобрение од тие тела може да учествува и во нивната работа но без право на одлучување.

По исклучок, комисиите на Сојузната скупштина и одборите и другите тела на соборите можат да решат да одржат затворена седница на која можат да присуствуваат само членови на таа комисија односно одбор или друго тело.

Член 19

Пратеникот кој од оправдани причини е спречен да присуствува на седница на телото чиј член е тој, должен е навремено да го извести за тоа претседателот на тоа тело или дополнително да го оправда својот изостанок.

На пратеникот што од оправдани причини подолго време е спречен да присуствува на седници на телото чиј член е тој, соборот може, на негово барање, да му одобри отсуствување од седниците. За тоа барање соборот решава без претрес.

Член 20

Претседателот на соборот е должен да го извести соборот за членот на соборот што трипати еднопосредно отсуствувал од седниците на соборот а не ги оправдал своите изостаноци.

Комисијата, одборот или друго тело на Сојузната скупштина или нејзините собори должни се да го известат соборот за членот на соборот што трипати еднопосредно отсуствувал од седниците на тоа тело, а не ги оправдал своите изостаноци. Овие тела можат да му предложат на соборот таквиот пратеник да го разреши од должноста на член на тоа тело и да избере нов член.

Член 21

За присуствувањето на пратениците на седниците на телата на Сојузната скупштина чии членови се тие се води евиденција.

Начинот на водење оваа евиденција се утврдува со пропис за внатрешниот ред во Сојузната скупштина.

Член 22

Пратеникот не може без оправдани причини да одбие да ги врши функциите и задачите што, во рамките на својот делокруг ќе му ги довери телото на Сојузната скупштина чиј член е тој.

Член 23

Во спогодба со претседателството на Скупштината, Сојузниот извршен совет може да определи сојузен пратеник за свој претставник во вршењето на определени работи со странство.

б) Право за поднесување предлози

Член 24

Пратеникот во соборот чиј член е тој има право:

— да поднесува предлози за донесување закони, нацрти и предлози на закони и други акти од делокругот на соборот, како и амандмани на предлозите на тие акти;

— да покренува пред соборот претресување на прашања од делокругот на соборот или од интерес за работните луѓе и работните заедници од областа која спаѓа во делокругот на тој собор;

— да предлага претресување на прашања што се однесуваат на политиката и работата на Сојузниот извршен совет, на извршувањето на закони или на работата на сојузните органи на управата, ако тие прашања спаѓаат во делокругот на соборот чиј член е тој или се од интерес за работните луѓе и работните заедници од областа што спаѓа во делокругот на тој собор;

— да предлага отворање анкета по прашања од делокругот на соборот.

Член 25

Пратеникот може во соборот чиј член е тој да предлага тој собор:

— да му предложи на надлежниот собор донесување на закон или друг акт или претрес на прашање од неговиот делокруг;

— претрес на предлог на закон или друг акт или друго прашање од делокругот на некој друг собор и на надлежниот собор да му даде мислење за тој предлог односно прашање или да поднесе амандман на тој предлог, ако е тој предлог односно прашање од интерес и за работните луѓе и работните заедници од областа што спаѓа во делокругот на соборот чиј член е тој.

Член 26

Пратеникот има право, заедно со другите пратеници чиј број е определен со овој деловник да предлага избор, именување или разрешување на функционери што се избираат на заедничка седница на сите собори, а заедно со други пратеници чиј број е определен со деловникот на соборот, да предлага избор, именување или разрешување на функционери што се избираат на седница на соборот чиј член е тој.

в) Право за поставување прашања

Член 27

Пратеникот има право на Сојузниот извршен совет и функционерите што раководат со сојузни органи на управата да им поставува прашања што се однесуваат на нивната работа или на работите од нивната надлежност.

Член 28

Прашања на Сојузниот извршен совет и функционерите што раководат со сојузни органи на управата можат да им се поставуваат усно на седница на соборот, а во времето помеѓу две седници на соборот — писмено преку претседателот на соборот.

Ако смета дека поставеното прашање е во согласност со одредбите на овој деловник, претседателот на соборот ќе го достави до Сојузниот извршен совет односно функционерот што раководи со сојузен орган на управата.

Ако смета дека поставеното прашање не е во согласност со одредбите на овој деловник, претседателот на соборот ќе му укаже на подносителот на прашањето на тоа и ќе го повика да го усо-

гласи своето прашање со тие одредби. Ако подносителот на барањето не го усогласи своето прашање со одредбите на овој деловник, претседателот на соборот нема тоа прашање да му го упати на Сојузниот извршен совет односно функционерот што раководи со сојузен орган на управата, и за тоа ќе го извести подносителот на прашањето. По повод ова известување подносителот на прашањето може на седницата на соборот да бара неговото прашање да му се упати на Сојузниот извршен совет односно функционерот што раководи со сојузен орган на управата. За барањето одлучува соборот без претрес.

Член 29

Претставникот на Сојузниот извршен совет односно функционер што раководи со сојузен орган на управата може да даде одговор на истата седница на која е поставено прашањето. Ако овој претставник односно функционер не даде одговор на седницата на која е поставено прашањето, тој е должен да го даде на наредната седница на соборот.

На писмено поставеното прашање одговорот се дава на првата наредна седница на соборот, ако тоа прашање му е доставено на Сојузниот извршен совет односно на функционерот што раководи со сојузен орган на управата најдоцна на осум дена пред денот определен за одржување на седницата.

Член 30

Пратеникот може да бара да се даде писмен одговор на прашањето што го поставил.

Писмен одговор се дава во рок од осум дена од денот на поставувањето на прашањето, а му се доставува на претседателот на соборот.

Претседателот на соборот му го доставува одговорот на подносителот на прашањето, а на првата наредна седница на соборот на чиј дневен ред е давањето одговори на поставени прашања го известува и соборот за примениот одговор.

Член 31

На барање на претставникот на Сојузниот извршен совет односно на функционер што раководи со сојузен орган на управата, соборот може да ги продолжи роковите за давање одговор определени во чл. 29 и 30 на овој деловник.

Член 32

На прашање поставено на Сојузниот извршен совет одговор дава определен претставник на тој собор, а на прашање поставено на функционерот што раководи со сојузен орган на управата одговор може да даде покрај тој функционер, и функционерот што го заменува според важечките прописи, а по исклучок — и потсекретарот во органот што го раководи функционерот на кој му е поставено прашањето.

Претставникот на Сојузниот извршен совет односно функционерот што раководи со сојузен орган на управата може да одбие да даде одговор на поставеното прашање ако тоа прашање не се однесува на нивната работа или на работите од нивната надлежност.

Ако поставеното прашање претставува државна или службена тајна претставникот на Сојузниот извршен совет односно функционерот што раководи со сојузен орган на управата може да предложи одговорот да се даде на седница на соборот без присуство на јавноста или на затворена седница на надлежниот одбор. За тој предлог одлучува соборот.

Член 33

По примениот одговор пратеникот што го поставил прашањето може на седницата на соборот да постави дополнително прашање.

По примениот одговор на поставеното прашање и евентуално дополнително прашање, пратеникот може, на начинот определен со деловникот на соборот, да предложи работата на која се однесува неговото прашање да се стави на дневен ред на таа или на една од наредните седници на соборот.

Член 34

Прашањата што пратениците му ги поставуваат на Сојузниот извршен совет и на функционерите што раководат со сојузни органи на управата, како и одговорите на тие прашања, мораат да бидат кратки и не смеат да имаат обележје на расправање на работата на која се однесува прашањето.

Прашањето што се поставува може да трае најдолго две минути, а одговорот на поставеното прашање — најдолго пет минути.

Член 35

Пратениците можат и на претседателот на Скупштината и на претседателите на соборите на Сојузната скупштина како и на претседателите на комисиите, одборите и други тела на Сојузната скупштина и нејзините собори, да им поставуваат прашања што се однесуваат на нивната работа во Сојузната скупштина и на работата на телото на кое тие претседаваат.

Член 36

Соборот може да определи посебни седници или посебно време на седница — за поставување пратенички прашања и за давање одговори на тие прашања.

г) Право за барање известувања

Член 37

Пратеникот има право да бара од функционер што раководи со сојузен орган на управата известувања за прашањата што се на дневниот ред на седницата или се подготвуваат за седница на соборот, одборот или комисијата чиј член е тој, како и известувања за други прашања што му се потребни за вршење на неговата пратеничка функција, а се однесуваат на работите од надлежноста на органот на управата со кој тој функционер раководи.

Ивестувањето се бара со писмено или усно барање упатено непосредно до функционерот во чиј делокруг спаѓа прашањето за кое се бара известување.

Член 38

Функционерот што раководи со сојузен орган на управата е должен да го даде бараното известување, по правило, во рок од осум дена од денот на упатувањето на барањето. Ако функционерот не е во можност да го даде бараното известување во овој рок, тој е должен во тој рок да го извести пратеникот кога ќе му го даде бараното известување.

Ивестувањето се дава писмено или усно, според тоа како го барал пратеникот.

д) Известување на пратениците

Член 39

Пратеникот има право да биде постојано и редовно известуван за сите прашања чие познавање му е потребно за редовно и правилно вршење на пратеничката функција а особено:

— за општите прашања на внатрешната и надворешната политика;

— за работата на телата на Сојузната скупштина;

— за работата на Сојузниот извршен совет;

— за работата на сојузните органи на управата;

— за остварувањето на политиката утврдена со општествените планови и други акти на Сојузната скупштина;

— за секое прашање што треба да се претресува на некоја од наредните седници на телото на Сојузната скупштина чиј член е тој.

Пратениците што се членови на одделни тела на Сојузната скупштина треба, покрај тоа, што поцелосно да бидат известувани за состојбата во областа од делокругот на тие тела, како и за сите други прашања чие познавање е потребно за вршење на нивната функција во тие тела.

Член 40

За што поцелосно известување, на пратениците им се доставуваат: Дневникот на Сојузната скупштина, сите службени публикации на Сојузната скупштина, информативни и документациони материјали за прашањата од дневниот ред на седниците на телата чиј членови се тие и за другите прашања од делокругот на тие тела.

Пообемните информативни и документациони материјали што ѝ се доставени на Сојузната скупштина или се изработени во телата или службите на Сојузната скупштина им се доставуваат на пратениците во извод, со тоа што тие материјали во изворниот обем им се ставаат на увид во документацијата на Сојузната скупштина. Изводите мораат да бидат изработени така што пратениците да можат од нив да се запознаат со основните проблеми на работата за која е зборот во оригиналниот материјал. Изводите се должни да ги изработат составувачите на оригиналниот материјал истовремено со изработката на тој материјал.

Пратениците имаат право на увид и во други информативни и документациони материјали што се изработуваат и се собираат во телата и службите на Сојузната скупштина, како и во информативните и документационите материјали што се изработуваат и се собираат во Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата во врска со прашањата што се разгледуваат во Сојузната скупштина.

Пратеникот, покрај тоа, има право од стручните служби на Сојузната скупштина да бара дополнителни известувања по одделни прашања што се на дневен ред на седниците на телото чиј член е тој, како и по други прашања од делокругот на тие тела.

Член 41

Претседателот на соборот односно претседателот на комисијата или одборот утврдува, при доставувањето на материјалите до пратениците, кои од тие материјали се сметаат за државна тајна.

За државна тајна се сметаат и материјалите што Сојузниот извршен совет ѝ ги упатува на Сојузната скупштина, а кои од тој Совет се означени како државна тајна, како и податоците што пратеникот на седница на телото на Сојузната скупштина ќе ги узнае во врска со прашањето што на таа седница се расправува без присуство на јавноста.

Ракувањето со материјалите што се сметаат за државна тајна се уредуваат со посебен правилник, што го донесува претседателот на Скупштината.

Член 42

Пратеникот одговара за повреда на должноста за чување државна тајна.

Дали постои повреда на должноста за чување државна тајна испитува во случај на сомневање, посебна комисија што ја именува претседателот на соборот чиј член е пратеникот.

Ако утврди дека пратеникот ја повредил должноста за чување државна тајна, комисијата ќе му предложи на соборот да му изрече на овој мерка на предупредување или привремена забрана да користи материјали што се сметаат за државна тајна.

Во случај на потешка повреда на должноста за чување државна тајна комисијата ќе му предложи на соборот да му забрани на пратеникот да присуствува на една или повеќе седници на соборот и на телата на соборот што се одржуваат без присуство на јавноста.

г) *Обезбедување услови за вршење на функцијата на пратеник*

Член 43

За обезбедување услови за вршење на функцијата на пратеник, во Сојузната скупштина се образува посебна стручна служба која, на барање на пратениците, им дава стручна помош на пратениците во изработката на предлозите што тие им ги

поднесуваат на телата на Сојузната скупштина и во вршењето на други работи што им ги доверило некое од телата на Сојузната скупштина, им обезбедува дополнителна документација потребна во нивната работа, им дава стручни објасненија за да се запознаат со проблемите со кои се сретнуваат во работата, се грижи за обезбедувањето на технички услови за нивната работа и ги врши за нив секретарските работи.

Овие свои права пратениците ги користат во согласност со одредбите на прописите за организацијата и работата на службите на Сојузната скупштина.

Член 44

На пратеникот, во границите на можностите, му се обезбедуваат услови за вршење на неговата пратеничка функција и на подрачјето на изборната единица во која е избран.

Во обезбедувањето на овие услови учествува и онаа општина на подрачјето на изборната единица на чија територија пратеникот го определил постојаното место каде што избирачите му поднесуваат предлози и мислења, и тоа, особено, со ставање на располагање канцеларија и други средства потребни за работа на пратеникот на подрачјето на изборната единица.

Член 45

Заради подготвување за извршување на нивните пратенички права и должности, на пратениците им стојат на располагање библиотеката и документацијата на Сојузната скупштина.

Пратениците имаат право да ги користат просториите што им се ставени на располагање за работа, состаноци, одмор и слично.

Пратениците имаат право во просториите што се за тоа определени да одржуваат состаноци и разговори со избирачите и други граѓани.

Овие свои права пратениците ги користат во согласност со одредбите на прописите за внатрешниот ред во Сојузната скупштина.

Член 46

Во Сојузната скупштина може во согласност со статутот на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија, да се образува политичка секција на пратениците — членови на тој Сојуз.

Пратениците во Сојузната скупштина образуваат и национална група на Интерпарламентарната унија.

За размена на мислења и поттикнување на активност, пратениците во Сојузната скупштина можат да развиваат и други форми на меѓусебна соработка.

За работа на секциите и групите на пратеници, како и за работа на пратениците во другите форми на нивната меѓусебна соработка, во Сојузната скупштина се обезбедуваат простории и други услови за работа.

е) *Права и должности на пратеникот во изборната единица*

Член 47

Пратеникот е должен да го следи развитокот и проблемите на општествениот живот, а пратеник — член на некој од соборите на работните заедници — посебно проблемите во областа на општествениот живот која спаѓа во делокругот на соборот чиј член е тој.

Во вршењето на пратеничката функција пратеникот се опира, особено врз самоуправните организации и органите на самоуправањето.

Член 48

Пратеникот е должен да ги известува избирачите на изборната единица во која е избран за својата работа и за работата на соборот чиј член е тој.

Пратеникот има право да учествува во работата на општинското собрание од подрачјето на изборната единица во која е избран, а е должен на него-

во барање, да го известува за својата работа и работата на соборот чиј член е тој.

Пратеникот е должен, на барање на општинското собрание од подрачјето на изборната единица во која е избран, да ги излага пред соборот чиј член е тој неговите предлози и мислења по прашањата од делокругот на соборот. При тоа пратеникот може да изнесува и свое мислење и според своето мислење да се определи по тие прашања.

Член 49

Пратеникот е должен во изборната единица во која е избран да собира мислење за прашањата што се расправуваат во соборот чиј член е тој и за дејството од применувањето на законите и другите акти на Сојузната скупштина и во врска со тоа да поднесува предлози за донесување одлуки и преземање соодветни мерки.

Член 50

Пратениците избрани во иста изборна единица вршат меѓусебна размена на мислења по прашањата од надлежноста на Сојузната скупштина и по други прашања од интерес за работните заедници и работните луѓе на подрачјето што ја сочинува таа изборна единица. Овие пратеници одржуваат заеднички состаноци и организираат состаноци со избирачите и органите на самоуправувањето на подрачјето на изборната единица, заради советување за проблемите на изборната единица и изградување ставови по тие проблеми.

Вакви форми на меѓусебна соработка можат да развиваат и пратеници избрани во повеќе изборни единици — по прашањата од заеднички интерес за тие единици.

Член 51

Пратеникот има право од државните органи и работните и други организации на подрачјето што ја сочинува изборната единица во која е избран да бара податоци што му се потребни за вршење на неговите пратенички функции.

ж) Право на пратеникот на надоместоци

Член 52

Функцијата на пратеник е почесна општествена функција.

Првата на пратеникот на надоместок на личните доходи и трошоците се уредуваат со посебни прописи.

з) Пратеничка легитимација

Член 53

На пратениците им се издава пратеничка легитимација.

Во пратеничката легитимација, покрај другото, мораат да се истакнат имунитетното право и другите права што пратеникот врз основа на таа легитимација може да ги остварува.

Генералниот секретар на Сојузната скупштина се грижи за издавањето на пратеничките легитимации и за евиденцијата за издадените легитимации.

Поблиски прописи за содржината, формата и начинот на издавање на пратеничките легитимации и за евиденцијата за издадените пратенички легитимации донесува претседателот на Скупштината.

с) Други права и должности на пратениците

Член 54

Со деловникот на соборот се определуваат и други права и должности на пратениците како членови на тој собор.

2. Имуитет

Член 55

Пратеникот ужива имунитет во Сојузната скупштина и надвор од неа, и тоа од денот кога е избран до денот на престанокот на мандатот.

Член 56

Пратеникот не може да биде повикан на одговорност, лишен од слобода ниту казнет за изразено мислење или глас даден во кое и да е тело на Сојузната скупштина.

Член 57

Пратеникот не може да биде притворен без одобрение од соборот чиј член е тој, ниту може против него ако се повика на имунитет, да се поведе кривична постапка без одобрение од соборот чиј член е тој.

Државниот орган што има намера да притвори пратеник или да поведе кривична постапка против пратеникот што се повикал на имунитет, должен е претходно да бара одобрение од соборот чиј член е пратеникот.

Барање за одобрение да се притвори пратеникот односно да се поведе кривична постапка против пратеникот поднесува надлежниот орган до претседателот на Скупштината.

Член 58

Пратеникот може да биде притворен без одобрение од соборот чиј член е тој само ако е затечен во вршење на кривично дело за кое е пропишана казната строг затвор во траење подолго од пет години.

Државниот орган што во таков случај го притворил пратеникот, должен е веднаш да го извести за тоа претседателот на Скупштината.

Член 59

Државниот орган е должен да го извести претседателот на Скупштината и за поведувањето на кривична постапка против пратеник што не се повикал на имунитет.

Член 60

Барањето за одобрение да се притвори пратеникот односно да се поведе кривична постапка против него (член 57 став 2), извештајот од државниот орган за притворање на пратеникот (член 58 став 2) и извештајот од државниот орган за поведувањето на кривична постапка против пратеникот што не се повикал на имунитет (член 59), претседателот на Скупштината му ги упатува на претседателот на соборот чиј член е пратеникот.

Претседателот на соборот го доставува барањето односно извештајот до Мандатно-имунитетната комисија на соборот која, откако ќе го проучи барањето односно извештајот му поднесува на соборот свој извештај на првата наредна седница на соборот.

Член 61

По повод барањето за одобрение да се притвори пратеникот односно да се поведе кривична постапка против него, соборот, врз основа на извештајот од Мандатно-имунитетната комисија, одлучува дали ќе го даде тоа одобрение, а по повод на извештајот за притворање на пратеникот — дали ќе ја продолжи или запре постапката, односно дали одлуката на државниот орган за притвор ќе ја потврди или таа одлука ќе ја стави вон сила.

По повод извештајот за поведување кривична постапка против пратеникот што не се повикал на имунитет, соборот може да го воспостави имунитетното право на пратеникот ако е тоа потребно заради вршење на пратеничката функција.

Ако соборот одлучи да се запре кривичната постапка против пратеникот — постапката се запира веднаш а ако соборот ја стави вон сила одлуката на државниот орган за притвор — пратеникот се пушта веднаш на слобода.

Ако соборот му го воспостави имунитетното право на пратеникот што не се повикал на имунитет, кривичната постапка против него се запира веднаш.

Член 62

Ако соборот не е собран, Мандатно-имунитетната комисија на соборот чиј член е пратеникот, може да даде одобрение за притвор на пратеникот од-

носно за поведување кривична постапка, како и да одлучи дали постапката против пратеникот ќе продолжи или ќе се запре, односно дали одлуката на државниот орган за притвор на пратеникот се потврдува или се става вон сила, или се воспоставува неговото имунитетно право. Одлуката на Мандатно-имунитетната комисија е извршна.

Мандатно-имунитетната комисија е должна за својата одлука да го извести соборот на првата наредна седница на соборот.

По повод извештајот на Мандатно-имунитетната комисија соборот одлучува дали одлуката на таа комисија се потврдува или се укинува.

Член 63

Кога соборот односно Мандатно-имунитетната комисија на соборот ќе даде одобрение за притвор на пратеникот односно за поведување кривична постапка, пратеникот може да се притвори односно кривичната постапка може да се води само за дело за кое е дадено одобрение.

3. Престанок на мандатот

Член 64

На пратеникот му престанува мандатот во случаите утврдени со закон.

Член 65

Пратеникот може да поднесе оставка на пратеничката должност. Пратеникот има право да ја образложи својата оставка.

Оставката му се поднесува на претседателот на Скупштината кој ја упатува до претседателот на соборот чиј член е пратеникот што поднесол оставка.

Пратеникот член на Сојузниот собор кој е делегиран од републичкиот собор на републичкото собрание или покраинскиот собор на покраинското собрание поднесува оставка на должноста на сојузен пратеник до републичкото односно покраинското собрание, кое го известува за тоа претседателот на Скупштината. Претседателот на Скупштината му го упатува ова известување на претседателот на Сојузниот собор.

Член 66

Пратеникот што презел функција односно служба која според законот е несврзлива со пратеничката функција, е должен за тоа веднаш да го извести претседателот на Скупштината. Претседателот на Скупштината му го упатува ова известување на претседателот на соборот чиј член е пратеникот.

Член 67

Претседателот на соборот е должен да го внесе во предлогот за дневен ред на првата наредна седница на соборот секој случај кој повлекува по себе престанок на мандатот на некој член на тој собор.

Соборот утврдува на начинот определен со деловникот на соборот дека мандатот на пратеникот престанал.

4. Правата и должностите на пратениците и другите функционери на кои им престанала функцијата

Член 68

Пратениците и други функционери што ги исполнуваат условите определени со важечките прописи можат по престанокот на функцијата да бараат да ја продолжат работата во Сојузната скупштина.

Своите барања овие пратеници и функционери ѝ ги поднесуваат на Административната комисија на Сојузната скупштина, која со решение утврдува дали пратеникот односно функционерот ги исполнува пропишаните услови да ја продолжи работата.

За своето решение Административната комисија го известува подносителот на барањето и претседателот на Скупштината.

Член 69

Пратениците и функционерите што ја продолжуваат работата во Сојузната скупштина ги вршат работите за потребите на Сојузната скупштина што ќе им ги довери претседателот на Скупштината.

Член 70

Претседателот на Скупштината може да определи пратениците и функционерите што ја продолжуваат работата во Сојузната скупштина да ги вршат работите за потребите на определен собор или друго тело на Сојузната скупштина, што ќе им ги довери тоа тело или неговиот претседател.

Определени собори и други тела на Сојузната скупштина, односно нивните претседатели, им доверуваат на пратениците и функционерите вршење работи во рамките на својот делокруг и го определуваат начинот на вршењето на тие работи. Тие можат пратениците и функционерите да ги повикуваат на седниците на соодветните тела, да бараат нивни мислења по одделни прашања од својот делокруг и извршување на други задачи за своите потреби.

Член 71

Пратениците и функционерите што ја продолжуваат работата имаат право да бидат постојано и редовно известувани за сите прашања чие познавање им е потребно заради редовно и правилно вршење на доверените им работи.

Во вршењето на доверените им работи пратениците и функционерите можат да бараат стручна помош од службите на Сојузната скупштина и да ја користат нејзината документација.

III. ТЕЛАТА НА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА, НИВНИОТ ДЕЛОКРУГ И МЕЃУСЕБНИ ОДНОСИ

Член 72

Работите од надлежноста на Сојузната скупштина ги врши Сојузниот собор рамноправно со соодветниот собор на работните заедници односно со Соборот на народите.

Определени работи од надлежноста на Сојузната скупштина одделен собор врши самостојно.

Сојузната скупштина определени работи од својата надлежност врши на заедничка седница на сите собори.

Сојузната скупштина, во согласност со Уставот, деловникот на Сојузната скупштина и деловниците на соборите, определени работи од својата надлежност врши и во комисии, одбори и други тела на Сојузната скупштина и нејзините собори.

Работите определени со овој деловник ги вршат за Сојузната скупштина и нејзините тела претседателот и претседателството на Скупштината.

1. Собори на Сојузната скупштина

Член 73

Секој собор, во својот делокруг, е самостоен во донесувањето на одлуките.

Начинот на работата, согласно со одредбите на овој деловник, се утврдува со деловникот на соборот.

Член 74

Секој собор се организира и конституира самостојно.

За таа цел секој собор самостојно:

1) врши верификација на мандатите и одлучува за мандатно-имунитетните прашања на своите членови;

2) избира претседател и потпретседател на соборот;

3) образува свои одбори, комисии и други тела, го определува нивниот делокруг и избира претседатели и членови на тие тела;

4) донесува деловник за својата работа.

Секој собор именува и разрешува секретар на соборот, а Сојузниот собор — и секретар за информативна служба и секретари на други служби на Сојузната скупштина за кои е тоа со актот на Сојузната скупштина определено.

Член 75

Секој собор самостојно ја утврдува програмата на својата работа.

При изработката на програмата на својата работа секој собор ги зема предвид предлозите на пратениците, програмите за работа на своите одбори, комисији и други тела, програмите за работа на другите собори на Сојузната скупштина, Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата и нивните предлози, како и предлозите на општествено-политичките заедници и општествено-политичките, работните и други организации.

При изработката на програмата на соборот ќе се води сметка, особено, за работите и задачите што произлегуваат од општествените планови и основите на политиката што ја утврдила Сојузната скупштина.

Програмата за работа на соборот се составува така што да овозможува Сојузната скупштина да ги следи актуелните општествени прашања и навремено да реагира на нив.

Член 76

За меѓусебно усогласување на програмите за работа на сите собори, предлозите на програми за работа, пред нивното усвојување на седниците на соборите, се разгледуваат на седницата на претседателството на Скупштината.

При усогласувањето на програмите за работа на сите собори претседателството на Скупштината ги има предвид и програмите за работа на републичките собранија и нивните собори.

Член 77

Програмата за работа што ја усвоил соборот се објавува во Дневникот на Сојузната скупштина.

а) Делокруг на соборите

Член 78

Сојузниот собор рамноправно со Стопанскиот собор претресува прашања од областа на стопанството и финансите, како што се: состојбата и развојот на одделни области од стопанството; распределбата на општествениот производ; општествените планови и нивното остварување; прашања на стопанскиот развој во стопански недоволно развиените републики и краишта; банкарскиот и кредитниот систем; системот на внатрешната распределба во работните организации; работата и функционирањето на органите на самоуправувањето во стопанските организации; прашања на состојбата на кадрите и потребата од кадри во областа на стопанството; други прашања од областа на општествено-економските односи и стопанскиот развој и други прашања од интерес за работните луѓе и работните заедници од областа на стопанството.

Сојузниот собор со Стопанскиот собор донесува закони, дава автентични толкувања на закони и донесува други акти: за стопанските организации, стопанското работење и здружувањето во стопанството; за распределбата на општествениот производ, за придонесот, даноците, таксите и другите давачки; за јавните заеми; за парите и другите средства за плаќање и платниот промет; за кредитните и банкарските работи; за цените и контролата на цените; за осигурувањето; за заштитата од елементарни непогоди; за земјата, шумите и водите, патиштата и искористувањето на природните богатства и други природни сили; за заштитата на добитокот и растенијата; за сообраќајот и врските; за проектирањето и градењето, за комуналното стопанство и урбанизмот; за мерите, стандардите, техничките нормативи, патентите, жиговите, мострите и моделите; за други прашања од областа на стопанството и финансите и за други прашања од интерес за работните луѓе и работните заедници од тие области.

Сојузниот собор со Стопанскиот собор ги донесува општествените планови на Југославија.

Член 79

Сојузниот собор рамноправно со Просветно-културниот собор ги претресува: состојбата и проблемите во областа на образованието и воспитувањето, науката, уметноста и другите области на културата, како и физичката култура — за утврдување на начелата од интерес за основното единство на општествениот и политичкиот систем и политиката на федерацијата во овие области; општите прашања од развојот на системот на образованието и воспитувањето, научноистражувачката работа и нејзината организација, уметноста и други области на културата, како и физичката култура; состојбата на кадрите и потребите од кадри во овие области — особено во врска со обезбедувањето на материјална основа за работа и развој на тие области, за унапредување на самоуправните односи и за образование и усовршување на кадрите во нив; како и други прашања од интерес за работните луѓе и работните заедници во овие области.

Сојузниот собор рамноправно со Просветно-културниот собор донесува закони, дава автентични толкувања на закони и донесува други акти со кои се уредуваат прашања од надлежноста на федерацијата во областа на образованието, науката, уметноста и во други области на културата, авторското право и физичката култура, како и други прашања од интерес за работните луѓе и работните заедници од тие области.

Член 80

Сојузниот собор рамноправно со Социјално-здравствениот собор претресува прашања од областа на социјалната и здравствената политика, како што се: општите прашања на организацијата и функционирањето на социјалните и здравствените служби и социјалното осигурување; прашања на самоуправувањето и економските односи во работните организации од областа на социјалната и здравствената заштита; прашања за усогласување на работата на здравствените служби и службата на социјалното осигурување и за обезбедување средства за развој на овие служби; заштита на семејството; проблеми на социјалната и здравствената заштита и заштитата при работата, социјалната заштита на борците и воените инвалиди; прашања на состојбата на кадрите и потребата од кадри во овие области; други прашања од општ интерес за работните луѓе и работните заедници од областа на здравството, социјалното осигурување и другите области на социјалната политика.

Сојузниот собор со Социјално-здравствениот собор донесува закони, дава автентични толкувања на закони и донесува други акти со кои се уредуваат прашања на здравствената заштита, надзорот над прометот на лекови и надзорот над производството и прометот на опојни дроги и отрови; социјалното осигурување; заштитата на борците и воените инвалиди; заштитата при работата; старателството и други прашања од интерес за работните луѓе и работните заедници од областа на здравството, социјалното осигурување и другите области на социјалната политика.

Член 81

Сојузниот собор рамноправно со Организационо-политичкиот собор претресува прашања на општествено-политичкиот систем од општо значење, како што се: слободата и правата на човекот и граѓанинот; системот на општественото самоуправување во работните и други самоуправни организации и општествено-политички заедници; положбата и правата на самоуправувањето на работните луѓе што работат во државните органи, општествено-политичките заедници и здруженија и други заедници; организацијата и работата на државните органи; состојбата на кадрите и потребата од кадри во државните органи; меѓусебните односи на државните органи, работните организации и општествените организации; други

прашања од областа на општествено-политичкиот систем и од други области од надлежноста на Скупштината, освен прашањата што спаѓаат во рамноправен делокруг на други собори или во самостоен делокруг на некој друг собор.

Сојузниот собор со Организационо-политичкиот собор донесува закони, дава автентични толкувања на закони и донесува други акти: за системот на самоуправувањето во работните и други самоуправни организации и општествено-политички заедници; за општественото планирање; за избирачкото право; за референдумот; за личниот статус на граѓаните; за бракот и семејството и за посвојувањето; за општествената сопственост; за правата на сопственост, за облигационите и други основни имотноправни односи, за станбените односи; за наследувањето; за експропријацијата; за работните односи; кривичен законик и прописи за извршувањето на кривичните санкции; за системот на стопанските престапи и за системот на прекршоците; за уредувањето на судите, јавното обвинителство и јавното правобранителство, за адвокатурата и правното застапување; за судските постапки; за општата управна постапка и управните спорови; за соборите и другите јавни собрања; за здружувањето на граѓани; за печатот и другите видови информации; за организацијата и работата на службата на внатрешните работи, безбедноста на сообраќајот, општественото книговодство, статистиката, евиденцијата и други служби што вршат работи од интерес за целата земја; за правната положба на верските заедници; за други прашања што не спаѓаат во рамноправен делокруг на други собори или во самостоен делокруг на Сојузниот собор.

Сојузниот собор со Организационо-политичкиот собор донесува сојузен буџет и сојузна завршна сметка.

Член 82

Прописите со кои се утврдуваат обврските на работните организации заради обезбедување материјални средства за потреби на општествената заедница ги донесува Сојузниот собор рамноправно со Стопанскиот собор.

Член 83

Кога се работи за прашања од интерес за два или повеќе собори на работните заедници, рамноправно со Сојузниот собор одлучува оној од соборите на работните заедници во чиј делокруг спаѓа областа од која е основната материја или претежниот дел од материјата на актот кој се донесува.

Член 84

Сојузниот собор рамноправно со Соборот на народите:

— претресува прашања од областа на надворешната политика, народната одбрана и државната безбедност, донесува закони, дава автентични толкувања на закони и донесува други акти од областа на меѓународните политички односи, народната одбрана и државната безбедност;

— ги избира и ги разрешува сојузните функционери за кои е тоа со Уставот определено, и тоа претседателот и членовите на Сојузниот извршен совет, претседателот и судиите на Уставниот суд на Југославија, Врховниот суд на Југославија и Врховниот стопански суд ги именува и ги разрешува сојузните државни секретари, сојузните секретари, секретарот на Сојузниот извршен совет, генералниот секретар на скупштината, замениците државни секретари и замениците сојузни секретари, како и сојузниот јавен обвинител и сојузниот јавен правобранител и други функционери и членови на органите на управувањето на организациите за кои е тоа определено со Уставот, сојузен закон или друг акт на Сојузната скупштина;

— одлучува за надоместоците на сојузните пратеници и функционери што ги избира или ги именува Сојузната скупштина;

— врши и други работи од надлежноста на Сојузната скупштина што не се во рамноправен делокруг на други собори или во самостоен делокруг на кој и да е друг собор

Член 85

Сојузниот собор рамноправно со Соборот на народите ги ратификува меѓународните договори од областа на меѓународните политички односи, народната одбрана и државната безбедност.

Меѓународните договори со кои не се уредуваат прашања од областа на меѓународните политички односи, народната одбрана и државната безбедност ги ратификува Сојузниот собор рамноправно со оној од соборите на работните заедници во чиј делокруг спаѓа прашањето што се уредува со договорот.

Член 86

Сојузниот собор рамноправно со Соборот на народите ги остварува правата на Сојузната скупштина во поглед одговорноста на политичко-извршните органи и сојузните функционери пред Сојузната скупштина.

Секој од соборите на работните заедници може во својот делокруг да претресува извештаи од Сојузниот извршни совет и сојузните функционери што раководат со сојузни органи на управата, и врз основа на претресот на состојбата во одделна област може да бара од Сојузниот собор и Соборот на народите да поведат постапка за разрешување на сите членови или одделен член на Сојузниот извршен совет или за разрешување на одделен функционер што го именува Сојузната скупштина. За ваквото барање одлучуваат Сојузниот собор и Соборот на народите во рамноправен делокруг

Член 87

Соборите на работните заедници претресуваат самостојно прашања во врска со извршувањето на сојузните закони и другите акти на Сојузната скупштина и други прашања од заеднички интерес за работните и други самоуправни организации и работните заедници од соодветната област на трудот, заради усогласување на нивните меѓусебни односи и остварување соработка, размена на мислења и пронаоѓање најцелесообразни решенија на заједничките проблеми.

По овие прашања секој собор има право да им дава препораки на самоуправните организации, работните заедници и државните органи што дејствуваат во соодветните области на трудот.

Член 88

За остварување уставната положба и самоуправните права на работните организации и работните луѓе во тие организации, соборите на работните заедници, особено опирајќи се на работните организации, го следат развојот на самоуправувањето и самоуправните односи во областа на трудот која е во делокругот на тие собори и појавите што настануваат во врска со развивањето на органите на општественото самоуправување.

Член 89

Соодветниот собор на работните заедници самостојно ги разгледува статутите на работните заедници за кои со важечките прописи е определено да ги разгледува Сојузната скупштина, на начинот утврден со деловникот на соборот.

Член 90

Соборите на работните заедници можат самостојно да ги претресуваат прашањата за кои одлучуваат во рамноправен делокруг со Сојузниот собор, заради утврдување состојбата и заради поведување иницијатива за решавање на тие прашања.

Член 91

Во рамките на правата и должностите утврдени со Уставот, Соборот на народите разгледува предлог за промена на Уставот, како и прашања од интерес за рамноправноста на републиките, народите и народностите и прашања што се однесуваат на правата на републиките утврдени со Уставот.

Од становиштето на рамноправноста на републиките, народите и народностите и заштитата на правата на републиките утврдени со Уставот, Соборот на народите задолжително го резгледува предлогот на општествен план на Југославија, предлозите за донесување закони за установување на изворите и видовите на приходи на општествено-политичките заедници, на основен или општ закон, како и нацртите и предлозите на тие закони.

По повод разгледување на овие предлози односно нацрти Соборот на народите може на Сојузниот собор да му даде мислење дека предлогот односно нацртот не содржи повреда на рамноправноста на републиките, народите или народностите, или на правата на републиките утврдени со Уставот, или може да предложи одделни одредби од предложениот акт да се изменат или дополнат, или актот да не се донесе затоа што, според мислењето на тој Собор содржи повреда на рамноправноста на републиките, народите или народностите или на правата на републиките утврдени со Уставот

Член 92

Соборот на народите поведува иницијатива за соработка на Сојузната скупштина со републичките собранија по прашањата што се однесуваат на рамноправноста на републиките, народите или народностите, или на правата на републиките утврдени со Уставот, на разработувањето на општествено-политичкиот систем, на развојот на стопански недоволно развиените републики и краишта, како и по други прашања од надлежноста на републиките од заеднички интерес, и ја организира таа соработка.

Член 93

Секој од соборите има право да претресува предлози на закони, општествен план и буџет и на други акти од делокругот на друг собор и да поднесува амандмани и да му дава мислења за тие предлози на надлежниот собор ако се работи за прашање од интерес и за работните луѓе и работните заедници од областа на трудот која е во неговиот делокруг. Соборот може преку свој претставник да го образложи својот амандман и мислење на седница на надлежниот собор.

Надлежниот собор може од друг собор да бара мислење за предлог на закон и за други прашања што тој ги претресува. Соборот од кој е побарано мислење, должен е да го даде

Надлежниот собор е должен да ги земе во претрес мислењата на другите собори и да заземе став за нив

Ако се работи за прашања што се од интерес и за работните заедници од областа која е во неговиот делокруг, секој од соборите може да предложи и донесување на закон и други акти од делокругот на друг собор.

Член 94

Делокругот на соборот поблиску се определува, во согласност со одредбите на Уставот и овој деловник, во деловникот на соборот.

Спорните прашања за делокругот на соборот ги решава претседателството на Скупштината, толкувајќи ги одредбите од овој деловник што се однесуваат на делокругот на соборите.

б) Работа и соработка на соборите

Член 95

Секој собор расправа и одлучува за прашањата од својот делокруг, по правило, на одвоена седница.

Член 96

Сојузниот собор и надлежниот собор на работните заедници односно Соборот на народите можат да решат да претресуваат на заедничка седница предлог на закон или друг акт во чие донесување рамноправно учествуваат,

Ако овие собори решат и да гласаат за таков предлог на заедничка седница, членовите на одделни собори гласаат одделно.

Член 97

Два или повеќе собори можат да одржат заеднички седници и за претресување на прашања од заеднички интерес.

Член 98

Соборите на работните заедници можат да се спогодат да претресуваат на заедничка седница прашања од својот самостоен делокруг (член 87) што се од заеднички интерес за работните луѓе и работните заедници од областите на трудот што се во делокругот на тие собори и по овие прашања да донесат заедничка препорака.

За донесување ваква препорака секој од соборите на работните заедници одлучува посебно,

Член 99

Заедничка седница на два или повеќе собори свикнуваат претседателите на тие собори, врз основа на спогодба или врз основа на одлука на соборот, откако претходно се договориле за денот, местото и дневниот ред на таа седница.

Заедничка седница на два или повеќе собори свикнува и претседателот на Скупштината, ако тоа го предложат два собора.

На заедничката седница на два или повеќе собори што ја свикале претседателите на тие собори, претседаваат тие наизменично.

Претседателот на Скупштината претседава на заедничката седница на два или повеќе собори што тој ја свикал. Во спогодба со претседателот на Скупштината, и на таква седница можат да претседаваат наизменично претседателите на соборите,

Член 100

Соборите на Сојузната скупштина соработуваат меѓусебно.

Претседателите на соборите се спогодуваат за начинот и роковите за расправање на одделни прашања за кои рамноправно одлучуваат тие собори, како и за вршење на други работи од интерес за два или повеќе собори.

Член 101

Претседателството на Скупштината ја усогласува работата на соборите и обезбедува меѓусебно на соработка на соборите.

Претседателството на Скупштината, особено, предлага решенија ако соборите не можат да се сложат во поглед определувањето на начинот и роковите за претресување на прашањата за кои одлучуваат во рамноправен делокруг или во поглед вршењето на други работи од заеднички интерес за два или повеќе собори, и им предлага на соборите првнство за предлозите и прашањата што мораат итно да се решат.

За усогласување работата на соборите, претседателите на соборите го известуваат претседателството на Скупштината за свикнувањето на седница на соборите и за дневниот ред што го предлагаат за таа седница.

2. Заедничка седница на сите собори

Член 102

Сојузната скупштина на заедничка седница на сите собори:

1) го избира и го разрешува Претседателот на Републиката;

2) го избира и го разрешува претседателот и потпретседателот на Скупштината;

3) одлучува за продолжување мандатот на пратениците и утврдува дека престанале околностите поради кои мандатот на пратениците бил продолжен;

4) донесува деловник на Сојузната скупштина]

5) одлучува за образување комисији на Сојузната скупштина;

6) ги избира претседателите и членовите на комисиите на Сојузната скупштина;

7) врши и други работи определени со Уставот и овој деловник.

Член 103

На заедничка седница на сите собори се врши избор на претседателите и членовите на комисиите на Сојузната скупштина — во целина, а можат да се вршат и поединечни измени во составот на тие комисији.

Поединечни измени во составот на комисиите може да врши и секој собор во поглед членовите на комисиите од редот на членовите на тој собор, а Сојузниот собор — и во поглед членовите на комисиите што не се сојузни пратеници. За измените што ќе ги изврши соборот претседателот на соборот го известува претседателот на Скупштината и претседателот на соодветната комисија.

За изборот и разрешувањето на претседателите на комисиите можат да одлучуваат и соборите на одвоени седници. Предлогот за избор односно разрешување на претседателот е усвоен ако за него се изјаснат најмалку три собори на свои одвоени седници. Претседателот на Скупштината утврдува дали е предлогот за избор односно разрешување на претседателот на комисијата, согласно со оваа одредба, усвоен и ја објавува одлуката за избор односно за разрешување.

Член 104

На заедничка седница на сите собори можат, во рамките на правата и должностите на федерацијата, да се претресуваат прашања од општо политичко значење.

По прашањата од општо политичко значење можат на заедничка седница на сите собори да се донесуваат декларации или препораки.

Член 105

На заедничка седница на сите собори можат да се донесуваат и заклучоци за начинот на работата на седницата, како и заклучоци што содржат упатства за работа на комисиите и службите на Сојузната скупштина.

3. Претседател на Скупштината и претседателство на Скупштината

Член 106

Сојузната скупштина има претседател, кој се избира на заедничка седница на сите собори, од редот на членовите на Сојузниот собор.

Претседателот се избира на четири години, ако пред тој рок не му истекува мандатот.

Претседателот на кој му истекува мандатот ја врши функцијата до изборот на нов претседател.

Член 107

Претседателот на Скупштината ги организира и ги свикнува заедничките седници на сите собори и претседава на нив, поведува иницијатива за претресување на одделни прашања од делокругот на Сојузната скупштина и нејзините тела и се грижи за усогласувањето на нивната работа, ја поттикнува меѓусебната соработка на телата на Сојузната скупштина и се грижи за нивната соработка со други органи и општествено-политички организации.

Претседателот се грижи за применувањето на деловникот на Сојузната скупштина, за спроведувањето на начелото за јавност во работата на Сојузната скупштина и за остварувањето на правата на пратениците во врска со вршењето на нивната пратеничка функција, ги распишува изборите за пратеници и врши и други права и должности што се предвидени со Уставот, посебни прописи и овој деловник.

Претседателот ги спремапотпишува указите за прогласување на законите, ги потпишува актите донесени на заедничка седница на сите собори, а

заедно со претседателите на соодветните собори — и актите што ги донесле тие собори.

Претседателот донесува пропис за внатрешниот ред во Сојузната скупштина.

Претседателот ги назначува и ги разрешува секретарите на комисиите на Сојузната скупштина, секретарите на постојаните одбори на нејзините собори и старешините на други нејзини стручни служби за кои е тоа со актот на Сојузната скупштина определено.

Член 108

Претседателот на Скупштината има право да им предложи на телата на Сојузната скупштина расправање за прашањата од нивниот делокруг и да учествува во расправањето за сите прашања за кои се расправа на седниците на тие тела.

Член 109

Сојузната скупштина има еден или повеќе потпретседатели, што се избираат на заедничка седница на сите собори, од редот на членовите на Сојузниот собор.

Потпретседателите се избираат на четири години, ако пред тој рок не им истекува мандатот.

Потпретседателот на кој му истекува мандатот ја врши функцијата до изборот на нов потпретседател.

Бројот на потпретседателите што ќе се избираат се утврдува на заедничка седница на сите собори пред нивното избирање.

Член 110

Потпретседателот на Скупштината му помага на претседателот на Скупштината во работата и врши, во договор со него, определени работи од неговиот делокруг.

Претседателот, во случај на отсуственост или спреченост, го заменува еден од потпретседателите според редот што ќе го утврди претседателството на Скупштината.

Член 111

Претседателството на Скупштината го сочинуваат претседателот на скупштината, потпретседателите на Скупштината, претседателите на соборите на Скупштината и претседателот на Сојузниот извршен совет.

Во работата на претседателството на Скупштината учествува и генералниот секретар на Скупштината.

Член 112

Претседателството на Скупштина:

— ги толкува одредбите од овој деловник за надлежноста на соборите и другите тела на Сојузната скупштина и други одредби од овој деловник, и заема ставови по прашањата од заеднички интерес за работата на соборите определени со овој деловник;

— ги усогласува програмите за работа на соборите на Сојузната скупштина и обезбедува меѓусебна соработка на соборите во остварувањето на тие програми;

— ја усогласува работата на соборите на Сојузната скупштина и предлага решенија ако соборите не можат да се сложат во поглед на начинот и роковите за претресување на прашања за кои тие одлучуваат во рамноправен делокруг или за вршење други работи од заеднички интерес за два или повеќе собори;

— го следи начинот на работата на Сојузната скупштина и поведува иницијатива за унапредување на таа работа, и со претседателите на комисиите и одборите на Сојузната скупштина и нејзините собори претресува прашања во врска со работата на тие тела;

— ги усогласува програмите за работа на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет, како и работата за остварување на тие програми;

— остварува соработка на Сојузната скупштина и нејзините тела со републичките собранија и нивните тела по прашањата од заеднички интерес;

- поведува иницијатива за претресување на прашања од општо политичко значење;
- одлучува за примање на делегации на странски претставнички тела и за упатување делегации на Сојузната скупштина до странски претставнички тела, и го утврдува составот на делегациите на Сојузната скупштина;
- се грижи за обезбедување услови за работа на пратениците;
- ги утврдува правилата на внатрешниот ред во Сојузната скупштина;
- го утврдува предлогот за обезбедување средства во сојузниот буџет за работа на Сојузната скупштина и нејзините служби;
- врши и други работи определени со овој деловник.

Член 113

Претседателството на Скупштината може да предложи на дневен ред на седница на соборот на Сојузната скупштина да се стави определено прашање и може да бара определено прашање да се претресе на седница на комисија, одбор или друго тело на Сојузната скупштина или нејзините собори.

Член 114

Претседателството на Скупштината организира проучување на одделни актуелни политички прашања и други прашања од областа на општествено-економското уредување и општествено-политичкиот систем во телата на Сојузната скупштина, и при разгледување и решавање на тие прашања обезбедува соработка на заинтересираните органи и организации во федерацијата и републиката.

Член 115

Актите што произлегуваат од ставовите и заклучоците на претседателството на Скупштината ги потпишува претседателот на Скупштината, кој ги поднесува и предлозите што ги утврдува претседателството.

Член 116

Седниците на претседателството на Скупштината ги свикува претседателот на Скупштината. На седниците на претседателството на Скупштината се повикуваат и претседателите на републичките собранија кога на дневниот ред на тие седници се наоѓаат прашања од заеднички интерес за федерацијата и републиките.

На седниците на претседателството на Скупштината можат да се повикуваат и претседателите на други тела на Сојузната скупштина, членовите на Сојузниот извршен совет и други функционери во Сојузната скупштина и во сојузните органи на управата, како и претставници на општествено-политичките, работните и други самоуправни организации.

Член 117

Генералниот секретар на Скупштината, покрај работите што ги врши како општ раководител на службите на Сојузната скупштина според одредбите на овој деловник и други важечки прописи, особено:

- му помага на претседателот на Скупштината во подготвувањето и организирањето на седниците на претседателството на Скупштината;
- обезбедува извештаи и документациони и други материјали по прашањата што ги разгледува претседателството на Скупштината;
- се грижи за извршувањето на заклучоците на претседателството на Скупштината;
- врши и други работи што ќе му ги довери претседателот или претседателството на Скупштината.

Член 118

Претседателството на Скупштината го определува начинот на својата работа.

4. Комисии на Сојузната скупштина

А. Општи одредби

Член 119

За следење и проучување определени прашања, за составување нацрти на одделни закони и предлози на други акти, за вршење анкети, како и за приготвување и вршење други работи за потребите на Скупштината и нејзините собори, се образуваат комисии на Сојузната скупштина.

Член 120

Комисиите на Сојузната скупштина се образуваат со деловникот на Сојузната скупштина, а можат да се образуваат и со посебна одлука што се донесува на заедничка седница на сите собори.

Со одлуката за образување комисија се определуваат нејзиниот делокруг, овластувања и состав.

Член 121

Секоја комисија има претседател и определен број членови.

Ако бројот на членовите на комисијата не е определен со деловникот на Сојузната скупштина односно со одлуката за образување комисија, тој се определува при изборот на членовите на комисијата, водејќи сметка во секоја комисија да бидат застапени сите собори на Сојузната скупштина.

Член 122

Претседателот и членовите на комисијата се избираат на заедничка седница на сите собори или на одвоени седници на одделни собори (член 103).

Претседателот и членовите на комисијата се избираат од редот на пратениците.

Определен број членови на комисијата можат да се именуваат од редовите на научните, стручните и јавните работници, со тоа бројот на членовите од редовите на научните, стручните и јавните работници да не може да биде поголем од бројот на членовите од редот на пратениците.

Претседателот и членовите на комисијата се избираат на четири години, ако пред тој рок не им истекува мандатот.

Претседателите и членовите на комисиите на кои им истекува мандатот, ја вршат функцијата до изборот на нови претседатели односно членови.

На заедничка седница на сите собори може да се одлучи претседателот и сите или одделни членови на комисијата да се разрешат и пред истекот на времето на кое се избрани.

Секој собор може да разреши одделен член на комисијата избран од редот на членовите на тој собор и пред истекот на времето на кое е избран, а Сојузниот собор — и одделен член на комисијата именуван од редовите на научните, стручните и јавните работници.

Член 123

Претседателот на комисијата ја организира работата на комисијата.

Претседателот поведува иницијатива за претресување одделни прашања од делокругот на комисијата, се грижи за известувањето на членовите на комисијата и пратениците за проблемите од делокругот на комисијата, соработува со претседателите на телата на Сојузната скупштина и со функционерите што раководат со сојузни органи на управа и претставниците на соодветните организации за изготвување прашања што ќе се претресуваат на седница на комисијата, ги подготвува и свикува седниците, го предлага дневниот ред на седниците и претседава на нив, ја насочува работата на стручната служба на комисијата, се грижи за спроведувањето на заклучоците на комисијата и врши други работи определени со овој деловник или со одлуката за образување на комисијата.

Член 124

Комисијата од редот на пратениците членови на комисијата избира заменик на претседателот на комисијата, кој го заменува претседателот во случај на негова спреченост или отсутност.

Член 125

Комисиите работат во седници.

Седниците на комисијата ги свикнува претседателот на комисијата по сопствена иницијатива. Претседателот е должен да свика седница ако тоа го побара претседателот на Скупштината или ако тоа го предложат една петина членови на комисијата, наведувајќи прашањата што треба да се стават на дневен ред на седницата.

Ако претседателот на комисијата не свика седница на комисијата кога тоа е должен да го стори, седницата ќе ја свика претседателот на Скупштината.

Член 126

Комисијата може да одлучува ако на седницата присуствуваат мнозинството членови на комисијата, а одлуките се донесуваат со мнозинство гласови на присутните членови.

Член 127

Комисијата покренува прашања од својот делокруг по сопствена иницијатива, а е должен да го претресе секое прашање од својот делокруг за кое тоа го бара претседателот на Скупштината или некој од соборите на Сојузната скупштина.

Член 128

Секоја комисија ја утврдува програмата за својата работа, во која ги внесува најважните прашања од својот делокруг што ќе ги разгледува во наредниот период.

Во програмата за работа на комисијата мора, покрај извршувањето на задачите за кои одлучува комисијата, да се предвиди и извршување на задачите што за комисијата произлегуваат од програмите за работа на соборите.

При изработката на програмата за работа на комисијата се земаат предвид програмите за работа на телата на Сојузната скупштина, како и предлозите на пратениците и општествено-политичките, работните и други самоуправни организации.

Пред да се усвои програмата за работа на седница на комисијата, претседателот на комисијата му го поднесува нацртот на таа програма на претседателството на Скупштината, за да се усогласи таа со програмите за работа на соборите, со програмите за работа на други комисии на Сојузната скупштина и со програмите за работа на одборите и другите тела на соборите.

Член 129

За проучување одделни прашања од својот делокруг и за составување на извештаите и нацртите на акти што ги изготвува за соборите, комисијата може да образува поткомисии или стручни групи. Членовите на поткомисиите односно стручните групи се именуваат од редовите на членовите на комисијата и научните, стручните и јавните работници.

За собирање податоци во врска со прашањата што ги разгледува, комисијата може да врши анкети.

Комисијата може да ангажира научни и други институции и одделни стручњаци, за подготвување нацрти на закони или друг акт или за проучување одделно прашање од нејзиниот делокруг.

Член 130

Комисијата соработува со другите комисии на Сојузната скупштина, како и со одборите и другите тела на соборите, по прашањата што се од интерес и за тие тела, и може со тие тела да одржува заеднички седници.

Член 131

Комисијата има право да бара да присуствува на нејзината седница претставник односно повереник на Сојузниот извршен совет кога на седницата се расправа за предлог на тој Совет, а претставник на сојузен орган на управата — кога на седницата се расправа прашање од делокругот на тој орган.

Претставникот односно повереникот на Сојузниот извршен совет има право на седницата на комисијата да учествува во расправањето за предлогот на тој Совет.

Претставникот на сојузен орган на управата има право на седницата на комисијата да учествува во расправањето од делокругот на тој орган. Претставникот на сојузниот орган на управата го определува старејќината на тој орган.

Право да присуствуваат на седницата на комисијата и да учествуваат во нејзината работа имаат и други подносителите на предлог за кој се расправа на таа седница, односно нивни претставници.

Член 132

Комисијата има право од сојузните органи на управата да бара известувања и објасненија, како и други податоци што ѝ се потребни за работа, а со кои овие органи располагаат или се должни, во својот делокруг, да ги собираат и да ги евидентираат.

Член 133

По прашањата од својот делокруг комисиите соработуваат со соодветните тела на републичките собранија и можат, во спогодба со нив, да организираат претресување и проучување на определено прашање.

Член 134

Комисијата може на своите седници да повикува претставници на општествено-политичките, работните и други самоуправни организации и здруженија, како и научни, стручни и јавни работници, заради прибавување нивни мислења за прашањата што се разгледуваат на седницата.

Член 135

На членовите на комисиите избрани од редовите на научните, стручните и јавните работници што не се сојузни пратеници може, покрај надоместокот на трошоците, да им се определи посебна награда за работата во комисијата.

Височината на надоместокот и наградата ја утврдува Административната комисија на Сојузната скупштина.

Б. Посебни одредби

Член 136

Сојузната скупштина ги има овие постојани комисии:

- 1) Комисија за избор и именувања;
 - 2) Законодавно-правна комисија;
 - 3) Комисија за општествен надзор;
 - 4) Комисија за претставки и поплаки;
 - 5) Административна комисија;
 - 6) Комисија за утврдување идентичноста на текстовите на јазиците на народите на Југославија.
- На заедничка седница на сите собори можат да се образуваат и други комисии.

а) Комисија за избор и именувања

Член 137

Комисијата за избор и именувања ги претресува општите прашања на кадровската политика и сите прашања во врска со изборот, именувањата и разрешувањата од надлежноста на Сојузната скупштина.

За извршување овие задачи Комисијата, во соработка со органите и организациите заинтересирани за решението на кадровските прашања, подготвува предлози и изградува мислења што им ги поднесува на надлежните собори.

Член 138

Во рамките на задачите од подрачјето на општите прашања на кадровската политика, Комисијата се грижи за спроведувањето на уставните начела и општествените норми што се однесуваат на кадровската политика и предлага мерки за нивното унапредување, и ја поттикнува дејноста на сите органи и организации во врска со решавањето на прашањата за состојбата на кадрите и на потребите од нив.

Член 139

Во рамките на задачите од подрачјето на изборот, именувањата и разрешувањата од надлежноста на Сојузната скупштина, Комисијата особено:

— подготвува и им поднесува на соборите на Сојузната скупштина предлози за избор односно именување и разрешување на функционери на Сојузната скупштина и нејзините собори како и предлози за состав на комисиите на Сојузната скупштина и постојаните одбори на соборите, а може да подготви и поднесе предлог за состав на други тела на Сојузната скупштина;

— ги разгледува предлозите поднесени до Сојузната скупштина за избор односно именување на функционери од нејзината надлежност, од стано-виштето на исполнувањето на условите утврдени за опделена функција и примената на утврдената постапка за подготвување предлози за нивниот избор односно именување, како и предлози за разрешување на тие функционери и им дава на надлежните собори мислење за тие предлози;

— по прибавено мислење од Сојузниот извршен совет, им поднесува на надлежните собори предлог за именување и разрешување на државни секретари, сојузни секретари, сојузен јавен обвинител и други сојузни функционери и членови на органите на управувањето што ќе ги определи законот;

— им поднесува на надлежните собори предлог за избор и разрешување на претседатели и судии на Врховниот суд на Југославија и Врховниот стопански суд;

— разгледува и предлага мерки за подобрување на условите за работа на пратениците и за остварување услови за поуспешно вршење на пратеничките функции во Сојузната скупштина и на подрачјето на изборната единица во која е избран пратеникот.

Член 140

Комисијата за избор и именувања има претседател и дваесет и два члена.

Осум членови се избираат од редот на членовите на Сојузниот собор, по два члена се избираат од редовите на членовите на секој од соборите на работните заедници, а шест членови делегира Сојузната конференција на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија.

б) Законодавно-правна комисија

Член 141

Законодавно-правната комисија:

— ги разгледува предлог-законите и другите акти што ги донесуваат Сојузната скупштина и нејзините собори, во поглед на нивната усогласеност со Уставот и правниот систем, како и во поглед на нивната правна обработка, и за тоа им поднесува извештај со мислење и предлози на надлежните собори;

— ги разгледува предлозите за давање автентични толкувања на закон и други акти на Сојузната скупштина, и за тоа им дава мислење на надлежните собори;

— му дава мислење на претседателството на Скупштината за спорните прашања во врска со делокругот на соборите на Сојузната скупштина;

— го следи изградувањето на правниот систем, дава мислења и предлози за начелните прашања од изградувањето на тој систем;

— учествува во приготвувањето на програмите на законодавната дејност на Сојузната скупштина;

— ги утврдува пречистените текстови на законите и другите акти на Сојузната скупштина, ако е со закон или друг акт овластена за тоа, и се грижи за нивното објавување.

Член 142

Ако предлогот на закон или друг акт се разгледува и во одбори или комисији на соборите, Комисијата, пред расправањето во соборот, ќе ги разгледа измените и дополненијата што одборот односно комисијата му ги предлага на соборот и за нив ќе му даде на соборот свое мислење и предлози.

Своето мислење и предлози Комисијата му ги доставува и на надлежниот одбор односно комисија што го има разгледувано предлогот на закон или друг акт.

Комисијата ќе му даде на соборот мислење односно предлог и по повод амандмани на предлог на закон или друг акт поднесени пред седницата на соборот.

Ако на седницата на соборот се извршат суштествени измени и дополненија во предлог на закон или друг акт, Комисијата, на барање на соборот, ќе даде мислење односно предлози во врска со извршените измени и дополненија.

Член 143

Комисијата има претседател и определен број членови.

Членовите на Комисијата се избираат од редот на членовите на Сојузниот собор, а определен број членови се именуваат од редот на стручњациите во областа на правото.

Кога Комисијата разгледува предлог на закон или друг акт во чие донесување учествува и некој од соборите на работните заедници, во Комисијата како нејзини членови влегуваат со сите права и два члена од тој собор што тој ќе ги избере.

в) Комисија за општествен надзор

Член 144

Комисијата за општествен надзор од гледиштето на начелата на самоуправувањето, законите и другите прописи ги разгледува општите прашања во врска со располагањето со општествените средства и со распределбата на доходот од страна на органите на општественото самоуправување, општествено-политичките заедници, државните органи и организациите што вршат работи од јавен интерес, како и општите прашања во врска со начинот на извршувањето на правата и должностите на тие органи и организации.

Член 145

Во вршењето на работите од својот делокруг, Комисијата влијае врз развивањето на одговорност и социјалистичките норми во самоуправувањето, работењето и располагањето со општествените средства и укажува на појавите и слабостите во работата на органите на самоуправувањето што можат да имаат штетни последици за општите општествени интереси.

Во разгледувањето на прашањата од областа на општествениот надзор, Комисијата соработува со органите на самоуправувањето.

Член 146

Одборите на соборите на Сојузната скупштина, следејќи ги во рамките на својот делокруг движењата и појавите во определена област од општествениот живот, и укажуваат на Комисијата за општествен надзор на појавите во таа област што од гледиштето на општествениот надзор би требало да се разгледаат.

Во разгледувањето на прашањата од својот делокруг Комисијата соработува со одјорите на соборите што ги следат движењата и појавите во соодветната област.

Член 147

Комисијата за општествен надзор му поднесува на соодветниот собор извештај за своите забележувања, со предлози на мерки што соборот би требало да ги преземе во вршењето на својата функција на општествен надзор.

Член 148

Комисијата за општествен надзор може, во врска со прашањата што ги разгледувала, да им предложи на органите на управувањето на самоуправните организации и претставничките тела на општествено-политичките заедници, да претресат определени прашања и преземат мерки за отстранување на забележаните неправилности.

Член 149

Комисијата ги врши работите од својот делокруг врз основа на програмата за работа што таа ја донесува и врз основа на претставки од граѓаните, самоуправните органи, работните и други самоуправни организации.

Член 150

Комисијата има претседател и шеснаесет членови.

Осум членови се избираат од редот на членовите на Сојузниот собор, а по два члена од редот на членовите на секој од соборите на работните заедници.

Член 151

Комисијата за општествен надзор донесува деловник за својата работа, кој содржи поблиски одредби за начинот на работата на Комисијата.

г) Комисија за претставки и поплаки

Член 152

Комисијата за претставки и поплаки:

— ги разгледува претставките и предлозите во кои граѓани и организации предлагаат донесување или измени на закон или друг општ акт заради регулирање на прашања од општо значење, и по своето оценување оправданите и умесните предлози му ги упатува на надлежното тело на Сојузната скупштина;

— ги испитува, преку соодветните органи, поплаките што се однесуваат на поединечни предмети, презема мерки за решавање на односните предмети според важечките прописи од страна на надлежните органи, и за тоа ги известува подносителите на претставките односно поплаките;

— ги проучува претставките и поплаките што граѓаните и организациите ѝ ги поднесуваат на Сојузната скупштина, заради изнаоѓање причините поради кои претставките односно поплаките се поднесуваат;

— ги известува соодветните тела на Сојузната скупштина за појавите што настануваат во примената на закони и им предлага преземање соодветни мерки.

Член 153

Комисијата за претставки и поплаки му поднесува на соодветниот собор извештај за своите забележувања, со предлози за преземање на потребните мерки.

Член 154

Комисијата за претставки и поплаки донесува деловник за својата работа, кој содржи поблиски одредби за начинот на работата на Комисијата.

д) Административна комисија

Член 155

Административната комисија:

— му предлага на Сојузниот собор прописи за надоместоци на сојузните пратеници и сојузните

функционери што ги избира или ги именува Сојузната скупштина, ги извршува тие прописи, и во границите на овластувањата донесува поблиски прописи за нивното извршување;

— врши преглед во поглед правилноста на користењето на средствата за работа на Сојузната скупштина и за тоа му поднесува извештај на Сојузниот собор;

— соработува со соодветните комисии на републичките собранија на изградување критериуми за наградување односно давање надоместоци за работа во изборните органи;

— врши и други работи определени со важечките прописи и овој деловник.

Член 156

За својата работа и прописите што ги донесла, Административната комисија го известува Сојузниот собор и Соборот на народите.

Прописите што ги донесува Комисијата се објавуваат во „Службен лист на СФРЈ“.

г) Комисија за утврдување идентичноста на текстовите на јазиците на народите на Југославија

Член 157

Комисијата за утврдување идентичноста на текстовите на јазиците на народите на Југославија утврдува дека на сите јазици на народите на Југославија се идентични текстовите:

— на предлозите на закони и други акти, автентични толкувања на закони и заклучоци, што се разгледуваат на седниците на соборите на Сојузната скупштина;

— на законите и другите акти, автентичните толкувања на закони и заклучоците што се усвоени на седниците на соборите на Сојузната скупштина.

Ако на седницата на соборот се поднесе предлог на акт, на автентично толкување или заклучок, или амандман на таков предлог, соборот може да реши претресот на тој предлог односно амандман да се прекине додека предлогот односно амандманот не се прегледа на сите јазици на народите на Југославија и Комисијата не ја утврди идентичноста на текстовите на сите јазици на народите на Југославија.

Член 158

Комисијата за утврдување идентичноста на текстовите на јазиците на народите на Југославија има секции за секој од јазиците на народите на Југославија.

5. Одбори и други тела на соборите

Член 159

За разгледување на општите прашања на политиката и поднесување предлози по тие прашања, за проучување на предлозите за донесување закони, на нартите и предлозите на закони и други акти на Сојузната скупштина и за претресување други прашања од својот делокруг Сојузниот собор образува постојани или повремени одбори.

Постојаните одбори на Сојузниот собор, во својот делокруг:

— ги следат движењата и појавите во определена област на општествениот живот, ја претресуваат состојбата во таа област и одделни прашања од таа област и на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет им предлагаат утврдување на политиката во таа област односно решавање на одделни прашања од таа област;

— ја следат работата на сојузните органи на управата и извршувањето на сојузните закони и другите акти на Сојузната скупштина и ѝ предлагаат на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет утврдување на мерките за нивното извршување;

— ги проучуваат предлозите за донесување закони, нартите и предлозите на закони и други акти од надлежноста на соборот и на соборот му поднесуваат извештаи со мислења и предлози;

— ја претресуваат состојбата на кадрите и потребите од кадри во областа од својот делокруг

Член 160

За проучување на предлозите за донесување закони, на нацртите и предлозите на закони и други акти на Сојузната скупштина и за претресување на прашањата од својот делокруг, советите на работните заедници и Советот на народите можат да образуваат свои одбори.

Одборите на советите на работните заедници и на Советот на народите, во својот делокруг:

— ги проучуваат предлозите за донесување закони, нацртите и предлозите на закони и други акти од надлежноста на соодветниот совет, и му поднесуваат на советот извештаи со мислења и предлози;

— ги претресуваат прашањата предвидени со програмата за работа на советот и други прашања од делокругот на советот, и му поднесуваат на советот извештај со мислења и предлози по тие прашања

Член 161

Одборите на надлежниот совет можат на тој совет да му поднесат предлог за донесување закон и ја обезбедуваат, ако тоа надлежниот совет го заклучи, изработката на нацртот односно предлогот на закон.

Член 162

Одборите на советите се образуваат на начинот определен со деловникот на советот

Советот го утврдува, во согласност со одредбите од Уставот и овој деловник, делокругот, овластувањата и составот на одборите.

Член 163

Одборите на советите не донесуваат одлуки.

Одборите на советите разгледуваат прашања од својот делокруг, земајќи ги предвид и мислењата на заинтересираните органи и организации, и откако ќе ги проучат му поднесуваат на советот свој извештај;

Извештајот на одборот ги содржи сите изнесени мислења и забележани проблеми од прашањето што е разгледувано и сите можности што доаѓаат предвид за неговото решение, како и образложенија за заземените ставови.

Одборите не мораат да заземат став по секое прашање.

Одборите можат да донесуваат заклучоци во поглед на својата работа.

Член 164

Одборите на советот ги вршат самостојно работите од својот делокруг.

Одборите на советот по сопствена иницијатива покренуваат прашања од својот делокруг, а должни се да го проучат определеното прашање и да му поднесат на советот извештај со мислења и предлози ако тоа го побара советот или претседателот на советот подготвувајќи седница на советот.

Член 165

Работата на одборите од одделен совет ја усогласува претседателот на советот во договор со претседателите на одборите.

Одборите на еден совет можат да заклучат прашањата што се во делокругот или се од интерес за два или повеќе одбори на тој совет да ги разгледуваат на заедничка седница.

Член 166

Одборите на сите собори на Сојузната скупштина меѓусебно соработуваат, разменуваат документациони материјали и се запознаваат со извештаите што ги подготвуваат за седница на советот.

Одбор на еден совет ќе изврши по претходен договор со претседателот на друг совет, определена работа од својот делокруг за тој совет.

Одборите на два или повеќе собори можат да заклучат прашањата што се во делокругот или се од интерес за два или повеќе собори да се разгледуваат на заедничка седница, на начинот и во роковите што спогодбено ќе ги определат претседателите на тие одбори.

Одборите на два или повеќе собори можат да образуваат меѓуодборски комисии или други тела на кои им доверуваат извршување на определена задача од својот делокруг. За членови на меѓуодборски комисии односно друго тело можат, покрај членовите на одборите, да се именуваат и научни, стручни и јавни работници.

Член 167

Одредбите од овој деловник што се однесуваат на работата и овластувањата на комисиите на Сојузната скупштина согласно се применуваат и врз одборите на советите.

Член 168

Советите можат да образуваат и постојани и повремени комисии, групи пратеници и други тела, на кои им доверуваат проучување на определени прашања, обезбедување изработка на нацрт на одделен закон или друг акт, вршење анкети и слични работи.

Задачите, овластувањата и составот на тие тела ги определува советот со одлука за нивното образување

Член 169

Поблиски одредби за работата на одборите и другите тела на советот содржи деловникот на советот.

6. Заеднички комисии на два или повеќе собори на Сојузната скупштина

Член 170

Два или повеќе собори на Сојузната скупштина можат да образуваат заедничка комисија за претресување и проучување на определено прашање, како и за изработка на нацрт или предлог на закон или друг акт на Сојузната скупштина по тоа прашање.

Заедничка комисија на два или повеќе собори на Сојузната скупштина може да се образува само како привремена комисија за извршување на определена задача. Откако ќе ја изврши задачата заради која е образувана, комисијата им поднесува на советите што ја образувале извештај со мислења и предлози, и престанува со работа.

Член 171

Заедничка комисија образуваат советите на Сојузната скупштина во чиј делокруг спаѓа прашањето за чие решавање се образува комисијата.

Во образувањето на заедничка комисија можат да учествуваат и други собори на Сојузната скупштина ако се работи за прашање од интерес и за работните луѓе и работните заедници од областа на трудот која спаѓа во делокругот на тие собори.

Образување на заедничка комисија им предлагаат на надлежните и други заинтересирани собори претседателите на тие собори, врз основа на претходен меѓусебен договор или заклучок на советите

Образување на заедничка комисија може на советите да им предложи и претседателството на Скупштината по сопствена иницијатива.

Член 172

Заедничка комисија се образува со одлука, што ја донесуваат на заедничка седница советите на Сојузната скупштина што ја образуваат комисијата.

Советите можат одлука за образување заедничка комисија да донесат и на одвоени седници. Во тој случај комисијата се смета образувана кога советите ќе донесат во идентичен текст одлука за образување заедничка комисија.

Со одлуката за образување заедничка комисија се определуваат нејзините задачи, овластувања и состав.

Член 173

Заедничката комисија има претседател и определен број членови.

Претседателот на комисијата се избира од редот на сојузните пратеници.

Членовите на комисијата се избираат од редот на членовите на соборите на Сојузната скупштина што ја образуваат комисијата, и од редовите на членовите на Сојузниот извршен совет, функционерите на сојузни органи на управата и научните, стручните и јавните работници што можат да придонесат за сестраното разгледување и решавање на прашањата заради кои се образува комисијата.

Член 174

Претседателот и членовите на заедничката комисија се избираат на заедничка седница на соборите на Сојузната скупштина што донесле одлука за образување комисија.

Претседателот и членовите на заедничката комисија можат да се избираат и на одвоени седници на соборите. Во тој случај изборот се смета извршен кога соборите што ја образуваат комисијата ќе донесат одлука за изборот на претседател и членови на комисијата во идентичен состав.

Со одлуката за образување заедничка комисија може да се предвиди секој од соборите што ја образуваат комисијата да избере определен број членови на комисијата а Сојузниот собор, покрај тоа, и претседател на комисијата и оние членови на комисијата што не се избираат од редот на сојузните пратеници, или претседателот и сите членови на комисијата да ги избира Сојузниот собор.

Претседателот и членовите на заедничката комисија се избираат на предлог од Комисијата за избор и именувања.

Член 175

Во поглед на начинот на работата на заедничката комисија, нејзините овластувања и односите спрема другите тела на Сојузната скупштина и нејзините собори, Сојузниот извршен совет и сојузните органи на управата, согласно се применуваат одредбите од овој деловник што се однесуваат на комисиите на Сојузната скупштина, ако со одлуката за образување заедничка комисија не е определено поинаку.

IV. СОЈУЗЕН ИЗВРШЕН СОВЕТ

1. Функции на Сојузниот извршен совет како орган на Сојузната скупштина

Член 176

Сојузниот извршен совет ги врши политичко-извршните функции определени со Уставот и законот.

Сојузниот извршен совет одговара пред Сојузната скупштина за спроведувањето на политиката чии основи ги утврдува таа.

Член 177

Во вршењето на своите функции Сојузниот извршен совет:

— учествува во работата на седниците на соборите преку свој претставник, кој го излага ставот на Советот по одделни прашања што се на дневен ред на тие седници поднесува амандмани на предлозите на закони и се изјаснува за другите амандмани на таков предлог, дава одговори на прашањата од пратениците упатени до Советот што се однесуваат на општата политика и може да бара да се одложи претресот на одделно прашање додека Советот не го проучи тоа прашање;

— им дава мислење на надлежните собори за секој предлог за донесување закон или друг општ акт, како и за нацртот или предлогот на тој акт кој не произлегува од Советот. За таа цел секој ваков предлог односно нацрт, пред да се одлучи за него, му се доставува на Сојузниот извршен совет;

— може да бара да се претресе на седница на надлежниот собор определено прашање по кое тој сака да го изнесе својот став, и може да бара за него да заземат став надлежните собори. Претседателот на соборот на Сојузната скупштина е должен да свика седница на соборот, ако тоа го бара Сојузниот извршен совет за да го изнесе својот став и да заземаат ставови надлежните собори.

Член 178

Сојузниот извршен совет преку свој претставник учествува и во работата на надлежните одбори на соборите на Сојузната скупштина, по сопствена иницијатива или на барање на тие одбори кога на седницата на одборот се разгледуваат прашања од општата политика или предлог за донесување закон или друг акт на Сојузната скупштина, нацрт или предлог на тој акт, и на надлежните одбори им дава свое мислење за тие прашања.

Во согласност со заклучоците на Сојузниот собор, постојаните одбори на тој собор му предлагаат на Сојузниот извршен совет утврдување на политиката и мерките за извршување на сојузните закони и другите акти на Сојузната скупштина.

Член 179

За остварување соработка помеѓу соборите и другите тела на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет, овие тела го известуваат Сојузниот извршен совет за своите седници.

2. Претставување на Сојузниот извршен совет во Сојузната скупштина

Член 180

Општо право да го претставува Сојузниот извршен совет во телата на Сојузната скупштина има претседателот на Сојузниот извршен совет.

Сојузниот извршен совет може да определи еден свој член да го претставува по одделно прашање во некое од телата на Сојузната скупштина.

Ако е на дневниот ред предлог за донесување закон или друг акт на Сојузната скупштина или нацрт односно предлог на таков акт, Сојузниот извршен совет може за свој претставник да го определи и функционерот што раководи со сојузниот орган на управата во чиј делокруг спаѓа прашањето на кое се однесува предлогот односно нацртот.

Член 181

Сојузниот извршен совет може да определи одделни свои членови за постојани претставници во одделни одбори на соборите на Сојузната скупштина или по одделни прашања.

Член 182

Сојузниот извршен совет кон секој предлог за донесување закон или друг акт на Сојузната скупштина, или нацрт односно предлог на таков акт, што ѝ го поднесува на Сојузната скупштина, ја известува Сојузната скупштина за своите претставници што ги определил за секој од надлежните собори

Член 183

Сојузниот извршен совет упатува свои повереници кога на седница на собор на Сојузната скупштина комисија на Сојузната скупштина или одбор на нејзините собори се претресува предлог за донесување закон или друг акт на Сојузната скупштина, или нацрт односно предлог на таков акт, што го поднесол тој Совет.

Сојузниот извршен совет може да упати свои повереници и во други случаи, кога тоа го смета за потребно.

Сојузниот извршен совет ќе упати повереници и кога тоа го бара собор на Сојузната скупштина или негов одбор.

Поверениците се определуваат од редовите на функционерите и работниците на сојузните органи на управата и други стручњаци.

Повереникот на Сојузниот извршен совет присуствува на седница на соборот на Сојузната скупштина односно негов одбор, дава известувања и објасненија за предлогот за донесување закон или друг акт, за нацртот или предлогот на таков акт, како и за други прашања што соборот на Сојузната скупштина или негов одбор ги претресува.

3. Известување на Сојузната скупштина за работата на Сојузниот извршен совет

Член 184

Сојузниот извршен совет ја известува Сојузната скупштина за својата работа, а особено за спроведувањето на политиката чии основи ги утврдила Сојузната скупштина во целина или за одделни области на општествениот живот за извршувањето на определени закони или други акти што ги донесла Сојузната скупштина, за движењето и развивањето на стопанството и другите области на општествениот живот и на општествените односи во тие области, како и за други работи што ги вршел и за проблемите што ги учил во својата работа.

Член 185

Сојузниот извршен совет е должен да ја известува Сојузната скупштина за прашањата од членот 184 на овој деловник кога тоа го бара надлежниот собор на Сојузната скупштина.

Секој од соборите на Сојузната скупштина може да бара Сојузниот извршен совет да го извести за својата работа во областа која спаѓа во неговиот делокруг и за други прашања од таа област.

И претседателот на Скупштината може да бара Сојузниот извршен совет да ја извести Сојузната скупштина за сите или одделни прашања од членот 184 на овој деловник.

Член 186

Сојузниот извршен совет ја известува Сојузната скупштина за својата работа и за други прашања преку свој претставник на седница на оној собор на Сојузната скупштина во чиј делокруг спаѓа тоа прашање, или со писмен документ што му го доставува на претседателот на Скупштината. Претседателот на Скупштината им го упатува овој документ на претседателите на надлежните собори.

Член 187

Ако Сојузниот извршен совет ја известува Сојузната скупштина со писмен документ, овој документ, пред претресот на седницата на надлежниот собор на Сојузната скупштина, го разгледуваат надлежните одбори на тој собор.

Откако ќе го разгледаат писмениот документ на Сојузниот извршен совет, одборите на надлежните собори на Сојузната скупштина му доставуваат на соборот свој извештај со мислења и предлози во поглед на работата на Сојузниот извршен совет и другите прашања што Сојузниот извршен совет ги покренува во тој документ.

Член 188

По повод известувањето на Сојузната скупштина од страна на Сојузниот извршен совет се води претрес на седница на соборот на Сојузната скупштина во чиј делокруг спаѓаат прашањата за кои Сојузниот извршен совет известува.

Ако Сојузниот извршен совет ја извештава Скупштината со писмен документ, претставникот на тој Совет може на почетокот на претресот да даде кратко објаснение за прашањата што ги содржи тој документ.

По завршениот претрес надлежните собори на Сојузната скупштина можат да заземат став во поглед работата на Сојузниот извршен совет и другите прашања што ги претресувале, како и да утврдат обврски во поглед спроведувањето на политиката и извршувањето на законите и другите акти, и нови задачи и насоки за понатамошната работа на телата на Сојузната скупштина и Сојузниот извршен совет.

4. Одговорност на Сојузниот извршен совет

Член 189

Сојузниот извршен совет одговара за својата работа пред Сојузната скупштина.

Правата на Сојузната скупштина во поглед одговорноста на Сојузниот извршен совет ги остваруваат Сојузниот собор и Соборот на народите.

Секој од соборите на работните заедници може да бара од Сојузниот извршен совет и Соборот на народите да поведат постапка за разрешување на сите членови или одделен член на Сојузниот извршен совет.

Член 190

Ако смета дека не е во состојба да го обезбеди спроведувањето на политиката чии основи ги утврдила Сојузната скупштина или извршувањето на законите или други акти што таа ги донесла, како и во други случаи кога не се сложува со основите на политиката што ги утврдила Сојузната скупштина, Сојузниот извршен совет може да поднесе колективна оставка.

Член 191

Сојузниот извршен совет има право и должност да ја образложи својата колективна оставка.

По повод оставката на Сојузниот извршен совет надлежните собори на Сојузната скупштина можат да отвораат претрес.

Член 192

Колективната оставка на Сојузниот извршен совет го опфаќа претседателот и сите членови на тој Совет.

Колективната оставка на Сојузниот извршен совет ја поднесува претседателот на тој Совет до претседателот на Скупштината, кој ја упатува до претседателот на Сојузниот собор и претседателот на Соборот на народите.

Кога Сојузниот извршен совет ќе поднесе колективна оставка, тој останува на должност до изборот на нов Совет.

Член 193

Ако смета дека не е во состојба да го обезбеди извршувањето на одлуката чие донесување се предлага или ако смета дека не може да ја поднесува одговорноста ако не се донесе одлуката што тој ја предлага, Сојузниот извршен совет може да постави прашање на доверба.

Член 194

Прашањето на доверба од името на Сојузниот извршен совет го поставува претседателот на тој Совет или член на тој Совет кој од Советот е определен за негов претставник, на седница на надлежните собори на Сојузната скупштина, пред да донесат тие собори своја одлука.

За прашањето на доверба надлежните собори гласаат истовремено кога и за работата поради која е прашањето на доверба поставено. Ако при гласањето за таа работа соборите донесат одлука спротивна на мислењето или предлогот на Сојузниот извршен совет, се смета дека истовремено му изгласале недоверба на тој Совет.

Кога по повод поставување прашање на недоверба надлежните собори ќе му изгласаат недоверба на Сојузниот извршен совет, тој Совет поднесува оставка.

Член 195

Оставка на должноста може да поднесе и претседателот на Сојузниот извршен совет и секој член на тој Совет, ако не се сложуваат со ставовите што ги зазеле надлежните собори на Сојузната скупштина или Сојузниот извршен совет.

Кога оставка ќе поднесе претседателот на Сојузниот извршен совет, Сојузниот собор и Соборот на народите ќе ги разрешат од должноста и сите членови на тој Совет.

Оставката ја поднесува претседателот на Сојузниот извршен совет односно член на тој Совет до претседателот на Скупштината, кој ја упатува до претседателите на Сојузниот собор и Соборот на народите.

Претседателот на Сојузниот извршен совет и член на тој Совет имаат право и должност својата оставка да ја образложат.

По повод оставка на претседателот на Сојузниот извршен совет односно на член на тој Совет, надлежните собори на Сојузната скупштина можат да отвораат претрес.

Член 196

Прашање на доверба спрема Сојузниот извршен совет во целина или спрема одделен член на тој Совет можат да постават на седница на соборот десет пратеници — членови на тој собор.

Еден од пратениците што го поставуваат прашањето на доверба мора на седницата на соборот да ги изнесе причините поради кои тие го поставуваат тоа прашање.

Прашање на доверба пратениците поставуваат, особено, кога надлежниот собор ја претресува работата на Сојузниот извршен совет или други прашања за кои Сојузниот извршен совет ја известува Сојузната скупштина, како и во други случаи кога претставникот на Сојузниот извршен совет или член на тој Совет, по сопствена иницијатива или на барање на надлежниот собор, го изнесува ставот на Советот односно својот став по определено прашање.

Член 197

Ако по повод поставување прашање на доверба на седница на некој од соборите на работните заедници тој собор ќе му изгласа недоверба на Сојузниот извршен совет или на одделен член на Советот, ќе им предложи на Сојузниот собор и Соборот на народите да поведат постапка за разрешување на претседателот и сите членови односно на одделен член на Сојузниот извршен совет.

Предлогот го доставува претседателот на собор на народите заедници до претседателите на Сојузниот собор и Соборот на народите, кои за него одлучуваат во рамноправен делокруг.

Член 198

Сојузниот собор и Соборот на народите на свои седници ги разгледуваат прашањата на доверба спрема Сојузниот извршен совет или одделен член на тој Совет, ако тоа прашање го поставиле десет пратеници — членови на тие собори или ако некој од соборите на работните заедници им предложил на тие собори да поведат постапка за разрешување на претседателот и сите членови односно одделни членови на Сојузниот извршен совет.

Ако Сојузниот собор и Соборот на народите, по повод поставување прашање на доверба или по повод предлог на некој од соборите на работните заедници, му изгласаат недоверба на Сојузниот извршен совет или на одделен член на тој Совет, ќе го разрешат од должноста претседателот и сите членови односно одделен член на тој Совет.

V ОДНОСИ НА ТЕЛАТА НА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА СПРЕМА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ НА УПРАВАТА И НИВНА МЕЃУСЕБНА СОРАБОТКА

Член 199

Спроведувањето на законите и другите акти на Сојузната скупштина и други сојузни прописи, како и на политиката утврдена од Сојузната скупштина, го обезбедуваат сојузните органи на управата.

Врз основа и во рамките на законите и другите акти на Сојузната скупштина и други сојузни прописи сојузните органи на управата самостојно ги вршат работите од својот делокруг.

Надзор над работата на сојузните органи на управата врши Сојузниот извршен совет како политичко-извршен орган на Сојузната скупштина. Сојузниот извршен совет, во согласност со основите на политиката што ја утврдила Сојузната скупштина дава општи насоки за работата на сојузните органи на управата и ја усогласува нивната работа.

Член 200

Сојузните органи на управата можат на Сојузната скупштина да ѝ поднесуваат предлози за донесување закони или други акти на Сојузната скупштина.

Сојузните органи на управата се должни на телата на Сојузната скупштина што се определени од надлежните собори на Сојузната скупштина да им обезбедат изработка на нацрти на закони или други акти на Сојузната скупштина да дадат, на барање на тие тела, стручна помош во врска со подготовки за изработка на нацрт на таков акт. Тие се должни на тие тела да им ги дадат податоците и известувањата со кои располагаат, а кои се потребни за изработка на нацрт на таков акт, и да им дадат мислење за нацртот на актот.

Сојузните органи на управата се должни да изработат нацрт на закон или друг акт кога тоа ќе им го доверат надлежните собори на Сојузната скупштина.

Член 201

Секој собор на Сојузната скупштина може, во рамките на својот делокруг, да бара од сојузните органи на управата:

— да проучат определено прашање од својот делокруг и за тоа да му поднесат извештај;

— да ја изложат состојбата во областа од својот делокруг;

— да извршат други стручни работи од својот делокруг за потребите на соборот и неговите тела.

Член 202

Сојузните органи на управата соработуваат со комисиите на Сојузната скупштина и со одборите на соборите на Сојузната скупштина.

Одборите на соборите на Сојузната скупштина ја следат работата на сојузните органи на управата и за таа цел можат да бараат од нив, особено:

— редовно да ги известуваат за состојбата во областа од својот делокруг;

— да им даваат известувања и објасненија по прашањата од својот делокруг;

— да им ги достават податоците со кои располагаат или кои во својот делокруг се должни да ги собираат и евидентираат како и списите и други документи потребни за работата на соборите и нивните тела.

Член 203

Одборите на соборите на Сојузната скупштина можат да им предлагаат на функционерите што раководат со сојузни органи на управата да образуваат заедно анкетни или слични комисии, студии групи или други групи на стручњаци, за проучување на определени прашања и подготвување елаборати за тие прашања.

Член 204

Телата на Сојузната скупштина ги известуваат сојузните органи на управата за седниците на кои ќе бидат претресувани прашања што се однесуваат на областа од нивниот делокруг, за да присуствуваат нивни претставници на тие седници.

Член 205

Функционерите што раководат со сојузни органи на управата имаат право и должност да учествуваат во работата на седниците на телата на Сојузната скупштина кога на тие седници се разгледува или се претресува предлог за донесување закон или друг акт на Сојузната скупштина со кој се уредуваат прашања од делокругот на тој орган, нацрт или предлог на таков акт или друго прашање што се однесува на областа од нивниот делокруг.

На седниците на телата на Сојузната скупштина овие функционери им даваат на тие тела потребни известувања и објасненија и мислења за прашањата што се расправаат.

Член 206

Функционерите што раководат со сојузни органи на управата ја известуваат Сојузната скупштина

на за состојбата во соодветната област на управата, за извршувањето на законите и другите акти на Сојузната скупштина и други сојузни прописи и за други прашања од својот делокруг, како и за работата на органот со кој раководат.

За овие прашања функционерите што раководат со сојузни органи на управата се должни да ја известат Сојузната скупштина кога тоа го бара надлежниот собор на Сојузната скупштина.

Секој од соборите на Сојузната скупштина може да бара функционерот што раководи со сојузен орган на управата да го извести за кое и да е од овие прашања, ако тоа прашање спаѓа во областа од нивниот делокруг.

Во поглед на начинот на известувањето на Сојузната скупштина од страна на функционерите што раководат со сојузни органи на управата разгледувањето и претресувањето на прашањата за кои овие функционери ја известуваат Сојузната скупштина, согласно се применуваат одредбите од овој деловник што се однесуваат на известувањето на Сојузната скупштина од страна на Сојузниот извршен совет (чл. 186 до 188).

Член 207

За прашањата од членот 206 став 1 на овој деловник функционерите што раководат со сојузни органи на управата го известуваат и Сојузниот извршен совет, на начинот и во роковите што Советот ќе ги определи.

Член 208

Функционерите што раководат со сојузни органи на управата одговараат пред Сојузната скупштина за работата на тој орган и за извршувањето на задачите и работите од неговата надлежност.

Член 209

Ако функционер што раководи со сојузен орган на управата смета дека не е во состојба да го обезбеди извршувањето на определен акт на Сојузната скупштина или на политиката што ја утврдила Сојузната скупштина, или дека не може да ја поднесува одговорноста за работата на тој орган и за извршувањето на задачите и работите од неговата надлежност, може да поднесе оставка на таа должност.

Функционер што е именуван од Сојузната скупштина му поднесува оставка на претседателот на Скупштината, кој ја упатува до претседателот на Сојузниот собор и претседателот на Соборот на народите.

За оставката се известува и Сојузниот извршен совет.

Функционер што раководи со сојузен орган на управата има право и должност да ја образложи својата оставка.

По повод оставка надлежните собори можат да отворат претрес.

Член 210

Десет пратеници членови на еден собор можат на седница на тој собор да му постават прашање на доверба на сојузен функционер што го именува Сојузната скупштина.

Ако по повод поставување прашање на доверба некој од соборите на работните заедници му изгласа недоверба на тој функционер, ќе му предложи на Сојузниот собор и на Соборот на народите да поведат постапка за неговото разрешување.

Предлог за поведување постапка за разрешување на сојузен функционер што го именува Сојузната скупштина може да поднесе и Сојузниот извршен совет.

Ако Сојузниот собор и Соборот на народите, по повод поставување прашање на доверба или по повод предлог на некој од соборите на работните заедници или од Сојузниот извршен совет, му изгласаат недоверба на сојузен функционер што го именува Сојузната скупштина, тие ќе го разрешат од должноста.

VI. ОДНОСИ НА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА СПРЕМА УСТАВНИОТ СУД НА ЈУГОСЛАВИЈА, ВРХОВНИОТ СУД НА ЈУГОСЛАВИЈА, ВРХОВНИОТ СТОПАНСКИ СУД, СОЈУЗНОТО ЈАВНО ОБВИНТЕЛСТВО И СОЈУЗНОТО ЈАВНО ПРАВООБРАНИТЕЛСТВО

1. Уставен суд на Југославија

Член 211

Соборите на Сојузната скупштина надлежни според одредбите од Уставот и овој деловник за делокругот на соборите, ги разгледуваат мислењата и предлозите на Уставниот суд на Југославија за донесување и измена на закони, за давање автентични толкувања и за преземање други мерки заради обезбедување на уставноста и законитоста и заштита на правата на самоуправувањето и другите права и слободи на граѓаните.

Своите мислења и предлози Уставниот суд му ги доставува на претседателот на Скупштината, кој им ги упатува на претседателите на соодветните собори на Сојузната скупштина.

Член 212

На седницата на соборот на Сојузната скупштина на која се разгледуваат мислења и предлози на Уставниот суд на Југославија се повикува и претседателот на тој суд.

Претседателот на Уставниот суд може да учествува во работата на собор на Сојузната скупштина кога се разгледуваат мислења и предлози на Уставниот суд.

Соборот е должен да го извести Уставниот суд за своите заклучоци донесени по повод разгледувањето на мислењата и предлозите на Уставниот суд.

Член 213

Барањето за давање мислење за согласноста на републички устав со Уставот на Југославија му го поднесува на Уставниот суд на Југославија претседателот на Скупштината, врз основа на заклучок на некој од соборите на Сојузната скупштина.

Член 214

Секој собор на Сојузната скупштина може да одлучи пред Уставниот суд на Југославија да се поведе постапка за оценување на уставноста или законитоста.

Предлогот за поведување постапка за оценување на уставноста или законитоста го поднесува, врз основа на заклучокот од соборот, претседателот на соборот преку претседателот на Скупштината.

Член 215

Предлогот за поведување постапка за оценување на уставноста на закон, што на Сојузната скупштина како учесник во постапката пред Уставниот суд на Југославија ѝ го доставува Уставниот суд, му се упатува на разгледување на телото на Сојузната скупштина што ќе го определи претседателот на Скупштината.

Во согласност со мислењето и заклучоците на тоа тело генералниот секретар на Скупштината доставува одговори на предлозите и ги дава известувањата што ги бара Уставниот суд од Сојузната скупштина заради разјаснување состојбата на одделна работа, и тој ја претставува Сојузната скупштина како учесник во постапката пред Уставниот суд.

За извршување на работите од ставот 2 на овој член, претседателот на Скупштината може во одделни случаи да определи и друго лице.

Член 216

Одлуките на Уставниот суд на Југославија што се однесуваат на сојузен закон Уставниот суд му ги доставува на претседателот на Скупштината, кој ги упатува до претседателите на надлежните собори на Сојузната скупштина.

Претседателот на надлежниот собор е должен да го запознае соборот со одлуката на Уставниот суд што се однесува на сојузен закон, на првата наредна седница на соборот.

2. Врховен суд на Југославија и Врховен стопански суд

Член 217

Врховниот суд на Југославија и Врховниот стопански суд ја известуваат Сојузната скупштина за применувањето на законите и за проблемите во работата на судовите.

Извештаите на Врховниот суд на Југославија и на Врховниот стопански суд опфаќаат, особено, прашања што се однесуваат на појавите и општествените односи што ги следеле и проучувале тие судови, како и мислења и предлози за потребата од донесување или измена на прописи или нивно автентично толкување или за потребата од преземање други мерки заради спречување општествено опасни и штетни појави и за зацврстување на законитоста.

Член 218

Врховниот суд на Југославија и Врховниот стопански суд ја доставуваат на Сојузната скупштина свои извештаи по барање на Сојузната скупштина или по сопствена иницијатива.

Барање за поднесување извештај може да постави секој од соборите на Сојузната скупштина во рамките на својот делокруг, како и претседателството на Скупштината.

Член 219

Извештајот со мислења и предлози на Врховниот суд на Југославија односно на Врховниот стопански суд, утврдени на начинот определен со закон, го поднесува претседателот на Врховниот суд на Југославија односно на Врховниот стопански суд.

Извештајот му се доставува на претседателот на Скупштината, кој го упатува до претседателот на Сојузниот собор и до претседателот на Организационо-политичкиот собор. Ако извештајот содржи значајни прашања од делокругот на некој друг собор, претседателот на Скупштината ќе му го упати извештајот и на претседателот на тој собор.

Член 220

Извештаите на Врховниот суд на Југославија и на Врховниот стопански суд ги претресуваат надлежните собори на Сојузната скупштина.

Извештаите можат претходно да ги разгледаат надлежните одбори на соборите.

Претседателот на Врховниот суд на Југославија односно на Врховниот стопански суд може да учествува во работата на телото на Сојузната скупштина што го претресува односно разгледува извештајот на тој суд.

Член 221

Врз основа на претресот на извештајот на Врховниот суд на Југославија и на Врховниот стопански суд надлежните собори на Сојузната скупштина одлучуваат за мерките што треба да се преземат. Соборите можат по повод на тие извештаи да дадат насоки и за работата на други органи.

3. Сојузно јавно обвинителство и Сојузно јавно правобранителство

Член 222

Сојузниот јавен обвинител ја известува Сојузната скупштина за проблемите од применување на сојузни закони што се јавуваат во вршењето на функцијата на јавното обвинителство и за другите проблеми што се јавуваат во работата на јавното обвинителство, како и за состојбата на криминалитетот и за другите проблеми и појави од општо значење што ги забележало јавното обвинителство во својата работа.

Член 223

Сојузниот јавен правобранител ја известува Сојузната скупштина за забележувањата и проучувањата на јавното правобранителство, за забележа-

ните појави од значење за правната заштита на општествениот имот, како и за други прашања во врска со својата работа.

Член 224

Во поглед поднесувањето извештаи од сојузниот јавен обвинител и сојузниот јавен правобранител, разгледувањето и претресот на овие извештаи, согласно се применуваат одредбите од овој деловник за поднесувањето на извештаи од Врховниот суд на Југославија и Врховниот стопански суд и за разгледувањето и претресувањето на тие извештаи.

VII. СОРАБОТКА НА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА И НЕЈЗИНИТЕ ТЕЛА СО ОПШТЕСТВЕНО-ПОЛИТИЧКИТЕ И ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ

Член 225

Во извршувањето на своите задачи Сојузната скупштина соработува со Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија и со другите општествено-политички и самоуправни организации и здруженија — по прашањата од општ интерес.

Член 226

Сојузната скупштина на заедничка седница на сите собори може заедно со претставниците од Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија и од други општествено-политички организации и здруженија што дејствуваат на целата територија на Југославија, како општо собрание, да претресува прашања од општ интерес за федерацијата.

Иницијатива за свикнување општо собрание може да потекне од претседателството на Скупштината, собор на Сојузната скупштина, Сојузната конференција на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија или од други највисоки органи на општествено-политичките организации и здруженија.

За свикнувањето на општо собрание одлучува претседателството на Скупштината, кое определува и кои општествено-политички организации и здруженија, покрај Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија, ќе учествуваат на општото собрание. Врз основа на заклучокот од претседателството на Скупштината, седницата на општото собрание ја свикнува претседателот на Скупштината.

Општото собрание може да донесува декларации, како и препораки за работа на државните органи, работните и други самоуправни организации и граѓани.

Член 227

Телата на Сојузната скупштина можат на свои седници да повикуваат претставници на општествено-политичките, работните и други самоуправни организации и здруженија, заради заедничко разгледување на начелните прашања од нивниот делокруг што се однесуваат на состојбата во одделни области на општествениот живот или на други прашања од интерес за работните луѓе и работните заедници од областа на работата што спаѓа во нивниот делокруг.

Телата на Сојузната скупштина можат со овие организации и здруженија да развиваат и други форми на меѓусебна соработка.

Член 228

Телата на Сојузната скупштина можат од општествено-политичките, работните и други самоуправни организации и здруженија да бараат мислење за предлозите на одделни закони или други акти или за определени прашања.

Телата на Сојузната скупштина можат да бараат од општествено-политичка, работна или друга самоуправни организација или здружение што дале свое мислење, на седницата на тоа тело преку свој претставник да го образложат тоа мислење.

VIII. УПОТРЕБА НА ЈАЗИЦИТЕ И ПИСМАТА

Член 229

Секој пратеник има право на седницата на кое и да било тело на Сојузната скупштина да зборува на јазикот на народот на кој му припаѓа.

Член 230

Говорот на пратеник одржан на седница на кое и да било тело на Сојузната скупштина на еден од јазиците на народите на Југославија се преведува на јазиците на другите народи на Југославија.

Говорот на пратеник одржан на седница на кое и да било тело на Сојузната скупштина на јазикот на народност — национално малцинство — се преведува на јазиците на народите на Југославија.

Член 231

На сите јазици на народите на Југославија се изработуваат:

— предлозите за кои одлучуваат телата на Сојузната скупштина, законите и другите акти на сојузната скупштина и автентичните толкувања на закони, како и заклучоците и записниците на нејзините тела;

— информативните и документационите материјали за прашањата на дневен ред на седниците на телата на Сојузната скупштина и за другите прашања од делокругот на тие тела, што според одредбите од овој деловник им се упатуваат на сојузните пратеници;

— други материјали што им се упатуваат на пратениците, како: Дневник на Сојузната скупштина, покани за седници на телата на Сојузната скупштина и други известувања.

Материјалите од ставот 1 на овој член што ѝ се доставени на Сојузната скупштина а не се изработени на сите јазици на народите на Југославија, се преведуваат на тие јазици во Сојузната скупштина,

Член 232

На сојузниот пратеник му се доставуваат материјалите на јазикот на народот на Југославија на кој му припаѓа тој пратеник, ако поинаку не бара тој, а на сојузен пратеник што ѝ припаѓа на народност — национално малцинство — на јазикот на народите на Југославија што ќе го определи тој.

На републичките собранија, како и на органите и организациите и на одделни граѓани на територијата на републиката, им се доставуваат материјалите преведени на оној од јазиците на народите на Југославија кој се употребува во таа република.

Член 233

Документите што во Сојузната скупштина им се издаваат на сојузните пратеници, како пратеничките легитимации и слични исправи, содржат текст на сите јазици на народите на Југославија.

Документите и други акти што се однесуваат само на одделен пратеник се издаваат на јазикот на народите на Југославија на кој му припаѓа тој пратеник, ако поинаку не бара тој, а на пратеник што ѝ припаѓа на народност — национално малцинство — на јазикот на народите на Југославија што ќе го определи тој.

IX. ЈАВНОСТ ВО РАБОТАТА НА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА

Член 234

Сојузната скупштина ја известува јавноста за работата на нејзините тела, за своите одлуки и ставови по прашањата што ги претресува и за својата работа воопшто.

Заради запознавање на јавноста со работата на Сојузната скупштина, се објавуваат на вообичаен начин нацртите и предлозите на позначајни закони и други акти од интерес за јавноста што се претресуваат во Сојузната скупштина.

Член 235

На граѓаните им е достапен и информативниот и документациониот материјал во врска со прашањата што се разгледуваат во Сојузната скупштина, под условите и на начинот што се предвидени со прописот за внатрешниот ред во Сојузната скупштина.

Член 236

На граѓаните им се обезбедува, во согласност со одредбите од прописот за внатрешниот ред во Сојузната скупштина, слободен пристап на заедничките седници на сите собори и на седниците на соборите на Сојузната скупштина, на просторот определен за таа цел.

На заедничка седница на сите собори и на седница на секој од соборите може да се реши за одделно прашање да се расправа без присуство на јавноста.

Комисиите и одборите на Сојузната скупштина и на нејзините собори можат да го објават одржувањето на своите седници и прашањата што ќе се разгледуваат на седницата, и да им дозволат на граѓаните пристап на тие седници.

Член 237

Претставниците на печатот и на другите видови информации имаат право да присуствуваат на седниците на соборите и на заедничка седница на сите собори на Сојузната скупштина и да ја известуваат јавноста за работата на соборите.

На седница на собор и на заедничка седница на сите собори може да се реши претставниците на печатот и другите видови информации да можат да присуствуваат на седницата и кога на неа се расправа за некое прашање без присуство на јавноста. За таквото прашање овие претставници можат да даваат за јавноста само известувања за кои се реши тоа на седницата. На седницата може да се реши и известувања за такво прашање да можат да се даваат дури по истекот на определен рок.

Претставниците на печатот и другите видови информации имаат право да присуствуваат и на седници на комисији и одбори на Сојузната скупштина и нејзините собори. Комисиите и одборите ќе ги определат условите под кои овие претставници можат да ја известуваат јавноста за работата на нивните седници.

На седница на комисија или одбор на Сојузната скупштина и нејзините собори може да се реши, за одделно прашање да се расправа без присуство на претставници на печатот и другите видови информации.

Член 238

На претставниците на печатот и другите видови информации им се ставаат на располагање информативните документациони материјали за прашањата што се разгледуваат во Сојузната скупштина и нејзините тела и им се даваат и други известувања за јавноста за работата на телата на Сојузната скупштина.

Член 239

Правата и должностите на претставниците на печатот и другите видови информации во Сојузната скупштина се определуваат со посебен правилник, што го донесува претседателот на Скупштината.

X. АКТИ НА СОЈУЗНАТА СКУПШТИНА

1. Општи одредби за актите

Член 240

Сојузната скупштина донесува закони, општествени планови, сојузен буџет и сојузна завршна сметка, декларации, резолуции, препораки и одлуки (акти на Сојузната скупштина).

Сојузната скупштина дава автентични толкувања на законите што ги донесла таа.

Телата на Сојузната скупштина можат да донесуваат и заклучоци.

Член 241

Законите ги донесува Сојузниот собор рамноправно со соодветниот собор на работните заедници, а во случаите што се определени со Уставот и со овој деловник — Сојузниот собор рамноправно со Соборот на народите.

Автентично толкување на закон дава Сојузниот собор рамноправно со соборот што учествувал во донесувањето на законот.

Член 242

Со декларација се изразува општиот став на Сојузната скупштина што го зазеле надлежните собори по општите или одделни прашања од областа на внатрешната или надворешната политика.

Член 243

Со резолуција се укажува на проблемите и потребите во определена област на општествениот живот, се утврдува политиката што треба да се спроведе во таа област и се даваат задолжителни упатства за спроведување на таа политика.

Резолуцијата содржи задолжителни насоки што ги дава Сојузната скупштина за работата на државните органи и работните и други организации во работите од надлежноста на федерацијата.

Член 244

Со препорака се укажува на значењето на определени прашања и на мерките што државните органи и работните и други организации би требало да ги преземат за решавање на тие прашања, во согласност со нивните задачи и интереси.

Препораката не е задолжителна.

Член 245

Декларациите, резолуциите и препораките ги донесува, според одредбите од Уставот и овој деловник за делокругот на соборите, Сојузниот собор рамноправно со соодветниот собор на работните заедници односно со Соборот на народите.

Декларации и препораки по повод на прашања од општо политичко значење можат да се донесуваат и на заедничка седница на сите собори.

Препораки по повод на прашањата што, според Уставот и овој деловник (член 87), самостојно ги претресуваат соборите на работните заедници, можат да донесуваат тие собори самостојно.

Член 246

Одлука се донесува како извршен пропис, како акт за вршење на правата на Сојузната скупштина или како акт за регулирање на внатрешната организација и односите во Сојузната скупштина.

Одлука како извршен пропис е акт што се донесува заради извршување и конкретизирање на одделен закон, ако е тоа предвидено со тој закон, а ја донесуваат соборите во чиј делокруг спаѓа донесувањето на тој пропис. Одлука како извршен пропис може да донесува и Административната комисија на Сојузната скупштина, ако е со закон овластена за тоа.

Со одлука како акт за вршење на правата на Сојузната скупштина соборите надлежни според одредбите од Уставот и овој деловник одлучуваат за избор, именување или разрешување, за потврда на соодветните акти на самоуправните организации или за давање согласност на такви акти, како и за вршење на другите права на Сојузната скупштина утврдени со Уставот и со овој деловник.

Одлуките со кои ја уредуваат внатрешната организација и односите во Сојузната скупштина соборите ги донесуваат во форма на деловник, правилник и слично. Вакеи одлуки можат врз основа на овластувањата од овој деловник или од деловникот на собор да донесуваат и комисиите на Сојузната скупштина, одборите и другите тела на нивните собори.

Член 247

Секој собор може во својот делокруг да донесува заклучоци за својата работа, за работата на телото што го образувал и за работата на службите на Сојузната скупштина, и може со заклучоци да ја утврдува состојбата и да зазема ставови и гледишта во врска со прашањата што ги претресувал.

Соборите можат во рамките на својот делокруг, со заклучоци да утврдуваат и обврски на Сојузниот извршен совет и на сојузните органи на управата во поглед на подготвувањето на закони и други акти или вршењето на други работи од нивниот делокруг.

Заклучоците на соборите донесени во рамките на нивниот делокруг се задолжителни за соодветните тела и служби на Сојузната скупштина.

Комисиите, одборите и другите тела на Сојузната скупштина и на нејзините собори можат да донесуваат заклучоци само за својата работа.

Член 248

Текстот на закон не се потпишува.

Указот на Претседателот на Републиката за прогласување на закон го премапотпишува претседателот на Скупштината.

Претседателот на Републиката ја прогласува со указ, без премапотпис на претседателот на Скупштината, одлуката за избор на Сојузниот извршен совет.

Актите што се донесени на заедничка седница на сите собори ги потпишува претседателот на Скупштината.

Актите што ги донесле собори во рамноправен или самостоен делокруг, освен законите, како и автентичните толкувања на закони ги потпишуваат претседателите на соборите што тие акти односно толкувања ги донесле, заедно со претседателот на Скупштината.

Заклучоците што ги донесле телата на Сојузната скупштина ги потпишува претседателот на телото што го донесло заклучокот.

Член 249

На оригиналите од закони се става државен печат, а на оригиналите од други акти на Сојузната скупштина и од автентични толкувања на закони — печат на Сојузната скупштина.

Како оригинал од закон односно друг акт на Сојузната скупштина или од автентично толкување на закон се подразбира текстот на закон односно на друг акт или на автентично толкување на закон усвоен на седниците на надлежните собори.

Оригиналите од закони и други акти на Сојузната скупштина и од автентични толкувања на закони се чуваат во Сојузната скупштина.

За изработката на оригиналите, ставањето печат на нив, нивното чување и евиденцијата за нив се грижи генералниот секретар на Скупштината.

Член 250

Законите и другите акти на Сојузната скупштина, како и автентичните толкувања на закони, се објавуваат во „Службен лист на СФРЈ“.

За објавувањето на законите и другите акти на Сојузната скупштина и на автентичните толкувања на законите се грижи генералниот секретар на Скупштината.

Генералниот секретар на Скупштината дава, врз основа на оригиналниот текст на усвоениот закон или друг акт на Сојузната скупштина или автентично толкување на закон, исправки на евентуалните грешки во објавениот текст на закон или друг акт или на автентично толкување на закон.

Член 251

Заклучоците на соборите на Сојузната скупштина се објавуваат во Дневникот на Сојузната скупштина и им се доставуваат на заинтересираните органи и организации.

2. Постапка за донесување закони

а) Предлог за донесување на закон

Член 252

Пред да пристапат кон претресување на нацрт или предлог на определен закон, надлежните собори на Сојузната скупштина не заземаат став за тоа дали е потребно да се донесе тој закон.

Овој став соборите го заземаат по повод предлогот за донесување на закон.

Член 253

Предлог за донесување на закон може да поднесе секој пратеник во соборот на Сојузната скупштина чиј член е тој, Сојузниот извршен совет, комисија на Сојузната скупштина или одбор на собор, како и функционер што раководи со сојузен орган на управата (овластен подносител на предлогот за донесување на закон).

Секој собор може да предложи и донесување на закон од делокругот на друг собор.

Член 254

Секој пратеник може на седница на соборот или на одборот на соборот чиј член е тој да укажува на потребата од донесување определен закон. По повод на тоа соборот односно одборот на соборот може да го определи начинот на кој ќе се изработи и поднесе предлогот за донесување на тој закон.

Член 255

Работните и други самоуправни организации, општествено-политички организации, здруженија и граѓани можат да и упатуваат барања за донесување закон на Сојузната скупштина или на било кој од овластените подносител на предлогот за донесување на закон.

Барањата за донесување на закон поднесени до Сојузната скупштина и се упатуваат на комисијата за претставки и поплаки на Сојузната скупштина.

Комисијата за претставки и поплаки односно овластените подносител на предлогот за донесување на закон го разгледуваат барањето за донесување на закон на овие организации, здруженија односно граѓани, па ако најдат дека барањето е основано и поднесуваат на Сојузната скупштина предлог за донесување на закон, а се должни да ја извештаат организацијата, здружението односно граѓанинот за ставот што го зазеле по повод нивното барање.

Член 256

Предлогот за донесување на закон му се доставува на претседателот на Скупштината.

Предлогот треба да содржи причини поради кои треба да се донесе законот, основни начела врз кои треба да се заснова законот и содржината на законот.

Член 257

Претседателот на Скупштината го упатува предлогот за донесување на закон до претседателите на соборите на Сојузната скупштина во чиј делокруг спаѓа донесувањето на тој закон и им го доставува на републичките собранија.

Ако предлогот за донесување на закон не го поднесол Сојузниот извршен совет, претседателот на Скупштината ќе му го упати предлогот и на тој Совет заради давање мислење за предлогот.

Сојузниот извршен совет дава мислење за поднесениот предлог за донесување на закон, по правило, пред неговото разгледување во надлежните собори на Сојузната скупштина.

Предлогот за донесување на општ или основен закон, или друг закон што според одредбите од овој деловник задолжително го разгледува и Соборот на народите (член 91), претседателот на Скупштината му го упатува и на претседателот на Соборот на народите,

Член 258

Предлогот за донесување на закон мора да им биде доставен на членовите на соборите на Сојузната скупштина во чиј делокруг спаѓа донесувањето на тој закон, и тоа најдоцна на петнаесет дена пред денот определен за одржување на седницата на соборот на која ќе се претресува тој предлог.

Член 259

Пред претресот на предлогот за донесување на закон на седниците на надлежните собори, предлогот го разгледуваат надлежните одбори на соборите.

Одборите на соборите го разгледуваат предлогот од гледиштето на потребата од донесување на законот, основаноста на начелата врз кои треба да се заснова законот, како и на содржината на законот, и за тоа на соборот му поднесуваат свој извештај со мислење и предлози.

Предлогот за донесување на закон го разгледува во рамките на својот делокруг и Законодавно-правната комисија, и за тоа му поднесува на соборот свој извештај со мислење и предлози.

Извештаите од одборите и Законодавно-правната комисија им се доставуваат на членовите на надлежните собори најдоцна на осум дена пред денот определен за одржување на седницата на соборот на која ќе се претресува предлогот.

Член 260

Ако предлогот за донесување на закон не се однесува на обемна и сложена материја, претседателството на Скупштината може да им предложи на надлежните собори веднаш да го претресат предлогот на седница на соборот. Овој предлог од претседателството на Скупштината претседателот на Скупштината им го доставува на претседателите на соборите истовремено кога им го упатува и поднесениот предлог за донесување на закон.

Член 261

Претресот на предлогот за донесување на закон на седниците на надлежните собори на Сојузната скупштина опфаќа само начелен претрес.

Подносителот на предлогот може да учествува во претресот на седницата на соборот.

Член 262

Врз основа на начелниот претрес надлежните собори на Сојузната скупштина заземаат став за тоа дали е потребно да се донесе законот.

Ако надлежните собори најдат дека е потребно да се донесе законот чие донесување се предлага, тие ќе донесат заклучок за усвојување на предлогот, а ако најдат дека не е потребно да се донесе тој закон — тие ќе го одбијат предлогот со заклучок.

За заклучокот на соборите се известува подносителот на предлогот.

Член 263

Со заклучокот за усвојување на предлогот за донесување на закон надлежните собори на Сојузната скупштина, по правило, ги утврдуваат и начелата врз кои треба да се заснова законот и содржината на тој закон.

Член 264

Ако со законот се уредуваат прашања на системот, се утврдува правецот на развитокот или се решаваат други позначајни прашања од надлежноста на Сојузната скупштина, надлежните собори можат со заклучокот за усвојување на предлогот за донесување на тој закон да ги определат и органите и организациите што ќе се консултираат при изработката на нацртот на тој закон, потребата од посебни советувања, како и други форми на соработка што можат да придонесат за подобра изработка на нацртот на закон.

При изработката на нацрт на општ или основен закон ќе се консултираат републичките собранија, а по потреба и републичките органи и организации, и ќе се бараат нивни мислења.

Член 265

Врз основа на заклучокот од надлежните собори на Сојузната скупштина за усвојување на предлогот за донесување на закон, кон изработка на нацрт на законот пристапува, по правило, подносителот на тој предлог.

Во согласност со подносителите на предлогот за донесување на закон, надлежните собори можат со заклучок да определат нацртот на закон да го изработи или нацртот на закон да го обезбеди:

— одбор на собор на Сојузната скупштина или комисија на Сојузната скупштина;

— заедничка комисија што за таа цел ќе се образува;

— група пратеници;

— сојузен орган на управата, или

— установа или група научни или стручни работници или одделни од тие работници.

Член 266

Ако подносителот на предлогот за донесување на закон не се сложува со заклучокот на соборите за начелата врз кои треба да се заснова законот или за содржината на законот, надлежните собори на Сојузната скупштина ќе му ја доверат изработката на нацртот на закон на едно од телата организирани односно установите од членот 265 став 2 на овој деловник

б) Претрес на нацрт на закон

Член 267

Нацртот на закон, изработен врз основа на заклучокот од надлежните собори на Сојузната скупштина за усвојување на предлогот за донесување на закон, им се доставува на претседателите на соборите што го донесле тој заклучок.

Нацртот на закон што според одредбите од овој деловник задолжително го разгледува и Соборот на народите (член 91), му се доставува и на претседателот на Соборот на народите.

Член 268

Кон нацртот на закон се поднесува и потребната документација.

Документацијата мора да содржи, покрај другото, и податоци за износот на финансиските средства што ќе бидат потребни за спроведување на законот и за изворите од кои ќе бидат обезбедени тие средства.

Член 269

Нацртот на закон им се доставува на членовите на надлежните собори, и тоа најдоцна на петнаесет дена пред денот определен за одржување на седницата на соборот на која ќе се претресува.

За приемот на нацртот на закон се известуваат и пратениците што не се членови на надлежните собори преку Дневникот на Сојузната скупштина, со тоа дека нацртот им стои на располагање во документацијата на Сојузната скупштина и дека ќе им се достави ако тие го побараат тоа.

Нацртот на закон им се доставува и на републичките собранија, како и на Сојузниот извршен совет, ако тој не го поднесол нацртот на закон, заради запознавање со нацртот и давање мислење за него.

Член 270

Нацртите на закони со кои се уредуваат прашањата на системот, се утврдуваат правецот на развистокот или се решаваат други позначајни прашања од надлежноста на Сојузната скупштина се печатат во посебни изданија заради овозможување на граѓаните да се запознаат навремено со тие нацрти и им достават на соодветните тела на Сојузната скупштина свое мислење за тие нацрти и забелешки на нив.

За печатењето на нацртот на закон одлучува претседателството на Скупштината.

Член 271

Пред претресот на нацрт на закон во надлежните собори на Сојузната скупштина нацртот на закон го разгледуваат одборите на соборите во чиј делокруг спаѓаат прашањата што се уредуваат со тој закон и Законодавно-правната комисија.

Одборите и Законодавно-правната комисија му поднесуваат на претседателот на надлежниот собор свои извештаи со мислења и предлози.

Соборот може да одлучи да претресе и нацрт на закон што не го разгледувале одборите на соборите и Законодавно-правната комисија.

Член 272

Кога ќе ги прими извештаите од одборите и Законодавно-правната комисија, претседателот на надлежниот собор на Сојузната скупштина им ги упатува на сите членови на тој собор и свикува седница на соборот.

Од денот кога извештаите на одборите и Законодавно-правната комисија им се упатени на членовите на соборот до денот на одржувањето на седницата на соборот на која ќе се претресува нацртот на закон мораат да изминат најмалку осум дена.

Член 273

На седницата на надлежниот собор за нацртот на закон се води најпрво претрес во начело.

Претресот во начело се врши на тој начин што членовите на соборот го изнесуваат своето мислење за тоа дали начелата врз кои треба да се заснова законот, утврдени од надлежните собори на Сојузната скупштина се правилно и доследно спроведени во нацртот на закон, и дали со нацртот на закон е опфатена содржината што ја утврдиле тие собори.

Член 274

Ако надлежниот собор не го усвои нацртот на закон во начело ќе му го врати нацртот на неговиот подносител и ќе утврди со заклучок во кој поглед треба да се измени или дополни нацртот.

Соборот може да определи и рок во кој подносителот на нацртот ќе му го достави на соборот изменетиот односно дополнетиот нацрт.

Член 275

Ако надлежниот собор го усвои нацртот на закон во начело, се преминува на претрес на нацртот во поединости.

Претресот во поединости се врши на тој начин што се расправа за одделни членови на нацртот.

По засршениот претрес советот со заклучок ги утврдува своите ставови и забелешки на нацртот на закон и му го упатува нацртот на закон на овластениот предлагач на законот да изработи предлог на закон и да ѝ го достави на Сојузната скупштина.

Овластен предлагач на закон чиј нацрт врз основа на заклучок од надлежните собори (член 265) го изработил сојузен орган на управата, установа, група на научни, стручни или јавни работници или одделни од тие работници — е надлежниот одбор на собор на Сојузната скупштина.

в) Предлог на закон

Член 276

Како предлог на закон телата на Сојузната скупштина го земаат во работа предлогот што ќе го поднесе според Уставот и овој деловник овластениот предлагач, ако надлежните собори го претресувале нацртот на тој закон.

Овластени предлагачи се: секој пратеник во соборот чиј член е тој односно група на тие пратеници, Сојузниот извршен совет комисија на Сојузната скупштина, одбор на собор на Сојузната скупштина и заедничка комисија на два или повеќе собора на Сојузната скупштина.

Член 277

Предлогот се поднесува во формата во која се донесуваат закони и мора да биде образложен.

Образложението ги опфаќа, особено, причините поради кои се донесува законот, проблемите што се решаваат со законот, средствата што се потребни за спроведување на законот и изворите од кои ќе бидат обезбедени тие средства, како и други значајни околности во врска со прашањата што се уредуваат со законот.

Ако е во прашање основен закон во образложението мораат, покрај тоа, да се наведат причините поради кои е потребно определени односи во областа на која се донесува тој закон да се уредуваат со сојузен закон.

Член 278

Ако овластениот предлагач поднесе предлог на закон, а надлежните собори не одлучувале за потребата од донесување на тој закон ниту го претресувале нацртот на тој закон, со таквиот предлог ќе се постапи според одредбите од овој деловник како со предлог за донесување на закон.

Член 279

Предлогот на закон му се поднесува на претседателот на Скупштината, кој го упатува до претседателите на соборите на Сојузната скупштина надлежни за донесување на тој закон според одредбите од Уставот и овој деловник за делокругот на соборите и до претседателот на Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина.

Предлогот на закон кој според одредбите од овој деловник задолжително го разгледува и Соборот на народите (член 91), претседателот на Скупштината му го упатува и на претседателот на Соборот на народите.

Член 280

Ако предлогот на закон не го поднесол Сојузниот извршен совет, предлогот му се доставува на тој Совет заради разгледување.

Сојузниот извршен совет може за таквиот предлог да им даде на надлежните собори свое мислење.

Предлогот на закон претседателот на Скупштината им го доставува и на републичките собранија.

Член 281

Предлогот на закон со соодветниот материјал мора истовремено да им се достави на сите членови на соборот во чиј делокруг спаѓа донесувањето на законот што се предлага.

За приемот на предлогот на закон се известуваат и пратениците што не се членови на надлежните собори преку Дневникот на Сојузната скупштина со тоа дека предлогот им стои на располагање во документацијата на Сојузната скупштина и дека ќе им се достави ако тие го побараат тоа.

г) Разгледување на предлог на закон во одборите на соборите**Член 282**

Предлогот на закон го разгледува одборот на соборот во чиј делокруг спаѓа прашањето што се уредува со законот (надлежен одбор).

Член 283

Ако во предлогот на закон се опфатени одделни прашања што спаѓаат и во делокругот на други одбори, предлогот во поглед на тие прашања можат да го разгледуваат и овие одбори.

Ако предлогот содржи одредба со која се ангажираат финансиски средства, предлогот ќе го разгледа и одборот во чиј делокруг спаѓаат прашањата за образување на средствата и за располагање со средствата, во поглед на влијанието на оваа одредба врз расположивите средства и можните извори за финансирање на предложеното решение.

Одборите што, покрај надлежниот одбор, го разгледувале предлогот на закон, му доставуваат свои мислења и предлози и на надлежниот одбор.

Член 284

Кога ќе го разгледа предлогот на закон надлежниот одбор му поднесува на соборот свој извештај со мислења и предлози изнесени во текот на разгледувањето на предлогот на закон.

Предлозите што имаат за цел да се дополнят или измени предлог на закон одборот ги поднесува во форма на амандман.

Надлежниот одбор е должен да ги разгледа и мислењата и предлозите што му ги доставиле други одбори што го разгледале предлогот и во извештајот што му го поднесува на соборот да даде мислење и за мислењата и предлозите на овие одбори.

Извештајот од надлежниот одбор му се доставува на претседателот на надлежниот собор и на сите членови на тој собор веднаш по одржаната седница на одборот.

Член 285

Извештајот од надлежниот одбор што го разгледувал предлогот на закон ѝ се доставува и на Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина веднаш по одржаната седница на одборот.

Член 286

Поблиски одредби за разгледувањето на предлози на закони во одборите на соборите содржат деловниците на соборите.

д) Претрес на предлог на закон во Законодавно-правната комисија**Член 287**

Законодавно-правната комисија на Сојузната скупштина го претресува предлогот на закон во рамките на својот делокруг и им поднесува на надлежните собори извештај со свое мислење и предлози.

Предлозите што имаат за цел да се дополнят или измени предлог на закон, комисијата го поднесува во форма на амандман.

Законодавно-правната комисија во својот извештај до соборот дава мислење и за предлозите што на соборот му ги поднесол надлежниот одбор што го разгледувал предлогот на закон.

Извештајот од Законодавно-правната комисија им се доставува на претседателите на надлежните собори и на сите членови на тие собори, веднаш по одржаната седница на Комисијата.

Член 288

Извештајот од Законодавно-правната комисија му се доставува и на надлежниот одбор што го разгледувал предлогот на закон, веднаш по одржаната седница на Комисијата.

Ако предлозите на Законодавно-правната комисија не се во согласност со предлозите од надлежниот одбор што го разгледувал предлогот на закон, овој одбор ќе го разгледа, пред претресот на предлогот во соборот извештајот на Комисијата, заради усогласување на предлозите.

Ако предлозите на Законодавно-правната комисија и на надлежниот одбор што го разгледувал предлогот на закон не можат да се усогласат, одборот го известува за тоа соборот.

Член 289

Ако надлежниот собор на седница треба да реши за некоја битна измена или дополние на предлогот на закон, пред гласањето на предлогот може да реши за таа измена односно дополние да го сослуша мислењето од Законодавно-правната комисија што таа го дава во својот делокруг.

Ако реши да го сослуша мислењето на Законодавно-правната комисија, соборот ја прекинува работата по односниот предлог додека Комисијата не поднесе извештај со свое мислење.

Член 290

Законодавно-правната комисија, кога ќе го претресе предлогот на закон, определува известител од редот на членовите на Комисијата кој може на седницата на соборот да го образложи мислењето и предлозите на Комисијата.

г) Претрес на предлог на закон во соборот**Член 291**

Кога ќе ги прими извештаите од надлежниот одбор и од Законодавно-правната комисија, претседателот на надлежниот собор свикува седница на соборот

Седницата се свикува така што од денот кога на членовите на надлежните собори им се упатени извештаите од надлежниот одбор и од Законодавно-правната комисија до денот определен за одржување на седницата на која ќе се претресе предлогот на закон да мораат да изминат најмалку петнаесет дена.

Член 292

Предлагачот на законот односно неговиот претставник може на почетокот на претресот да даде кратко дополнително образложение на предлогот. Тој има право да учествува во текот на целиот претрес на предлогот на закон, да дава објасненија и да ги изнесува своите мислења.

Член 293

Претставникот на Сојузниот извршен совет може да учествува во текот на целиот претрес на предлогот на закон.

Член 294

Соборот на работните заедници што не учествува во донесувањето на законот, а што го претресувал предлогот на закон и на надлежниот собор му даат свое мислење или му предложил амандман, може преку свој претставник на седницата на тој собор и усно да го образложи своето мислење односно амандман.

Член 295

Претресот на предлогот на закон на седниците на надлежните собори опфаќа општ претрес на предлогот и претрес на текстот на предлогот.

Во текот на општиот претрес на предлогот се расправа за предлогот во начело и можат да се изнесуваат мислења, да се бараат објасненија и да се покренуваат сите прашања во поглед на решенијата дадени во предлогот.

Во текот на претресот на текстот на предлогот се расправа за предлогот по делови, глави односно оддели а ако на седницата така се реши — и по членови. Во текот на овој претрес се одлучува и за амандманите.

Член 296

Ако е во прашање предлог на сложен или обеман закон, советот може по завршетокот на општиот претрес на предлогот да реши да ја прекине работата по тој предлог и да ја продолжи на наредната седница со претрес на текстот на предлогот.

е) Амандмани**Член 297**

Предлогот за дополнително или измена на предлог на закон се поднесува во форма на амандман.

Член 298

Амандманот на предлог на закон се поднесува писмено.

Ако амандманот содржи одредба со која се ангажираат финансиски средства, подносителот на амандманот е должен истовремено да укаже на можностите за обезбедување на тие средства.

Член 299

Амандман на предлог на закон може, по правило, да се поднесе најдоцна на осум дена пред денот определен за одржување на седницата на

соборот на која ќе се претресува предлогот на закон, а се поднесува преку претседателот на соборот.

Член 300

Амандманите на предлог на закон им се доставуваат веднаш на членовите на надлежните собори, на подносителот на предлогот на закон, на Сојузниот извршен совет и на Законодавно-правната комисија.

Член 301

Ако амандманот на предлог на закон содржи одредби со кои се менуваат начелата врз кои се заснова законот утврдени од страна на надлежните собори во текот на претресот на предлогот за донесување на законот или на претресот на нацртот на законот, или ако прифаќањето на амандманот би повлекувало по себе осетна измена на текстот на предлогот на закон, претседателот на соборот веднаш ќе му го достави амандманот на надлежниот одбор на соборот и на Законодавно-правната комисија, да го проучат и да му достават на соборот извештај со мислења и предлози за него.

Член 302

Ако амандманот на предлог на закон содржи одредби со кои се ангажираат финансиски средства, претседателот на соборот веднаш ќе му го достави амандманот и на одборот на соборот во чиј делокруг спаѓаат прашањата за образување на средствата и за располагање со средствата, да го проучи влијанието на одредбите од амандманот врз расположивите средства и врз обезбедувањето на средствата за финансирање на предложеното решение, и за тоа да го извести соборот.

Ако некој од соборите на работните заедници нема одбор надлежен за проучување амандмани во смисла на ставот 1 од овој член, претседателот на тој собор може да бара од соодветниот одбор на Сојузниот собор да му поднесе свој извештај за тоа и на соборот на работните заедници.

Член 303

За амандманите од чл. 301 и 302 од овој деловник не може да се одлучува на седница на соборот пред да му поднесат на соборот надлежните одбори свои извештаи за тие амандмани а за амандманите од членот 301 на овој деловник — ниту пред да поднесе Законодавно-правната комисија свој извештај за таквиот амандман.

Член 304

Член на надлежниот собор, чиј предлог ќе го поддржата најмалку десет членови на соборот, може, по исклучок, да поднесе амандман на предлог на закон на седницата на соборот во текот на претресот на тој предлог. И ваквиот амандман се поднесува писмено.

Предлагачот на законот може да поднесува амандмани сè до заклучувањето на претресот на предлогот.

Сојузниот извршен совет може до заклучувањето на претресот на предлогот да поднесува амандмани и на предлогот на закон што не го поднесол тој.

Член 305

По повод амандман на предлог на закон поднесен во текот на претресот на предлогот, соборот може да реши претресот да се одложи и да продолжи на една од наредните седници на соборот или претресот да се прекине додека надлежниот одбор не го проучи амандманот.

Соборот ќе го одложи претресот на предлог најмалку за 24 часа ако предлагачот на законот, Сојузниот извршен совет или надлежниот одбор побара одлучувањето за амандманот да се одложи за да можат тие да го проучат амандманот и да се изјаснат за него.

Сојузниот собор ќе го одложи претресот на предлог на закон што според одредбите од овој деловник задолжително го разгледува Соборот на народите (член 91), ако претседателот на тој собор

или пет членови од тој собор побараат одлучувањето за амандманот да се одложи за да може Соборот на народите да го проучи амандманот и да се изјасни за него.

Член 306

За амандманот на предлог на закон има право да се изјасни предлагачот на законот.

Сојузниот извршен совет има право да се изјасни за амандманот и ако тој не е предлагач на законот.

Член 307

Соборот може да одлучи пред гласањето за поднесениот амандман претресот да се прекине и амандманот да ѝ се достави на Законодавно-правната комисија заради утврдување на конечниот текст на одредбите на амандманот и усогласување на другите одредби од предлогот на законот што се во врска со амандманот.

ж) Скратена постапка за донесување закони

Член 308

Ако не се во прашање обемни или сложени закони, за потребата од донесување на такви закони секој од надлежните собори може да одлучува во текот на претресот на нацртите на тие закони.

Секој од надлежните собори може да одлучи и предлогот на таков закон да се претресе според одредбите од овој деловник за претресот на предлозите на закони, иако претходно не го претресеувал предлогот за донесување на тој закон или нацртот на тој закон како и ако не го претресувал ниту предлогот за донесување на законот ниту нацртот на тој закон.

Член 309

Предлог да се донесе закон по скратена постапка, во смисла на членот 308 од овој деловник, може да поднесе секој пратеник — член на надлежниот собор и претседателството на Скупштината, како и подносителот на нацртот односно предлогот за закон.

Член 310

Претседателството на Скупштината може во одделни случаи, на предлог од овластениот предлагач или по сопствена иницијатива, да им предложи на надлежните собори да се скратат роковите за извршување одделни дејствија определени со овој деловник а особено роковите што мораат според одредбите од овој деловник да изминат од денот кога извештаите или други материјали им се доставени на членовите на соборите до денот определен за одржување на седницата на соборот на која ќе се претресува нацртот односно предлогот на закон.

За овој предлог се известуваат Законодавно-правната комисија, надлежниот одбор на соборот и сите членови на соборот.

Врз основа на ваквиот предлог од претседателството на Скупштината претседателите на надлежните собори можат да свикаат седница на соборот на која ќе се претресува нацртот односно предлогот на закон — и пред да истекне рокот што според одредбите од овој деловник мора да измине од денот кога извештаите и други материјали им се доставени на членовите на соборот до денот определен за одржување на седницата на која нацртот односно предлогот на закон ќе се претресува.

Соборот може на седницата да го одложи претресот на нацртот односно на предлогот на закон ако најде дека поради скратувањето на рокот нацртот односно предлогот на закон не може сестрано да се претресе.

Член 311

Во скратената постапка за донесување закони амандмани можат да се поднесуваат до заклучувањето на претресот на предлогот на закон.

з) Итна постапка за донесување закони

Член 312

По исклучок, закон може да се донесе и по итна постапка.

По итна постапка може да се донесе само закон со кој се регулираат такви прашања за чие регулирање постои фактична и неодољна потреба, и ако развлучувањето на законското регулирање на тие прашања би имало штетни последици по интересите на општеството.

Член 313

Донесување на закон по итна постапка може да предложи секој овластен предлагач на закон. Во својот предлог овластениот предлагач е должен да ги наведе причините поради кои е неопходно да се донесе законот по итна постапка.

Предлогот за донесување на закон по итна постапка му се доставува, заедно со предлогот на закон, на претседателот на Скупштината.

Предлогот за донесување на закон по итна постапка му се доставува заедно со предлогот на закон на претседателот на Скупштината, кој им го упатува на претседателите на соборите на Сојузната Скупштина надлежни за донесување на тој закон според одредбите од Уставот и овој деловник.

Член 314

За предлогот за донесување на закон по итна постапка одлучуваат соборите надлежни за донесување на тој закон.

Ако предлогот не го поднесол Сојузниот извршен совет, надлежните собори пред одлучувањето ќе побараат од Сојузниот извршен совет мислење за предлогот.

Член 315

Ако надлежните собори го усвојат предлогот за донесување на закон по итна постапка веднаш се пристапува кон претрес на предлогот на закон на седница на соборите, но соборите можат пред или во текот на претресот, да побараат од надлежните одбори на соборите или од Законодавно-правната комисија тие, во својот делокруг, да поднесат итно свои мислења и предлози за тој предлог.

Член 316

На предлогот на закон што се донесува по итна постапка може да се поднесе амандман до заклучувањето на претресот.

Ако со амандманот се менуваат начелата врз кои се заснова предлогот на закон или ако неговото прифаќање би повлекувало зад себе осетна измена на текстот на предлогот на закон, како и ако со амандманот се ангажираат финансиски средства, со него ќе се постапи на начинот определен во чл. 301 и 302 на овој деловник.

Надлежните одбори на соборите се должни веднаш да го разгледаат амандманот и да му поднесат на соборот извештај со мислења и предлози за него.

с) Начин на одлучување за предлогот на закон

Член 317

Секој собор одлучува за предлогот на закон на седницата на соборот на која присуствуваат мнозинството членови на соборот.

Ако претседателот на соборот се посомнева дека на седницата присуствуваат мнозинството членови на соборот ќе нареди прозивка.

Прозивка ќе се изврши и кога ќе го побара тоа еден пратеник чие барање ќе го поддржат најмалку десет пратеници.

Член 318

Полноважни се одлуките за кои гласале мнозинството присутни пратеници.

Член 319

Пратеникот има право пред гласањето да го образложи својот глас. Неговото образложение не може да трае подолго од пет минути.

Член 320

Гласањето е јавно.

Пратениците гласаат на тој начин што се изјаснуваат за предлогот или против предлогот, или се воздржуваат од гласање.

Гласањето се врши истовремено — со дигање рака или поименично — со изјаснување.

Член 321

Гласањето со дигање на рака се врши на тој начин што претседателот на соборот прво ги повикува пратениците да се изјаснат кој е за предлогот, потоа кој е против предлогот и најпосле — дали некој се воздржува од гласање.

Член 322

Поименично гласање се врши ако го определи тоа претседателот на соборот од причините што смета дека е тоа потребно за да се утврди точно резултатот на гласањето, или ако го побара тоа еден пратеник чие барање ќе го поддржат најмалку десет пратеници.

Поименичното гласање се врши на тој начин што секој прозван пратеник се изјаснува „за“ или „против“, или се воздржува од гласање.

Кога прозивањето ќе биде завршено, повторно се прозиваат пратениците за кои во списокот не е забележано дека гласале.

Член 323

По завршеното гласање претседателот на соборот го утврдува резултатот на гласањето и врз основа на резултатот објавува дека предлогот за кој се гласало е прифатен или дека е одбиен.

и) Донесување закони**Член 324**

Законот во чие донесување рамноправно учествуваат Сојузниот собор и некој од соборите на работните заседници се смета донесен кога е изгласан во идентичен текст во обата собора.

Законот што го донесува Сојузниот собор рамноправно со Соборот на народите се смета донесен кога е изгласан во идентичен текст во обата собора. Во одлучувањето за таков закон на седницата на Сојузниот собор не учествуваат членовите на Соборот на народите.

Член 325

Претседателот на соборот што го усвоил предлогот на закон го известува за тоа претседателот на соборот што учествува во донесувањето на тој закон.

Претседателите на надлежните собори утврдуваат дали е текстот на законот изгласан во обата собора во идентичен текст.

Член 326

Ако претседателите на надлежните собори утврдат дека предлог на закон е изгласан во идентичен текст во обата собора, ќе го известат за тоа соборот на истата или на првата наредна седница.

Член 327

Ако претседателите на соборите утврдат дека текстот во кој предлогот на закон и изгласан во еден собор не е идентичен со текстот во кој предлогот на закон е изгласан во другиот собор, ќе ги известат за тоа соборите.

Заради постигање согласност помеѓу соборите за идентичноста на текстот, обата собора го продолжуваат претресот на предлогот на закон и повторно гласаат за спорните прашања.

Член 328

Ако ниту по два претреса едноподруго не се постигне согласност помеѓу соборите за идентичноста на текстот, соборите образуваат заедничка комисија од еднаков број членови на едниот и другиот собор, на која ѝ се доверува да состават предлог за решение на спорните прашања.

Ако во заедничката комисија не се постигне согласност или ако еден собор не го прифати предлогот за решение на спорните прашања што го поднесла заедничката комисија, предлогот на закон се изнесува на претрес пред заедничка седница на обата собора.

Ако ниту на заедничката седница не се постигне согласност, предлогот на закон се симнува од дневниот ред на седниците на соборите.

Овој предлог на закон може повторно да се стави на дневен ред на седница на соборите по предлог на еден од соборите или од Сојузниот извршен совет, дури по истекот на шест месеци од денот на симнувањето од дневниот ред, ако обата собора спогодбено не решат да го стават на дневен ред и пред истекот на тој рок.

3. Постапка за донесување други акти**Член 329**

Другите акти на Сојузната скупштина, освен законите, се донесуваат, по правило, според одредбите од овој деловник за претресот на предлозите на закони, со тоа што претресот на предлозите на тие акти да е единствен, ако надлежниот собор не реши да спроведе одвоено општ претрес на предлогот и претрес на текстот на предлогот.

Надлежните собори можат да решат одделни од тие акти да се донесат откако претходно одвоено ќе се претресе предлогот за донесување или нацртот на тој акт според одредбите од овој деловник за претресот на предлозите за донесување закони односно за претресот на нацртите на закони.

4. Постапка при избор односно именување и разрешување**Член 330**

За изборот односно именувањето и разрешувањето на Сојузни функционери што според Уставот, сојузен закон или друг акт на Сојузната скупштина ги избира односно ги именува и ги разрешува Сојузната скупштина, освен Претседателот на Републиката и функционерите што се избираат на заедничка седница на сите собори на Сојузната скупштина, одлучуваат рамноправно Сојузниот собор и Соборот на народите.

Во донесувањето на одлуката на Сојузниот собор за избор односно именување и разрешување не учествуваат членовите на Соборот на народите.

Член 331

Предлозите за избор односно именување и разрешување Сојузниот собор и Соборот на народите ги разгледуваат, по правило, на заедничка седница. Соборот на народите може да одлучи овие предлози да ги разгледува на своја одвоена седница.

Членовите на секој собор гласаат за предлогот одделно.

Член 332

Функционер што го избира односно именува Сојузната скупштина се смета за избран односно именуван кога Сојузниот собор и Соборот на народите ќе донесат идентична одлука за неговиот избор односно именување.

Ако соборите при првото гласање не донесат идентична одлука, гласањето се повторува. Ако ниту при повтореното гласање соборите не донесат идентична одлука, за предлогот се гласа трет пат.

Ако соборите ниту при третото гласање не донесат идентична одлука, изборот односно именувањето се врши врз основа на нов предлог.

Член 333

Функционерот што го разрешува Сојузната скупштина се разрешува од должноста кога Сојузниот собор и Соборот на народите ќе донесат идентична одлука за неговото разрешување.

Ако еден од соборите не ја донесе одлуката за разрешување на функционер што ја донесол другиот собор — функционерот останува на должност.

Сојузниот собор и Соборот на народите ќе го разрешат од должност функционерот што поднесол оставка.

Член 334

При донесувањето на одлука за разрешување функционер Сојузниот собор и Соборот на народите можат да определат лице што ќе го заменува функционерот што се разрешува до изборот на нов функционер.

XI. РАБОТЕН РЕД ЗА ЗАЕДНИЧКА СЕДНИЦА НА СИТЕ СОБОРИ

1. Свикување седница

Член 335

Заедничка седница на сите собори свикува претседателот на Скупштината по своја иницијатива или кога ќе го предложи тоа Претседателот на Републиката или најмалку три собора на Сојузната скупштина.

Член 336

Заедничка седница на сите собори задолжително се одржува секоја втора година, по изборот на една половина од бројот на пратениците, и тоа во рок од 15 дена од денот кога е во сите собори извршена верификација на мандатот на новоизбраните пратеници.

На оваа седница се врши избор на функционерите на Сојузната скупштина што се избираат на заедничка седница на сите собори, како и избор на членови на комисиите на Сојузната скупштина, наместо оние функционери односно членови на кои им истекол мандатот, а можат да се претресуваат и други прашања од делокругот на заедничката седница на сите собори.

Член 337

Заедничка седница на сите собори на која ќе се расправаат прашања од општо политичко значење заедно со претставниците од Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија и од други општествено-политички организации и здруженија, свикува претседателот на Скупштината во спогодба со претседателот на Сојузната конференција на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија.

Член 338

Поканата за заедничка седница на сите собори мора да им биде упатена на сите пратеници најдоцна на осум дена пред денот определен за одржување на седницата.

На пратениците со поканата им се доставува и предлог на дневниот ред и соодветен материјал кон прашањата што се предлагаат за дневен ред, како и записникот од претходната седница, ако не им е доставен порано.

По исклучок, во итни случаи претседателот на Скупштината може да свика заедничка седница на сите собори со рок за достава на поканата покроток од осум дена, а дневниот ред за оваа седница може да го предложи на самата седница.

2. Дневен ред

Член 339

Дневниот ред на заедничката седница на сите собори го предлага претседателот на Скупштината.

Претседателот на Скупштината ги внесува во предлогот на дневниот ред сите прашања што до денот на свикувањето на седницата му ги доставиле функционерите, органите и пратениците што според Уставот и овој деловник се овластени да предлагаат определени прашања да се стават на дневен ред на заедничката седница на сите собори.

Член 340

Дневниот ред на заедничката седница на сите собори се утврдува, на предлог од претседателот на Скупштината, на почетокот на седницата.

Член 341

Секој пратеник може и на седницата да предложи да се стави на дневен ред на седницата определено прашање, но е должен да ја образложи итноста на тој предлог, не влегувајќи во содржината на прашањето што треба да се стави на дневен ред.

Итноста на предлогот може на седницата да предложи и претставникот на Сојузниот извршен совет.

На седницата најпрво се расправа за итноста. За итноста на предлог што го ставил пратеник се расправа ако неговиот предлог го поддржат најмалку дваесет пратеници.

3. Претседавање и учество

Член 342

На заедничката седница на сите собори претседава претседателот на Скупштината.

Претседателот во случај на спреченост или отсуственост го заменува еден од потпретседателите, според редот што ќе го утврди претседателството на Скупштината.

Ако и потпретседателите се спречени или отсутни, на седницата се избира еден од пратениците што ќе претседава на седницата. Во тој случај седницата ја отвора пратеникот најстар по години и претседава на неа до изборот на пратеникот што понатаму ќе претседава на седницата.

Најстариот пратеник претседава на седницата и кога претседателот и потпретседателите се разрешени од таа функција — до изборот на нов претседател.

Член 343

Право да учествуваат во работата на заедничка седница на сите собори имаат сите пратеници.

На заедничка седница на сите собори можат да учествуваат во работата, без право на одлучување, претставници на Сојузниот извршен совет што не се пратеници, кога се претресува предлог на тој совет, како и претставници на органите на општествено-политичките заедници, општествено-политичките, работните и други организации и научни, стручни, јавни и политички работници, што се повикани на седницата заради изнесување свои мислења по определени прашања.

Член 344

На заедничка седница на сите собори може да одржи говор и странски државник како гостин на Сојузната скупштина.

Член 345

Никој не може да зборува на заедничка седница на сите собори пред да побара и добие збор од претседателот.

Пријавите за збор се поднесуваат штом ќе започне претресот и можат да се поднесуваат сè до завршетокот на претресот.

Говорникот може да го опомене на редот или да го прекине во говорот само претседателот.

Претседателот се грижи говорникот да не биде попречуван во својот говор.

Член 346

Претседателот им дава на пратениците збор по редот на пријавувањето.

На пратеникот што сака да зборува за повреда на деловникот или за повреда на утврдениот дневен ред (забелешка на деловниот ред), претседателот му дава збор штом ќе го побара. Говорот на тој пратеник не може да трае подолго од пет минути. Претседателот е должен по тој говор да даде објаснение во поглед на повредата на деловникот односно утврдениот дневен ред. Ако пратеникот не биде задоволен со објаснението, за прашањето се решава на седницата без претрес.

Ако пратеникот побара збор за да исправи навод што според неговото мислење е неточен и кој предизвикал неспогодба или предизвикал потреба од лично објаснување (исправка на навод), претседателот ќе му даде збор штом ќе го заврши говорот оној што ја предизвикал исправката. Пратеникот во својот говор мора да се ограничи на исправката односно личното објаснување и неговиот говор не може да трае подолго од пет минути.

Член 347

Говорникот може да зборува само за прашање што е на дневен ред.

Ако говорникот се оддалечи од дневниот ред, претседателот ќе го повика да се држи кон дневниот ред.

Ако говорникот и по втората покана не ќе се држи кон дневниот ред, претседателот може да му го одземе зборот.

Член 348

На заедничка седница на сите собори може, на предлог од претседателот или еден пратеник што ќе го поддржат најмалку дваесет пратеници, да се реши говорникот по исто прашање да може да зборува само еднаш, како и да се определи траењето на говорот.

4. Одржување на редот

Член 349

За редот на заедничка седница на сите собори се грижи претседателот.

Член 350

За повреда на редот на заедничка седница на сите собори можат да се изречат мерките: предупредување, одземање на зборот и оддалечување од седницата.

Член 351

Мерката предупредување ќе му се изрече на пратеник кој со своето обнесување, земање збор кога претседателот не му го дал, упаѓање во зборот на говорникот или со слична постапка на седницата го нарушува редот и одредбите од овој деловник.

Мерката одземање на зборот ќе му се изрече на пратеник кој со својот говор на седницата го нарушува редот и одредбите на овој деловник, а веќе на таа седница двапати е предупреден да се придржува кон редот и одредбите од деловникот.

Мерките предупредување и одземање на зборот ги изрекува претседателот.

Член 352

Мерката оддалечување од седницата ќе му се изрече на пратеник кој не сака да постапи по наредба од претседателот што му изрекол одземање на зборот, или кој на друг начин ја попречува или спречува работата на седницата, или на седницата тешко ја навредува Сојузната скупштина или пратениците, или употребува изрази што не се со согласност со достоинството на Сојузната скупштина.

Пратеникот може да биде оддалечен само од седницата на која го повредил редот.

Мерката оддалечување од седницата се изрекува на седницата, на предлог од претседателот или еден пратеник што ќе го поддржат најмалку дваесет пратеници, без претрес.

Пратеникот спрема кој се предлага мерката оддалечување од седницата има право на збор за давање своја одбрана. Неговиот говор не маже да трае подолго од пет минути.

Пратеникот спрема кој е изречено оддалечување од седницата е должен да се оддалечи веднаш од салата во која се одржува седницата, и не може повеќе да присуствува на седницата од која е оддалечен.

Член 353

Ако претседателот не може со редовни мерки да го одржи редот на седницата, ќе нареди краток претрес на седницата.

Член 354

Претседателот може да нареди секој граѓанин што го нарушува редот да се оддалечи од салата во која се одржува седницата и од зградата на Сојузната скупштина.

Ако е редот значително нарушен, претседателот може да нареди да се оддалечат сите граѓани.

Член 355

Сите лица што по службена работа се наоѓаат во зградата на Сојузната скупштина за време на седницата, се должни да се придржуваат кон прописите за внатрешниот ред во Сојузната скупштина.

5. Тек на седницата

Член 356

Откако ќе ја отвори заедничката седница на сите собори, претседателот ги прашува пратениците дали имаат забелешки на записникот од претходната седница.

За основаноста на забелешките се одлучува на седницата, без претрес.

Член 357

Пред преминот на дневниот ред претседателот дава кратки соопштенија во врска со работата на седницата и другите претходни прашања.

Член 358

По усвојувањето на дневниот ред се преминува на претрес на одделни прашања, според редот утврден во усвоениот дневен ред.

На седницата се претресува секое прашање на дневниот ред пред да се одлучува за него, освен ако со овој деловник е определено за некое прашање да се одлучува без претрес.

Член 359

Секое прашање се претресува сè додека во врска со него има пријавени говорници.

Претресот го заклучува претседателот кога ќе утврди дека нема повеќе говорници.

Член 360

Претресот на одделни прашања, по правило, е единствен.

Ако кон претресот на прашање од општо политичко значење се предлага донесување на декларација или препорака, како и кога се претресува предлог на деловник на Сојузната скупштина или друга одлука од делокругот на заедничката седница на сите собори, на седницата може да се реши претресот на таквото прашање да опфаќа одвоено општ претрес на предлогот и одвоено претрес на текстот на предлогот.

Во текот на општиот претрес на предлогот се расправа за предлогот во начело и можат да се изнесуваат мислења, да се бараат објасненија и да се покренуваат сите прашања во поглед на решенијата дадени во предлогот.

Во текот на претресот на текстот на предлогот, за предлогот се расправа по делови, глави односно оддели, а ако на седницата се реши тоа — и по одделни членови односно точки. Во текот на претресот на текстот на предлогот се расправа и за амандманите на предлогот.

Член 361

По прашањата што се претресуваат на заедничка седница на сите собори, можат да се донесуваат одлуки, декларации и препораки, како и заклучоци што содржат упатства за работата на телата и службите на Сојузната скупштина, или претресот може да се заклучи со преминување на дневниот ред.

Пред заклучувањето на претресот со преминување на дневниот ред, на седницата може со заклучок да се утврди состојбата или да се заземе став и гледиште во врска со прашањата што се претресувани.

Член 362

Донесување на декларација или препорака можат да предложат: Претседателот на Републиката, претседателот на Скупштината, секој собор на Сојузната скупштина, Сојузниот извршен совет или група од најмалку дваесет пратеници.

Член 363

При донесувањето на декларација, препорака, деловник на Сојузната скупштина и други акти што се донесуваат на заедничка седница на сите собори, согласно се применуваат одредбите од овој деловник што се однесуваат на донесувањето на актите на Сојузната скупштина

6. Одлучување

Член 364

За донесување одлуки, на заедничката седница на сите собори е потребно присуството на мнозинството членови на секој од соборите.

Ако претседателот се посомнева дека на седницата присуствува мнозинството членови на секој од соборите, ќе нареди прозивка.

Прозивка ќе се изврши и кога ќе го побара тоа еден пратеник чие барање ќе го поддржат најмалку дваесет пратеници.

Член 365

Полноважни се одлуките за кои гласало мнозинството присутни пратеници, освен ако е со Уставот предвидено одлуката да се донесува со нарочно мнозинство.

Член 366

Пратеникот има право да го образложи својот глас пред гласањето.

Неговото образложение не може да трае подолго од пет минути.

Член 367

Гласањето, по правило, е јавно.

Гласањето за избор на Претседател на Републиката се врши тајно.

Гласањето за избор и разрешување други функционери што се избираат на заедничка седница на сите собори се врши тајно ако тоа го побара еден пратеник чие барање ќе го поддржат најмалку дваесет пратеници, или ако тоа го одлучи претседателот

Член 368

Гласањето на заедничка седница на сите собори се врши на начинот определен со овој деловник за гласањето за предлог на закон на седниците на соборите на Сојузната скупштина (чл. 320 до 322).

Прозивката на заедничка седница на сите собори ја врши генералниот секретар на Скупштината.

Член 369

По завршеното гласање претседателот го утврдува резултатот на гласањето и врз основа на резултатот објавува дека предлогот за кој се гласало е прифатен или дека е одбиен, односно кои кандидати се избрани.

7. Посебни одредби за постапката при изборот

а) Избор на Претседателот на Републиката

Член 370

Предлог-кандидатура за избор на Претседател на Републиката можат да поднесат најмалку триесет пратеници по сопствена иницијатива или врз основа на предлог од Сојузната конференција на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија. Најмалку по пет предлагачи мораат да бидат пратеници избрани на територијата на секоја од републиките, а една половина од сите предлагачи мораат да бидат од редот на членовите на Сојузниот собор.

Еден од потписниците на предлог-кандидатурата има право од името на предлагачите на седницата да го образложи предлогот.

Член 371

Предлог-кандидатурата за избор на Претседател на Републиката му се предава писмено на претседателот на Скупштината најдоцна на 24 часа пред почетокот на седницата на која ќе се врши изборот.

Предлог-кандидатура за избор на Претседател на Републиката ја објавува претседателот на Скупштината во зградата на Сојузната скупштина веднаш по приемот.

Член 372

Со спроведувањето на изборите раководи претседателот на Скупштината, на кој во работата му помагаат генералниот секретар на Скупштината и четири до осум пратеници избрани на седницата.

Член 373

Гласањето при избирање Претседател на Републиката се врши со гласачки ливчиња.

На гласачкото ливче мораат да бидат напечатени имињата на сите предложени кандидати, и тоа по оној ред по кој предлозите му се предадени на претседателот на Скупштината. Пред името на секој кандидат мора да има реден број.

Сите гласачки ливчиња се во иста големина, форма и боја. На секое гласачко ливче е втиснат печатот на Сојузната скупштина.

Член 374

Секој пратеник добива едно гласачко ливче

По распределбата на гласачките ливчиња и откако ќе утврди дека секој пратеник добил гласачко ливче, претседателот на Скупштината дава објасненија за начинот на гласањето и го определува времето за пополнување на гласачкото ливче. По истекот на определеното време претседателот на Скупштината ги повикува пратениците да ги предадат гласачките ливчиња.

Секој пратеник лично го спушта пресвитканото гласачко ливче во една од поставените гласачки кутии, чиј број го определува претседателот на Скупштината.

Кај секоја гласачка кутија при гласањето присуствува еден од пратениците што на седницата се избрани да му помагаат на претседателот во спроведувањето на изборите.

Член 375

Пратеникот гласа за еден од кандидатите на тој начин што го заокружува редниот број пред името на тој кандидат.

Гласачкото ливче од кое не може да се утврди за кој кандидат гласал пратеникот се смета неважно.

Член 376

Откако сите присутни пратеници ќе гласаат и претседателот на Скупштината ќе објави дека е гласањето завршено, се пристапува кон утврдување на резултатот од гласањето.

Резултатот од гласањето се утврдува врз основа на предадените гласачки ливчиња, во салата во која се одржува седницата.

Претседателот го објавува резултатот на гласањето и соопштува колку вкупно пратеници гласале, колку од тоа за одделни кандидати, и колку има неважни гласачки ливчиња.

Член 377

За Претседател на Републиката е избран кандидатот што добил мнозинство гласови од вкупниот број на сите сојузни пратеници.

Член 378

По завршеното избирање претседателот на Скупштината свечено го прогласува за Претседател на Републиката избраниот кандидат.

Член 379

Избраниот Претседател на Републиката дава на заедничката седница на сите собори свечена изјава, која гласи:

„Изјавувам дека должноста на Претседател на Републиката ќе ја извршувам предано и верно, дека ќе се придржувам кон Уставот и законите и другите одлуки на Сојузната скупштина, дека ќе ја чувам независноста и суверенитетот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и дека со сите свои сили ќе се залагам за остварувањето на целите на социјалистичкото општество и интересите на народите и граѓаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија.“

6) Избор на претседателот и потпретседателите на Скупштината

Член 380

Предлог-кандидатура за избор на претседател на Скупштината поднесува Комисијата за избор и именување на Сојузната скупштина. Предлог може да поднесе и група од најмалку триесет пратеници, по своја иницијатива или врз основа на предлог од Сојузната конференција на Социјалистичкиот сојуз на работниот народ на Југославија.

Предлог-кандидатурата му се предава писмено на претседателот на Скупштината најдоцна на 24 часа пред почетокот на седницата на која ќе се врши избирање.

Предлогот мора да им биде ставен на располагање на пратениците до почетокот на седницата.

Известителот на Комисијата за избор и именување и еден од предлагачите на кандидатурата што ја предложиле група пратеници имаат право на седницата да го образложат предлогот.

Член 381

Избирање на потпретседатели на Скупштината се врши по изборот на претседателот на Скупштината.

Пред почетокот на избирањето на потпретседатели, на седницата, на предлог од претседателот на Скупштината, се определува колку потпретседатели ќе се избираат.

Поднесувањето на предлог-кандидатурата за избор на потпретседатели на Скупштината се врши согласно со одредбите од овој деловник за предлагањето на кандидатура за претседател на Скупштината (член 380).

Член 382

Ако избирањето на претседател на Скупштината односно потпретседатели на Скупштината се врши тајно, гласањето се врши согласно со одредбите од овој деловник за изборот на Претседателот на Републиката (чл. 372 до 376).

При избирањето на потпретседатели на Скупштината се гласа за секој од предложените кандидати посебно.

2) Избор на комисиите на Сојузната скупштина

Член 383

Избирањето на комисиите на Сојузната скупштина во целина, се врши врз основа на кандидатски листи. Секоја кандидатска листа мора да содржи, покрај кандидатот за претседател на комисијата, онолку кандидати колку членови на комисијата се избираат.

Избирањето на одделни членови на комисијата се врши врз основа на поединечни предлози.

Член 384

Предлог-кандидатура поднесува Комисијата за избор и именување на Сојузната скупштина. Предлог-кандидатура може да поднесе и група од најмалку дваесет пратеници.

Известителот на Комисијата за избор и именување и еден од предлагачите на кандидатурата што ја предложиле група пратеници имаат право на седницата да ги образложат предлозите.

Предлог-кандидатурата му се поднесува на претседателот на Скупштината.

Предлозите се поднесуваат писмено, најдоцна на 24 часа пред почетокот на седницата на која ќе се врши избирањето.

Сите предлози мораат да им бидат ставени на располагање на пратениците до почетокот на седницата.

Член 385

Ако избирањето се врши тајно, гласањето се врши со едно гласачко ливче.

Сите гласачки ливчиња се во иста големина, форма и боја.

Во гласачкото ливче се внесуваат сите предложени кандидатски листи за избор на комисијата во целина, односно имињата на сите кандидати за одделни членови на комисијата, по оној ред по кој се предложени. Пред имињата на кандидатите за претседател на секоја кандидатска листа за избор на комисијата во целина, односно пред името на секој од кандидатите за избор на одделни членови на комисијата, мора да има реден број.

Член 386

Ако ниедна кандидатска листа односно ниеден кандидат при гласањето не го добие потребното мнозинство, се врши повторно гласање.

Пред повторното гласање предлагачите можат да ги повлечат своите предлози-кандидатури, а можат да поднесат и нови предлози.

При повторното гласање се гласа за сите порано предложени кандидатски листи односно предложените кандидати, ако предлогот на кандидатурата не е повлечен, како и за новите кандидатски листи односно новите кандидати — ако бидат дополнително предложени.

8. Постапка за разрешување

Член 387

Одредбите од овој деловник што се однесуваат на постапката при избирањето согласно се применуваат и во постапката за разрешување од должност.

9. Записници

Член 388

За работата на заедничка седница на сите собори се води записник.

Записникот содржи основни податоци за работата на седницата, а особено за предлозите изнесени на седницата и за заклучоците донесени на седницата.

Во записникот се внесуваат и резултатите на гласањето по повод одделни прашања.

Пратеникот што на седница издвоил мислење може да бара суштествените делови на неговата изјава да се внесат во записник.

За составувањето на записникот се грижи генералниот секретар на Скупштината.

Член 389

Записникот се составува, по правило, истиот ден кога е завршена седницата.

Записникот им се упатува на сите пратеници веднаш по составувањето, а најдоцна на осум дена пред денот определен за одржување на наредната седница.

Член 390

Секој пратеник има право на почетокот на наредната седница да стави забелешка на записникот. За основаноста на забелешките на записникот се одлучува на седницата, без претрес. Ако забелешките се усвојат, во записникот ќе се извршат соодветни измени.

Записникот на кој не се ставени забелешки односно записникот во кој според усвоените забелешки се извршени измени, се смета за усвоен.

Усвоениот записник го потпишуваат претседателот на Скупштината и генералниот секретар на Скупштината.

Член 391

За чувањето на оригиналот на записникот од заедничките седници на сите собори се грижи генералниот секретар на Скупштината.

ХИ. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 392

Одредбите од овој деловник што се однесуваат на сојузните органи на управата важат и за сојузните совети и сојузните организации во смисла на Законот за сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации, а одредбите што се однесуваат на функционерите што раководат со сојузни органи на управата важат и за колегијалните тела и претседателите односно старешините што раководат со работата на тие совети односно организации.

Одредбите од овој деловник што се однесуваат на сојузните органи на управата и функционерите што раководат со тие органи согласно се применуваат и на работните и други организации односно раководителите на тие организации, во поглед вршењето на управните, стручните и други определени работи од интерес за федерацијата и вршењето на јавните овластувања, што им е со закон доверено.

Член 393

Организацијата и работата на службите на Сојузната скупштина се уредуваат со посебни прописи.

Член 394

Одржувањето на редот во зградата на Сојузната скупштина во која се одржуваат седници на соборите на Сојузната скупштина го обезбедува посебна служба на Сојузната скупштина.

Државните органи не можат без одобрение од претседателот на Скупштината во таа зграда да преземаат управни мерки спрема пратениците и други граѓани.

Носење оружје во таа зграда им е дозволено само на лица што по покана од претседателот на Скупштината или друг нејзин овластен функционер по службена работа доаѓаат во зградата, а според законот се овластени да носат оружје.

Поблиски одредби за организацијата и работата на оваа служба се утврдуваат со прописот за службите на Сојузната скупштина и со прописот за внатрешниот ред на Сојузната скупштина.

Член 395

Со денот на влегувањето во сила на овој деловник престанува да важи Одлуката за привремено деловен ред на Сојузната скупштина („Службен лист на СФРЈ“, бр. 29/63).

Член 396

Овој деловник влегува во сила со денот на усвојувањето на заедничка седница на сите собори на Сојузната скупштина, а ќе се применува од 15 мај 1967 година.

Сојузна скупштина

АС бр. 700

11 мај 1967 година

Белград

Претседател
на Сојузната скупштина,
Едвард Кардељ, с. р.

328.

Врз основа на членот 3 став 2 од Законот за боречкиот додаток („Службен лист на СФРЈ“, бр. 52/64 и 35/65), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОСНОВОТ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА БОРЕЧКИОТ ДОДАТОК ВО 1967 ГОДИНА

1. Основот за определување на боречкиот додаток во 1967 година се утврдува во износ од 690 динари.

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Р. п. бр. 59

6 мај 1967 година

Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Петар Стамболиќ, с. р.

329.

Врз основа на членот 23 од Основниот закон за здруженијата на граѓани („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/65) сојузниот секретар за внатрешни работи пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА РЕГИСТАРОТ НА ЗДРУЖЕНИЈАТА НА ГРАЃАНИ

Член 1

Во регистарот на здруженијата на граѓани (во понатамошниот текст: регистарот) се запишуваат здруженијата што ги основаат граѓани според прописите за здруженијата на граѓани.

Член 2

Регистарот е јавен.

Органот на управата надлежен за водење на регистарот (во понатамошниот текст: надлежниот орган) е должен да му дозволи увид во регистарот и издава изводи од регистарот на секој што има оправдан интерес за тоа.

Член 3

Регистарот се води во форма на тврдо укоричена книга чии страни се нумерирани, а според образецот што е напечатен кон овој правилник и е негов составен дел.

Пред почетокот на запишувањето на здруженија во регистарот, надлежниот орган го заверува регистарот со свој печат и со потпис на овластеното службено лице.

Член 4

Барањето за запишување здружение во регистарот се поднесува до надлежниот орган писмено во еден примерок.

Барањето за запишување содржи извештај за основањето на здружението и потписи на основачите. Кон барањето се прилагаат записникот од основачкото собрание, како и правилата на здружението во два примерка.

Кон барањето за запишување на здружение во регистарот што го води Сојузниот секретаријат за внатрешни работи (за здруженија чија дејност се простира на територијата на две или повеќе републики или на територијата на цела Југославија) се прилагаат записникот од основачкото собрание, како и правилата на здружението во осум примероци.

Член 5

За секое запишување во регистарот надлежниот орган донесува решение.

Пред да донесе решение по барањето за запишување надлежниот орган утврдува дали е здружението основано и дали неговите правила се во согласност со законот.

Во решението со кое се определува да се запише здружението во регистарот се означува називот на здружението, неговото седиште и подрачје на дејноста, како и редниот број под кој е здружението запишано во регистарот.

Еден примерок од правилата на здружението заверен од надлежниот орган му се доставува на здружението.

Член 6

Здружение што ќе ги измени своите правила ќе го извести за тоа надлежниот орган и во извештајот ќе означи во што се состојат измените на правилата. Кон извештајот се прилага записникот од собранието на здружението на кое се извршени измените на правилата, како и текст на новите правила во два примерка.

Кога надлежниот орган ќе утврди дека извршените измени на правилата се во согласност со законот, ќе донесе решение да се заверат новите правила и во регистарот во рубриката за забелешки ќе го нотира тоа.

Еден примерок од новите правила на здружението заверен од надлежниот орган му се доставува на здружението.

Член 7

Здружение што ќе престане со работа се брише од регистарот врз основа на решение од надлежниот орган.

Здружение чија работа е забранета се брише од регистарот врз основа на решението за забрана на работата.

Бришењето се врши во регистарот со прецртување на називот на здружението, а во рубриката за забелешки се нотира дека престанува односно дека е забранета работата на здружението, со назначување на називот на органот што го донесол решението, како и на бројот и датумот на тоа решение.

Член 8

Здруженијата основани според прописите што важеле до денот на влегувањето во сила на Основниот закон за здруженијата на граѓани се запишуваат во регистарот што се води според одредбите од овој правилник.

Запишување во регистарот се воши кога здружение од ставот 1 на овој член ќе поднесе извештај дека своите правила ги усогласило со одредбите од прописите за здружувањето на граѓани.

Во регистарот во рубриката: „Број и датум на решението за запишување на здружението“ се запишува називот на органот и број и датум на решението со кое е одобрена работата и основањето на здружението.

Член 9

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 023-8/8

28 април 1967 година

Белград

Сојузен секретар за
внатрешни работи,

Миљан Мишковиќ, с. р.

Образец на регистарот на здруженијата на граѓани

Реден број	Назив на здружението	Седиште	Подрачје на дејноста	Број и датум на решението за запишување на здружението	Забелешка

330.

Врз основа на членот 59 од Основниот закон за заштита на растенијата од болести и штетници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/65), сојузниот секретар за земјоделство и шумарство издава

НАРЕДБА

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ГРАНИЧНИТЕ ПРЕМИНИ ПРЕКУ КОИ ЌЕ СЕ ВРШИ УВОЗ, ИЗВОЗ И ПРОВОЗ НА ПРАТКИ НА РАСТЕНИЈА

1. Во Наредбата за определување на граничните премини преку кои ќе се врши увоз извоз и провоз на пратки на растенија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 41/65 и 25/66) во точката 1 одредбата под 1 по зборот: „Димитровград,“ се додава зборот: „Дутовоље,“.

2. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 08-598/7

6 мај 1967 година

Белград

Заменик сојузен секретар
за земјоделство и
шумарство,

Душан Илиевиќ, с. р.

СОДРЖИНА

Страна

325	Закон за измени и дополненија на Законот за организацијата и работата на Сојузниот извршен совет — — — — —	603
326.	Закон за сојузните органи на управата, сојузните совети и сојузните организации — — — — —	608
327.	Деловник на Сојузната скупштина — — — — —	618
328.	Одлука за утврдување на основот за определување на боречкиот додаток во 1967 година — — — — —	651
329.	Правилник за регистарот на здруженијата на граѓани — — — — —	651
330.	Наредба за дополнение на Наредбата за определување на граничните премини преку кои ќе се врши увоз, извоз и провоз на пратки на растенија — — — — —	652